

Στατιστικά στοιχεία για τους διδάκτορες που αποφοίτησαν από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2021

Στατιστικά στοιχεία για τους
διδάκτορες που αποφοίτησαν
από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2021

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Η έκδοση αυτή παρουσιάζει τα στατιστικά στοιχεία για τους διδάκτορες που αποφοίτησαν από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2021. Τα δεδομένα αντλούνται από την αίτηση και το συνοδευτικό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο για την ένταξη των νέων διδασκόντων στο Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών (ΕΑΔΔ) του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ).

Η ανάλυση των δεδομένων και η παραγωγή των δεικτών υλοποιείται από το Τμήμα Δεικτών και Δράσεων ΕΤΑΚ.

Η επεξεργασία και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων και η συγγραφή της παρούσας έκδοσης πραγματοποιήθηκε από τους Δρ. Χαράλαμπο Χρυσομαλλίδη, Γαλάτιο Σιγανό και Δρ. Νένα Μάλλιου.

Προτεινόμενος τρόπος αναφοράς

ΕΚΤ (2023), Στατιστικά στοιχεία για τους διδάκτορες που αποφοίτησαν από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2021, Αθήνα: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

Copyright © 2023 Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου

δ: Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο, τ: 210 2204900, e: ekt@ekt.gr, www.ekt.gr

Το έργο αυτό διατίθεται με άδεια Creative Commons

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές

Προκειμένου να δείτε αντίγραφο της άδειας επισκεφθείτε:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/deed.el>

Η έκδοση διατίθεται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση <http://metrics.ekt.gr/>

ISSN: 2654-1238

Περιεχόμενα

Ενότητα 1: Εισαγωγή.....	5
Ενότητα 2: Αριθμός νέων διδασκόντων από ελληνικά ΑΕΙ.....	9
Ενότητα 3: Προφίλ νέων διδασκόντων.....	14
Ενότητα 4: Η πορεία προς τις διδακτορικές σπουδές (σπουδές σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο).....	21
Ενότητα 5: Η περίοδος των διδακτορικών σπουδών (Λόγος εκπόνησης διατριβής, χρηματοδότηση, διάρκεια, διεθνής κινητικότητα).....	29
Ενότητα 6: Επιστημονική εξειδίκευση νέων διδασκόντων και ερευνητικό έργο κατά τις διδακτορικές σπουδές.....	41
Ενότητα 7: Οι ψηφιακές τεχνολογίες στη διδακτορική έρευνα.....	50
Ενότητα 8: Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων στον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα.....	56
Ενότητα 9: Επαγγελματική απασχόληση νέων διδασκόντων κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών.....	65
Ενότητα 10: Μελλοντικοί στόχοι νέων διδασκόντων (απασχόληση και πιθανή εγκατάσταση στο εξωτερικό).....	70
Μεθοδολογικές Σημειώσεις.....	76

Ενότητα 1

Εισαγωγή

Η ετήσια εθνική στατιστική έρευνα για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου από ελληνικά ΑΕΙ διενεργείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ), ως η αρμόδια Εθνική Στατιστική Αρχή, αποτελώντας μέρος των επίσημων στατιστικών του. Οι νέοι διδάκτορες καλούνται να συμπληρώσουν σχετικό ερωτηματολόγιο¹ κατά τη διαδικασία κατάθεσης της διατριβής τους στο Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών (ΕΑΔΔ) του ΕΚΤ.

Τα δεδομένα αντλούνται από την αίτηση ένταξης και το συνοδευτικό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο των νέων διδασκόντων στο ΕΑΔΔ, και σε αυτό το πλαίσιο, η έρευνα για τη συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων για τους επιστήμονες που αναγορεύθηκαν κάθε χρόνο διδάκτορες από τα ελληνικά ΑΕΙ, είναι απογραφική. Το ΕΑΔΔ δημιουργήθηκε με το Νόμο 1566 του 1985 (άρθρο 70, παρ. 15) και λειτουργεί από τότε από το ΕΚΤ. Στο ΕΑΔΔ συγκεντρώνονται σε ψηφιακή μορφή οι διδακτορικές διατριβές οι οποίες απονέμονται από τα ελληνικά πανεπιστήμια, καθώς και αυτές Ελλήνων που εκπονήθηκαν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού και αναγνωρίστηκαν από τον αρμόδιο εθνικό φορέα – ΔΟΑΤΑΠ.

Τα αποτελέσματα αυτής της ετήσιας εθνικής στατιστικής έρευνας δημοσιεύονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://metrics.ekt.gr/phd-holders>.

Η παρούσα έκθεση παραθέτει τα δεδομένα για όσους αναγορεύθηκαν διδάκτορες από τα ελληνικά ΑΕΙ το 2021, ακολουθώντας τις αντίστοιχες εκδόσεις για τους διδάκτορες των προηγούμενων ετών από το 2015. Η παρούσα έκδοση είναι εμπλουτισμένη με νέα στοιχεία και δεδομένα, απόρροια του νέου διευρυμένου ερωτηματολογίου που χρησιμοποιείται για τους σκοπούς αυτής της εθνικής στατιστικής έρευνας, από το 2021 και εφεξής. Βάση για τη νέα δομή και το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου αποτέλεσαν διεθνείς εκθέσεις και πρακτικές, συναφείς με την ανάλυση δεδομένων για τους νέους διδάκτορες, όπως το Survey of Earned Doctorates (SED) του National Science Foundation (NSF), το Career Tracking Survey of Doctorate Holders (Science Connect – European Science Foundation), αντίστοιχες μελέτες και στοιχεία του Centre for Science and Technology Studies (CWTS) κ.ά. Το περιεχόμενο αυτών των ερωτηματολογίων και των αναλύσεων παραμετροποιήθηκε για τους σκοπούς της εθνικής στατιστικής έρευνας του ΕΚΤ, καθώς επίσης, προσαρμόστηκε στα δεδομένα και το πλαίσιο που ισχύει, αντίστοιχα, στην Ελλάδα.

Συγκεκριμένα, στη νέα έρευνα έχουν συμπεριληφθεί επιπλέον μεταβλητές, με βάση τις οποίες επιτυγχάνεται η πληρέστερη αποτύπωση των νέων διδασκόντων και της πορείας τους μέχρι την κτήση του διδακτορικού διπλώματος. Στο πλαίσιο αυτής της ανάλυσης αναδεικνύεται μια σειρά από νέες παραμέτρους, όπως το ερευνητικό έργο των νέων διδασκόντων, οι ψηφιακές δραστηριότητες που ανέπτυξαν κατά την εκπόνηση της διατριβής τους –στοιχείο που σχετίζεται άμεσα με τις ψηφιακές τους δεξιότητες-, η σύνδεση της διδακτορικής έρευνας με τον παραγωγικό τομέα και την πραγματική οικονομία, η

¹ Το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου σε doc είναι διαθέσιμο εδώ: https://metrics.ekt.gr/sites/metrics-ekt/files/questionnaires-pdf/2021/PhDStatistics_Questionnaire_2021.pdf

επαγγελματική απασχόληση των νέων διδακτόρων κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών τους, καθώς και οι μελλοντικές προοπτικές τους, κυρίως σε όρους απασχόλησης και πιθανής εγκατάστασης στο εξωτερικό.

Εισαγωγικά αναφέρεται ότι οι σπουδές διδακτορικού επιπέδου (ISCED8) συνεπάγονται την εκπόνηση πρωτότυπης διατριβής, η οποία αποτελεί εξ ορισμού ερευνητική δραστηριότητα, και, συνήθως, γίνεται μετά την απόκτηση μεταπτυχιακού διπλώματος (ISCED7). Σύμφωνα με το πλαίσιο που διέπει τις συγκεκριμένες σπουδές και το Νόμο 4957/2022 (άρθρο 93, παρ. 1), η χρονική διάρκεια για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος δεν δύναται να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Ως ανώτατη χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης της διδακτορικής διατριβής ορίζονται τα έξι (6) ημερολογιακά έτη. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος δύναται να παρατείνεται η ανώτατη χρονική διάρκεια εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, κατόπιν αιτήματος του υποψήφιου διδάκτορα και σύμφωνης γνώμης της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής για σπουδαίο λόγο. Η ανώτατη χρονική διάρκεια της παράτασης και τα άλλα συναφή θέματα αναφορικά με το δικαίωμα παράτασης της χρονικής διάρκειας εκπόνησης διδακτορικής διατριβής καθορίζονται στον κανονισμό διδακτορικών σπουδών οικείου τμήματος.

Η δομή της έκδοσης είναι η ακόλουθη: στην ενότητα 2 αποτυπώνεται ο αριθμός και η κατανομή των νέων διδακτόρων ανά ΑΕΙ, η ενότητα 3 είναι αφιερωμένη στο προφίλ των νέων διδακτόρων (δημογραφικά στοιχεία), στην ενότητα 4 παρατίθενται στοιχεία για τους προηγούμενους ακαδημαϊκούς τίτλους σπουδών (πορεία προς τις διδακτορικές σπουδές), ενώ στην ενότητα 5 αναλύονται δεδομένα ως προς τη χρηματοδότηση των διδακτορικών σπουδών, τη διάρκειά τους και τη διεθνή κινητικότητα της συγκεκριμένης κατηγορίας επιστημόνων κατά την περίοδο των διδακτορικών σπουδών. Η ενότητα 6 αναφέρεται στην επιστημονική εξειδίκευση των νέων διδακτόρων και το ερευνητικό έργο τους κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών, στην ενότητα 7 διερευνώνται οι ψηφιακές δραστηριότητες των νέων διδακτόρων κατά την εκπόνηση της διατριβής τους, στην ενότητα 8 μελετώνται η σύνδεση του ερευνητικού έργου διδακτορικών σπουδών με τον ιδιωτικό και τον δημόσιο τομέα, ενώ η ενότητα 9 αφορά στην επαγγελματική απασχόληση των νέων διδακτόρων κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών τους. Τέλος, οι επαγγελματικές προοπτικές των νέων διδακτόρων καθώς και η πιθανότητα μελλοντικής εγκατάστασής τους στο εξωτερικό αναλύονται στην ενότητα 10.

Ενότητα 2

Αριθμός νέων διδασκτόρων από ελληνικά ΑΕΙ

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται γενικά, εισαγωγικά στοιχεία για τον αριθμό και την κατανομή των νέων διδασκτόρων ανά ΑΕΙ και Σχολή. Τα βασικότερα συμπεράσματα είναι τα εξής:

Το 2021 υποστήριξαν την έρευνα τους 1.837 νέοι διδάκτορες σε ελληνικά ΑΕΙ. Αυτός ο αριθμός διδασκτόρων είναι ο έκτος μεγαλύτερος από το 2005, με μόνο τα έτη 2009, 2014, 2013, 2010 και 2015 να έχουν περισσότερους νέους διδάκτορες.

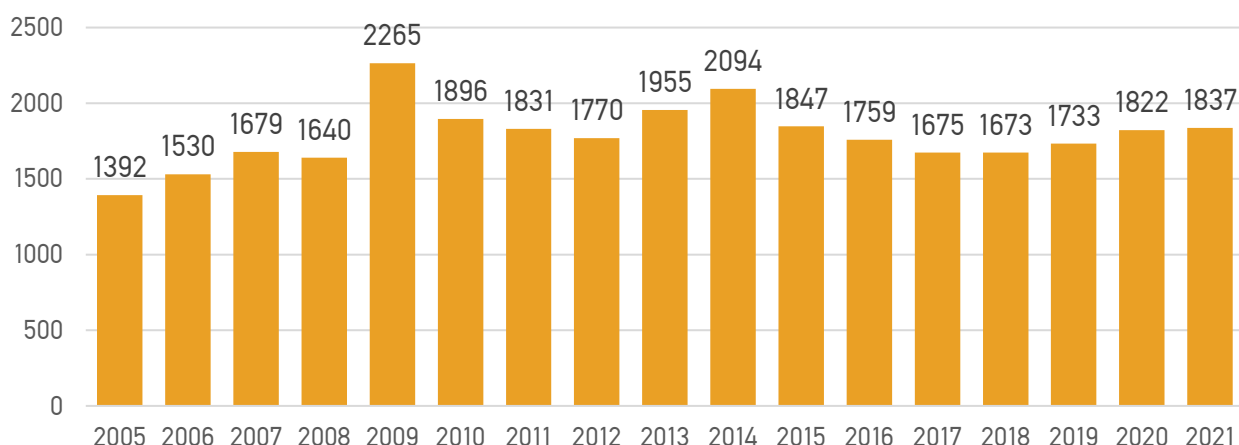
Στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, το Πανεπιστήμιο Πατρών, το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης, το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας εκπονήθηκαν οι περισσότερες διδακτορικές διατριβές.

Η υψηλότερη συγκέντρωση νέων διδακτορικών τίτλων απονέμεται από ιδρύματα που εδρεύουν, κατά σειρά, στις Περιφέρειες Αττικής, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Θεσσαλίας, Ηπείρου και Κρήτης.

Αριθμός νέων διδασκτόρων

Σύμφωνα με τα στοιχεία κατάθεσης διατριβών στο ΕΑΔΔ, το 2021 υποστήριξαν την έρευνα τους σε ελληνικά ΑΕΙ 1.837 νέοι διδάκτορες, ο υψηλότερος αριθμός από το 2016. Η εξέλιξη του αριθμού των αναγορεύσεων νέων διδασκτόρων από ελληνικά ΑΕΙ την περίοδο 2005-2021 αποτυπώνεται στο Διάγραμμα 1².

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 1: Αριθμός νέων διδασκτόρων που κατέθεσαν τη διατριβή τους στο ΕΑΔΔ, 2005-2021

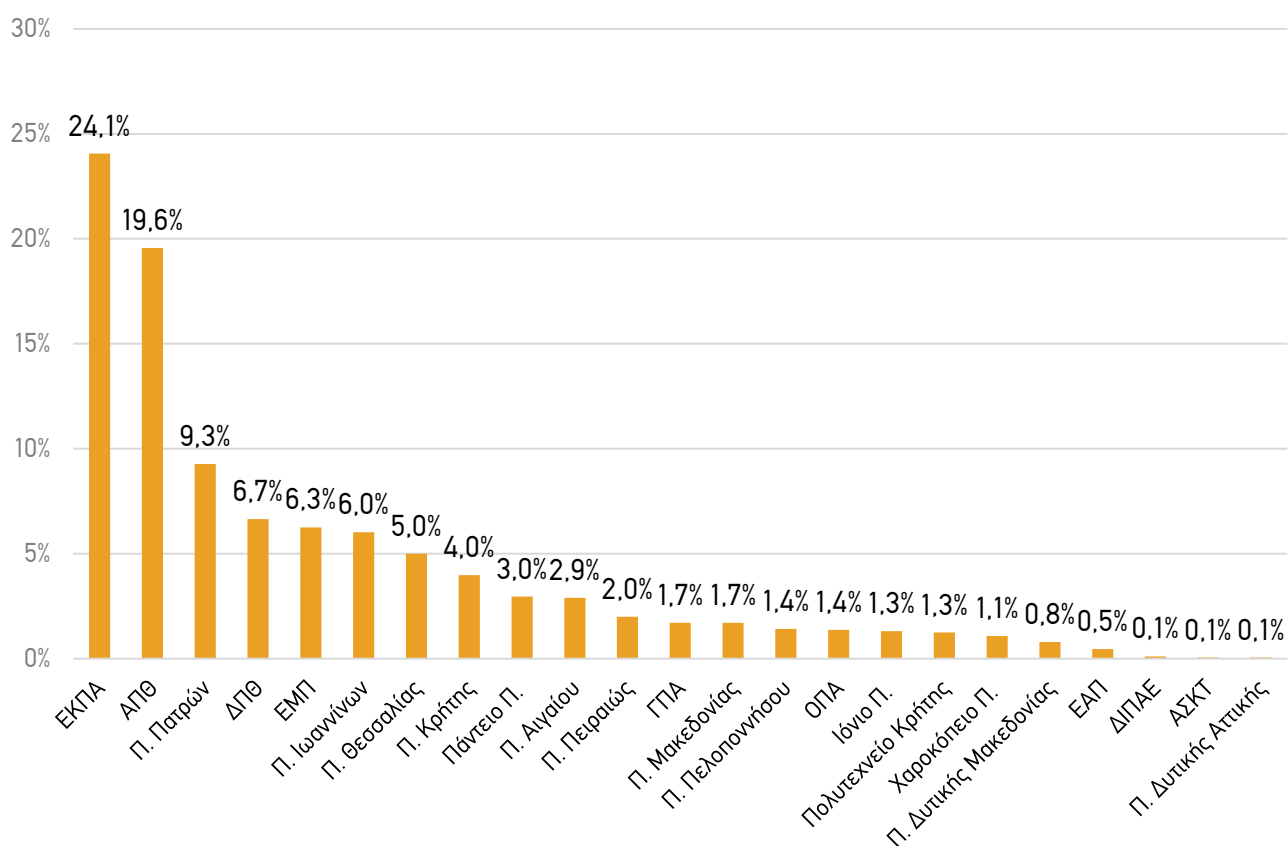

² Πιθανές διαφορές στον συνολικό αριθμό των νέων διδασκτόρων που αναφέρονται στα προηγούμενα έτη και τις προηγούμενες εκδόσεις του ΕΚΤ προκύπτουν λόγω της καθυστερημένης καταχώρησης ορισμένων διατριβών στο ΕΑΔΔ.

Κατανομή νέων διδασκόντων ανά ΑΕΙ, Σχολή και Περιφέρεια

Στο Διάγραμμα 2 αποτυπώνεται η κατανομή των νέων διδασκόντων ανά ΑΕΙ, κατά το έτος 2021. Σύμφωνα με τα στοιχεία, στο ΕΚΠΑ και το ΑΠΘ εκπονήθηκαν οι περισσότερες διδακτορικές διατριβές με ποσοστά 24,1% και 19,6%, αντίστοιχα. Ακολουθούν οι διδάκτορες που υποστήριξαν τη διατριβή τους στο Πανεπιστήμιο Πατρών, στο ΔΠΘ, στο ΕΜΠ, στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Τα μερίδια των υπόλοιπων Πανεπιστημίων, από τα οποία αναγορεύθηκαν οι διδάκτορες το 2021 είναι χαμηλότερα του 5%.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά Ίδρυμα εκπόνησης της διατριβής, 2021

Στον ακόλουθο Πίνακα αποτυπώνεται η κατανομή των διδακτορικών διατριβών ανά Ίδρυμα και Σχολή, σε απόλυτους αριθμούς.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Κατανομή νέων διδασκόντων, ανά ΑΕΙ και ανά σχολή, 2021

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ	Σχολή Καλών Τεχνών	1
	Σύνολο	1
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	Σχολή Επιστημών Υγείας	83
	Σχολή Θετικών Επιστημών	69
	Φιλοσοφική Σχολή	40
	Πολυτεχνική Σχολή	37
	Παιδαγωγική Σχολή	24
	Σχολή Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος	23
	Σχολή Νομικής	19
	Θεολογική Σχολή	17
	Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών	16
	Σχολή Επιστημών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού	11
	Σχολή Καλών Τεχνών	5
	Σύνολο	344
ΓΕΩΠΟΝΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Σχολή Επιστημών των Φυτών	10
	Σχολή Επιστημών Τροφίμων και Διατροφής	8
	Σχολή Επιστημών των Ζώων	4
	Σχολή Εφαρμοσμένης Βιολογίας και Βιοτεχνολογίας	4
	Σχολή Περιβάλλοντος & Γεωργικής Μηχανικής	2
	Σχολή Εφαρμοσμένων Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών	2
	Σύνολο	30
ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ	Σχολή Επιστημών Υγείας	42
	Πολυτεχνική Σχολή	29
	Νομική Σχολή	12
	Σχολή Κλασικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών	9
	Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού	8
	Σχολή Επιστημών Γεωπονίας και Δασολογίας	7
	Σχολή Επιστημών Αγωγής	5
	Σχολή Κοινωνικών, Πολιτικών και Οικονομικών Επιστημών	5
	Σύνολο	117
ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ	Σχολή Οικονομίας και Διοίκησης	1
	Σχολή Επιστήμης και Τεχνολογίας	1
	Σύνολο	2
ΕΘΝΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Σχολή Επιστημών Υγείας	210
	Σχολή Θετικών Επιστημών	76
	Φιλοσοφική Σχολή	55
	Σχολή Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών	25

	Νομική Σχολή	25
	Σχολή Επιστημών Αγωγής	21
	Σχολή Θεολογική	8
	Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού	3
	Σύνολο	423
ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ	Σχολή Ηλεκτρολόγων Μηχανικών και Μηχανικών Υπολογιστών	32
	Σχολή Χημικών Μηχανικών	17
	Σχολή Πολιτικών Μηχανικών	15
	Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών και Φυσικών Επιστημών	15
	Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	14
	Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων Μηχανικών	9
	Σχολή Μηχανικών Μεταλλείων - Μεταλλουργών	4
	Σχολή Ναυπηγών Μηχανολόγων Μηχανικών	4
	Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών	0
	Σύνολο	110
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Σχολή Κοινωνικών Επιστημών	3
	Σχολή Ανθρωπιστικών Σπουδών	2
	Σχολή Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας	2
	Σχολή Εφαρμοσμένων Τεχνών και Βιώσιμου Σχεδιασμού	1
	Σύνολο	8
ΙΟΝΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Σχολή Επιστήμης της Πληροφορίας και Πληροφορικής	10
	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών	8
	Σχολή Μουσικής και Οπτικοακουστικών Τεχνών	5
	Σύνολο	23
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ	Σχολή Διοίκησης Επιχειρήσεων	11
	Σχολή Επιστημών και Τεχνολογίας της Πληροφορίας	7
	Σχολή Οικονομικών Επιστημών	6
	Σύνολο	24
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών	15
	Σχολή Κοινωνικών Επιστημών	13
	Σχολή Επιστημών της Διοίκησης	8
	Πολυτεχνική Σχολή	7
	Σχολή Περιβάλλοντος	7
	Σχολή Θετικών Επιστημών	1
	Σύνολο	51
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ	Σχολή Μηχανικών	1
	Σύνολο	1
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Σχολή Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών	9
	Πολυτεχνική Σχολή	4

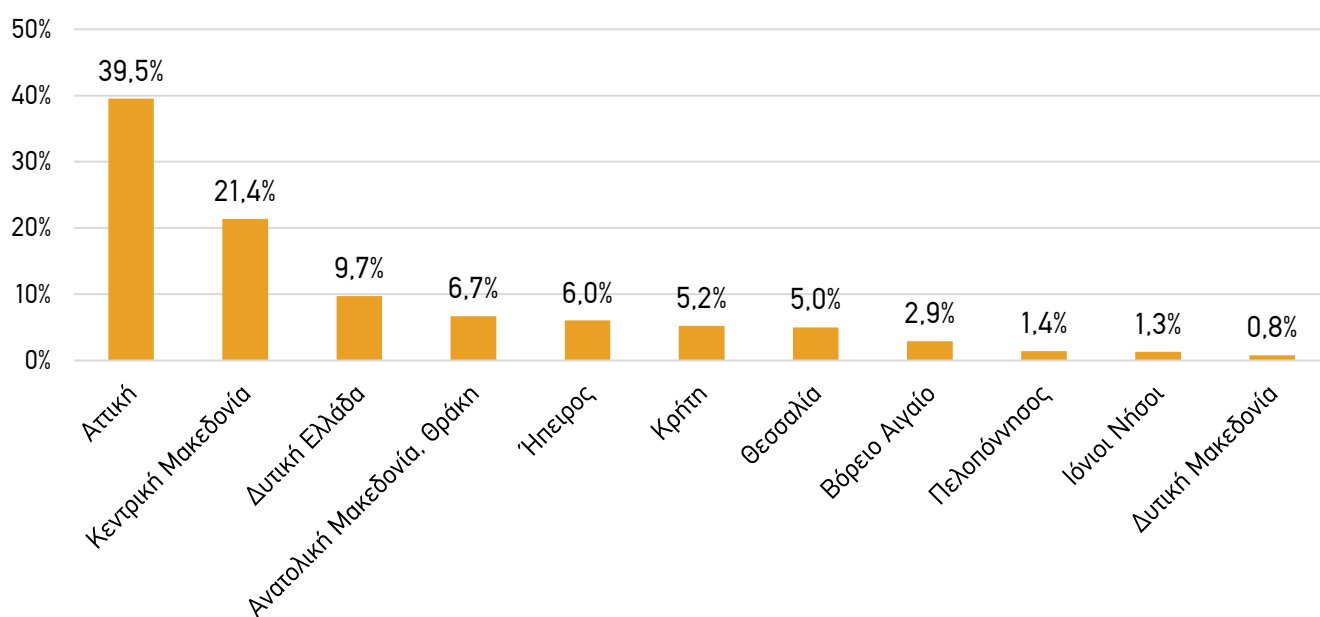
	Σχολή Καλών Τεχνών	1
	Σύνολο	14
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	Σχολή Επιστημών Υγείας	26
	Πολυτεχνική Σχολή	21
	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών	12
	Σχολή Γεωπονικών Επιστημών	10
	Σχολή Επιστημών Φυσικής Αγωγής, Αθλητισμού και Διαιτολογίας	9
	Σχολή Θετικών Επιστημών	6
	Σχολή Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών	4
	Σύνολο	88
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	Σχολή Επιστημών Υγείας	40
	Σχολή Επιστημών Αγωγής	20
	Σχολή Θετικών Επιστημών	16
	Πολυτεχνική Σχολή	13
	Φιλοσοφική Σχολή	12
	Σχολή Οικονομικών και Διοικητικών Επιστημών	4
	Σχολή Κοινωνικών Επιστημών	1
	Σύνολο	106
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	Σχολή Θετικών και Τεχνολογικών Επιστημών	28
	Ιατρική Σχολή	26
	Σχολή Επιστημών Αγωγής	7
	Φιλοσοφική Σχολή	5
	Σχολή Κοινωνικών Επιστημών	4
	Σύνολο	70
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	Σχολή Οικονομικών και Περιφερειακών Σπουδών	12
	Σχολή Επιστημών Πληροφορίας	6
	Σχολή Επιστημών Διοίκησης Επιχειρήσεων	6
	Σχολή Κοινωνικών, Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών	6
	Σύνολο	30
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ	Πολυτεχνική Σχολή	51
	Σχολή Θετικών Επιστημών	44
	Σχολή Επιστημών Υγείας	36
	Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών	25
	Σχολή Οικονομικών Επιστημών και Διοίκησης Επιχειρήσεων	4
	Σχολή Γεωπονικών Επιστημών	3
	Σύνολο	163
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	Σχολή Οικονομικών, Επιχειρηματικών και Διεθνών Σπουδών	17
	Σχολή Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	10
	Σχολή Ναυτιλίας και Βιομηχανίας	4

	Σχολή Χρηματοοικονομικής και Στατιστικής	4
	Σύνολο	35
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ	Σχολή Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών	9
	Σχολή Οικονομίας και Τεχνολογίας	6
	Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών	4
	Σχολή Επιστημών Υγείας	4
	Σχολή Επιστημών Ανθρώπινης Κίνησης και Ποιότητας Ζωής	1
	Σχολή Καλών Τεχνών	1
	Σύνολο	25
ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Σχολή Πολιτικών Επιστημών	29
	Σχολή Διεθνών Σπουδών, Επικοινωνίας και Πολιτισμού	15
	Σχολή Κοινωνικών Επιστημών	4
	Σχολή Επιστημών Οικονομίας και Δημόσιας Διοίκησης	4
	Σύνολο	52
ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ	Σχολή Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης	9
	Σχολή Χημικών Μηχανικών και Μηχανικών Περιβάλλοντος	8
	Σχολή Μηχανικών Ορυκτών Πόρων	3
	Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών	2
	Σύνολο	22
ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ	Σχολή Περιβάλλοντος, Γεωγραφίας και Εφαρμοσμένων Οικονομικών	13
	Σχολή Επιστημών Υγείας και Αγωγής	4
	Σχολή Ψηφιακής Τεχνολογίας	2
	Σύνολο	19

Η κατανομή των νέων διδασκόντων ανά Περιφέρεια της χώρας, με βάση την έδρα του Πανεπιστημίου στο οποίο υποστήριξαν τη διατριβή τους οι νέοι διδάκτορες, αποτυπώνεται στο Διάγραμμα 3³. Σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΑΔΔ, κατά το 2021, οι περισσότεροι από τους νέους διδάκτορες έλαβαν το διδακτορικό τους δίπλωμα από ιδρύματα της Περιφέρειας Αττικής, ενώ ακολουθούν οι Περιφέρειες Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, Ηπείρου και Κρήτης.

³ Οι περιφέρειες Βορείου & Νοτίου Αιγαίου παρουσιάζονται συνολικά, καθώς το Πανεπιστήμιο Αιγαίου διαθέτει Πανεπιστημιακές Μονάδες και στις δύο αυτές Περιφέρειες.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά Περιφέρεια, 2021

Ενότητα 3

Προφίλ νέων διδασκόντων

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία που αφορούν το προφίλ των νέων διδασκόντων (φύλο, ηλικία, χώρα γέννησης και στοιχεία ιθαγένειας, επίπεδο εκπαίδευσης γονέων, οικογενειακή κατάσταση και στοιχεία ως προς τη διαμονή). Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Οι άντρες νέοι διδάκτορες υπερτερούν οριακά των γυναικών σε ποσοστό 50,1% έναντι 49,9%.

Ηλικιακά, στην ομάδα 35-44 ετών παρατηρείται η υψηλότερη συγκέντρωση νέων διδασκόντων (38,2%), ενώ δεύτερη, με μικρή διαφορά, είναι η ηλικιακή ομάδα 25-34 (37,5%).

Ως προς την οικογενειακή κατάσταση των νέων διδασκόντων, στην πλειονότητά τους είναι άγαμοι (54,8%) και δεν έχουν παιδιά (60,3%). Ακολουθούν όσοι έχουν δύο (2) παιδιά (19,7%).

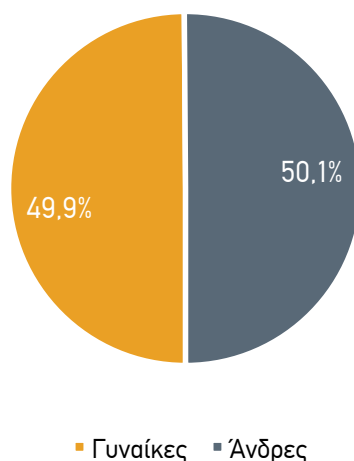
Στις Περιφερειακές ενότητες Αθηνών, Θεσσαλονίκης και Αχαΐας διαμένουν οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες.

Για τους περισσότερους νέους διδάκτορες, τουλάχιστον ο ένας από τους γονείς είναι κάτοχος πανεπιστημιακού πτυχίου (37,6%).

Φύλο και ηλικία

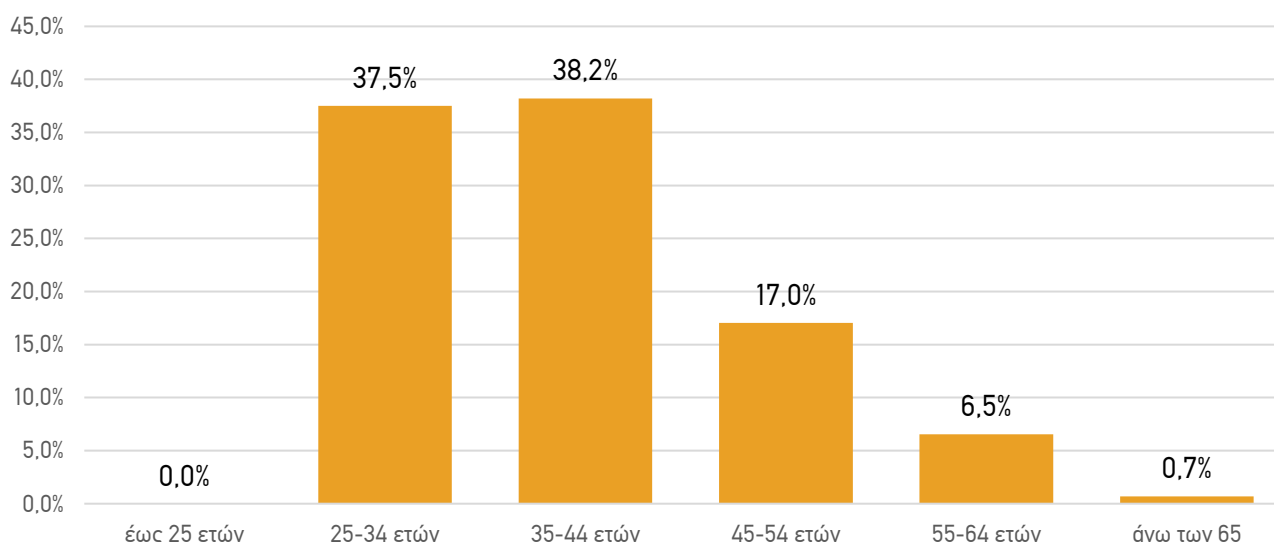
Στο Διάγραμμα 4 παρατίθεται η κατανομή των νέων διδασκόντων ανά φύλο, για το 2021. Οι άντρες διδάκτορες υπερτερούν οριακά των γυναικών με ποσοστό 50,1% έναντι 49,9%.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά φύλο, 2021

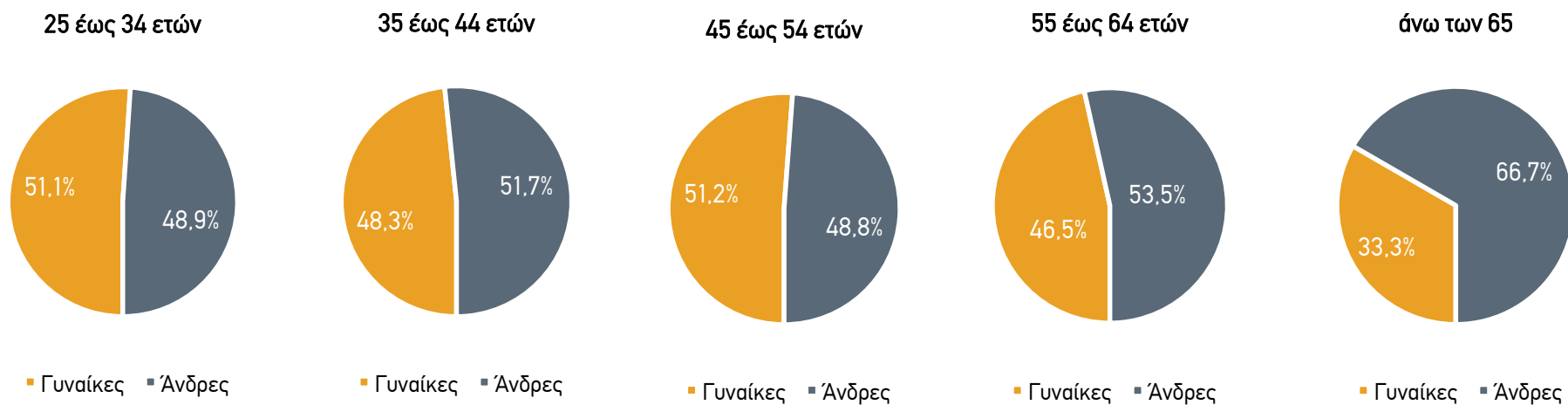

Με βάση τις αποκρίσεις στο ερωτηματολόγιο, οι περισσότεροι από τους νέους διδάκτορες, κατά το 2021, ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 35-44 ετών (38,2%), ενώ ακολουθούν με μικρή διαφορά όσοι είναι από 25 έως 34 ετών (37,5%) (Διάγραμμα 5).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων ανά ηλικιακή ομάδα, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

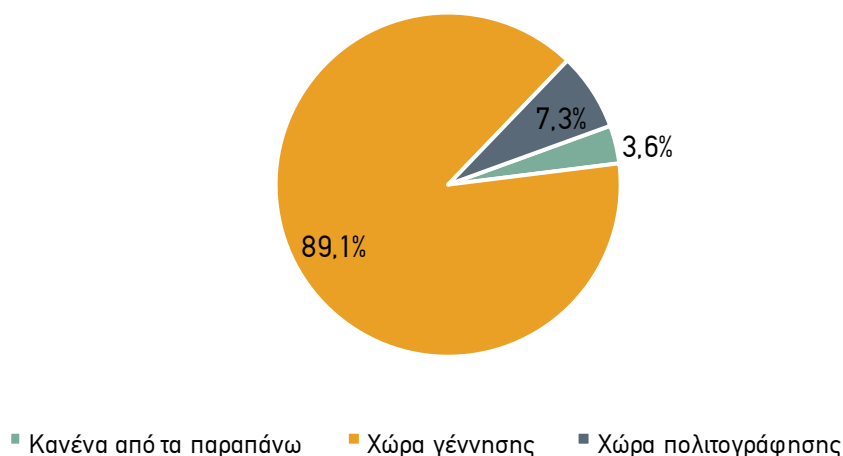
Το Διάγραμμα 6 παραθέτει συνδυαστικά την κατανομή των διδασκόντων ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα. Στις ηλικιακές ομάδες 25-34 ετών και 45-54 ετών οι γυναίκες υπερτερούν των αντρών, κάτι που αντιστρέφεται στις ηλικιακές κατηγορίες 35-44, 55-64 και άνω των 65 ετών, όπου υψηλότερο ποσοστό σημειώνουν οι άντρες διδάκτορες. Σημειώνεται ότι στις τρεις πρώτες ηλικιακές ομάδες (25-34, 35-44, 45-54) οι διαφορές ως προς την κατανομή των φύλων δεν είναι σημαντικές, φαινόμενο που ισχύει λιγότερο στην ομάδα 55-64 ετών και κυρίως στις ηλικίες άνω των 65 ετών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Τόπος γέννησης, ιθαγένεια και διαμονή

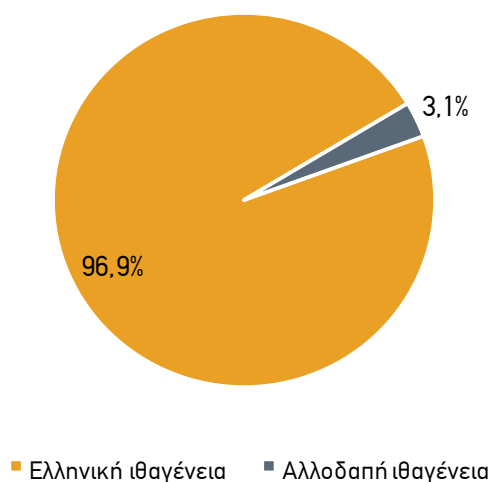
Η Ελλάδα είναι η χώρα γέννησης των φοιτητών που απέκτησαν τον διδακτορικό τίτλο από ελληνικά ΑΕΙ το 2021 σε ποσοστό 89,1%, ενώ σε ποσοστό 3,6% η Ελλάδα προσδιορίζεται ως χώρα πολιτογράφησης (Διάγραμμα 7).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7. Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά είδος σχέσης με την Ελλάδα, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

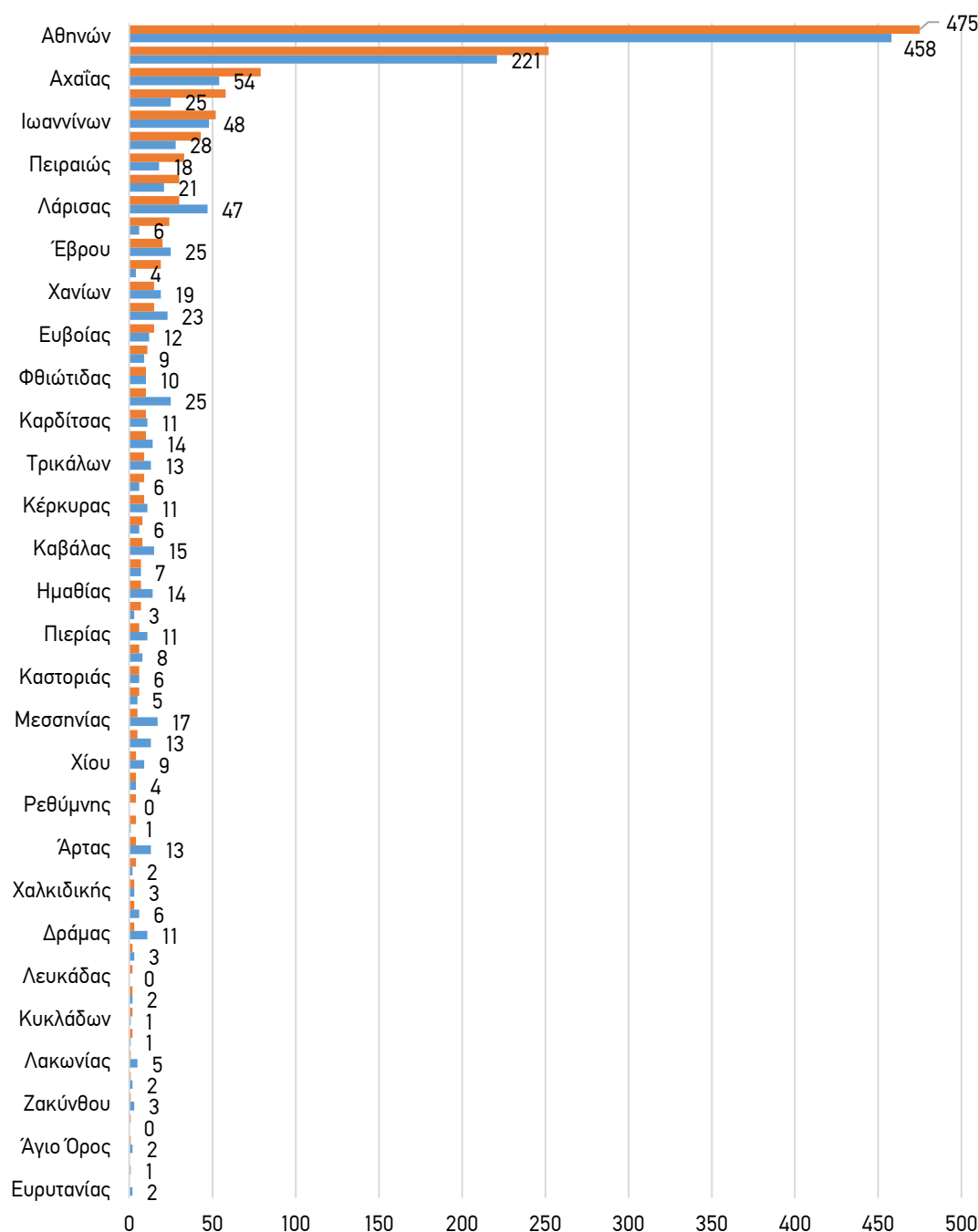
Βάσει των στοιχείων, το 2021, η συντριπτική πλειοψηφία των νέων διδακτόρων (96,9%) έχουν ελληνική ιθαγένεια. (Διάγραμμα 8).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8. Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά ιθαγένεια, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Αντίστοιχα, το Διάγραμμα 9 παραθέτει στοιχεία για την κατανομή των νέων διδασκόντων ανά Περιφερειακή ενότητα γέννησης και διαμονής. Ενδιαφέρον εύρημα ως προς την εσωτερική μετανάστευση και την κινητικότητα των νέων διδασκόντων προκύπτει από τη σύγκριση των δεδομένων που αφορούν τον τόπο διαμονής και τον τόπο γέννησής τους. Πιο συγκεκριμένα, στις περιφερειακές ενότητες που ο αριθμός όσων διαμένουν είναι μεγαλύτερος από τον αριθμό όσων είχαν γεννηθεί εκεί, αποτελούν περιοχές που προσελκύουν περισσότερο το νέο καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό της χώρας. Αντίθετα, οι περιφερειακές ενότητες, στις οποίες ο αριθμός όσων διαμένουν είναι μικρότερος από τον αριθμό εκείνων που έχουν γεννηθεί εκεί αποτελούν τις περιοχές της χώρας από όπου σημειώνεται μεγαλύτερη «εκροή» καταρτισμένου ανθρώπινου δυναμικού, σε όρους κινητικότητας εντός της επικράτειας.

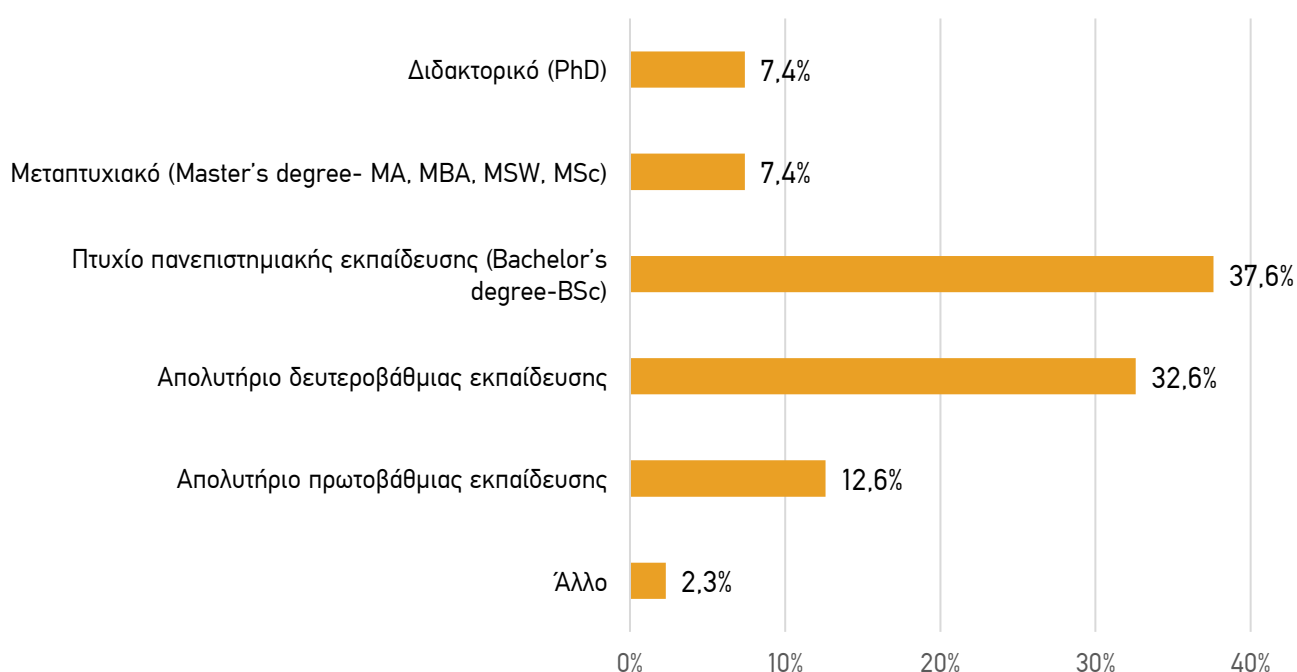
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9: Αριθμός νέων διδασκόντων ανά Περιφερειακή ενότητα γέννησης και διαμονής, 2022 (αριθμός αποκρίσεων)

Επίπεδο εκπαίδευσης γονέων, και οικογενειακή κατάσταση

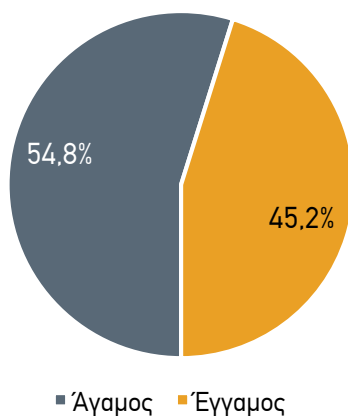
Όσον αφορά το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων των νέων διδασκόντων του 2021, το Διάγραμμα 13 καταγράφει το υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης που έχει τουλάχιστον ο ένας από τους δύο γονείς τους. Για το 37,6% των νέων διδασκόντων, τουλάχιστον ο ένας από τους γονείς είναι κάτοχος πανεπιστημιακού πτυχίου, για το 32,6% είναι απόφοιτος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, για το 12,6% είναι απόφοιτος πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης. Επίσης, για το 7,4% είναι κάτοχος διδακτορικού τίτλου και κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου (Διάγραμμα 10).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά υψηλότερο μορφωτικό επίπεδο των γονέων τους, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

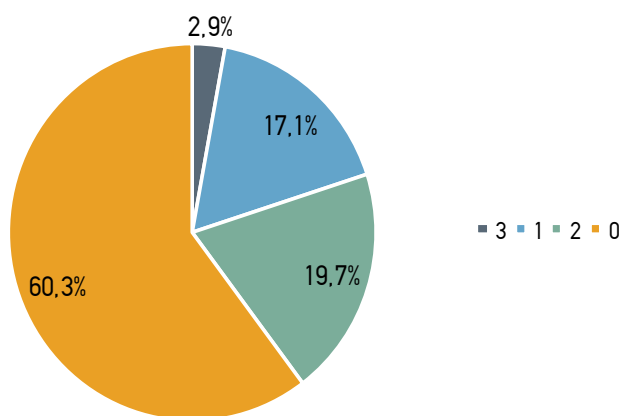
Διερευνώντας την οικογενειακή κατάσταση των νέων διδασκόντων προκύπτει ότι στην πλειονότητά τους (54,8%) είναι άγαμοι, ενώ οι υπόλοιποι (45,2%) είναι έγγαμοι (Διάγραμμα 11).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά οικογενειακή κατάσταση, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Αντίστοιχα, το Διάγραμμα 12 παραθέτει στοιχεία ως προς τον αριθμό τέκνων των νέων διδασκόντων. Η πλειονότητα (60,3%) δεν έχει παιδιά, ενώ 19,7% έχει δυο (2) παιδιά.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, με βάση τον αριθμό τέκνων τους, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Ενότητα 4

Η πορεία προς τις διδακτορικές σπουδές (σπουδές σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο)

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία για τους προηγούμενους ακαδημαϊκούς τίτλους σπουδών των νέων διδασκόντων. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες (93,2%) απέκτησαν τον πρώτο ακαδημαϊκό τους τίτλο ή βασικό τίτλο σπουδών (Πτυχίο) από ελληνικό ΑΕΙ.

Στον τομέα της Υγείας και Πρόνοιας (21,2%), έχουν σπουδάσει σε προπτυχιακό επίπεδο, οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες. Ακολουθούν οι σπουδές στους τομείς των Φυσικών Επιστημών, των Μαθηματικών και της Στατιστικής (20,6%), των Τεχνών και των Ανθρωπιστικών Επιστημών (11,5%) και έπεται ο τομέας της Μηχανικής, της Παραγωγής και των Κατασκευών (10,4%).

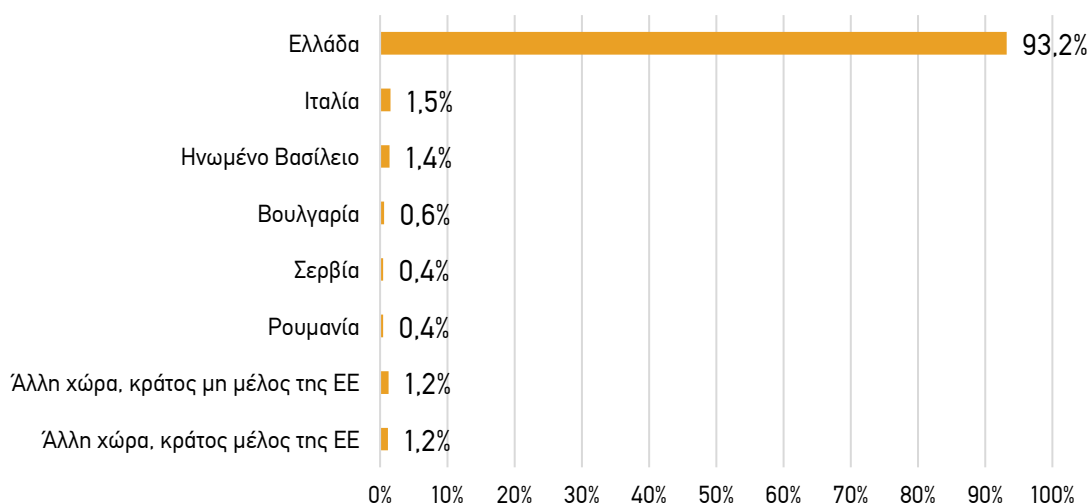
Όσον αφορά τις μεταπτυχιακές σπουδές, το 84,3% των νέων διδασκόντων έχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, ενώ το 15,7% ξεκίνησε την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής μετά την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών. Οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες απέκτησαν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην Ελλάδα (84,1%), ενώ ακολουθούν όσοι σπούδασαν στο Ηνωμένο Βασίλειο (9,1%).

Οι περισσότεροι μεταπτυχιακοί τίτλοι σπουδών αφορούν τον τομέα των Φυσικών Επιστημών, των Μαθηματικών και της Στατιστικής (23,0%), τον τομέα της Υγείας και Πρόνοιας (16,1%), τον τομέα των Τεχνών και Ανθρωπιστικών Επιστημών (12,7%), και τον τομέα των Κοινωνικών Επιστημών, της Δημοσιογραφίας και της Πληροφόρησης (10,9%).

Βασικός τίτλος σπουδών (Πτυχίο)

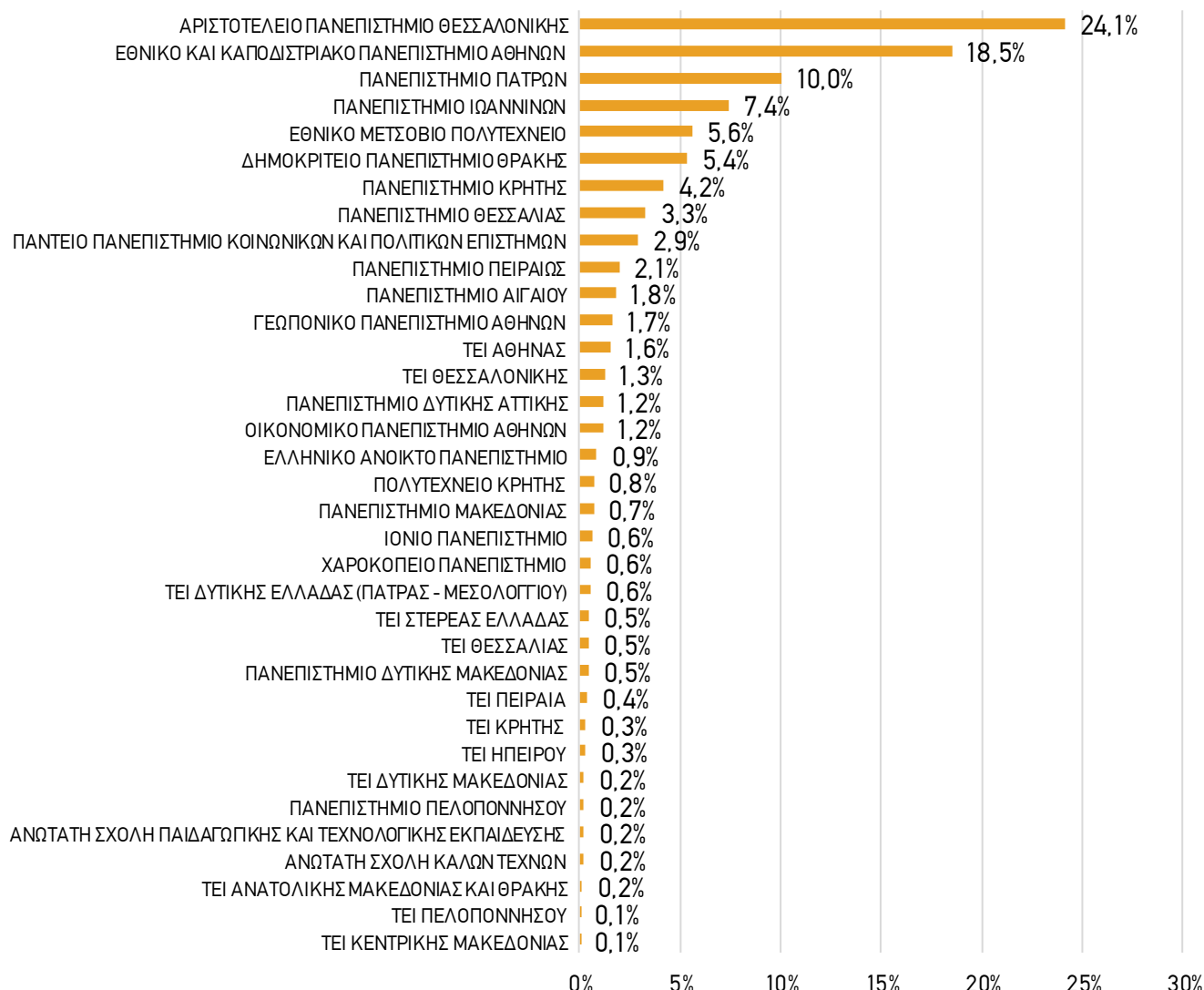
Εξετάζοντας καταρχάς τις σπουδές σε προπτυχιακό επίπεδο, φαίνεται ότι ως προς τον πρώτο ακαδημαϊκό τίτλο, η πλειονότητα των νέων διδασκόντων τον απέκτησε από ελληνικό ίδρυμα (ποσοστό 93,2% - Διάγραμμα 13).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά χώρα απόκτησης προπτυχιακού τίτλου σπουδών, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Οι περισσότεροι εκ των διδασκόντων, που απέκτησαν το βασικό τους πτυχίο στην Ελλάδα, είναι απόφοιτοι του ΑΠΘ (24,1%), ενώ ακολουθούν οι απόφοιτοι του ΕΚΠΑ (18,5%) (Διάγραμμα 14).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων ανά ΑΕΙ, που απέκτησαν τον προπτυχιακό τίτλο σπουδών στην Ελλάδα, 2021 (ως % των αποκρίσεων, όσων έλαβαν πτυχίο από ελληνικό ΑΕΙ)

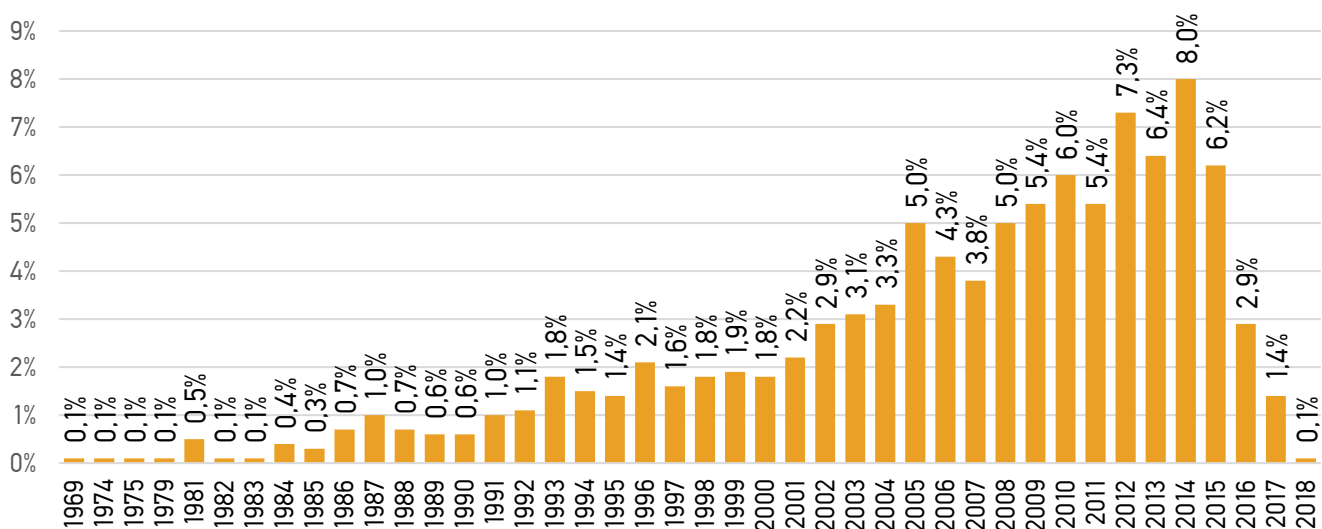
Αντίστοιχα, η κατανομή των νέων διδασκόντων ανά Πεδίο Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ISCED 2013) του προπτυχιακού τίτλου σπουδών δείχνει ότι στην πλειονότητά τους έχουν ειδικευτεί σε αντικείμενα του τομέα της Υγείας και της Πρόνοιας (21,2%), ενώ ακολουθούν –με ποσοστά άνω του 10%- όσοι έχουν αποφοιτήσει από τμήματα που άπτονται σε αντικείμενα του τομέα των Φυσικών Επιστημών, των Μαθηματικών και της Στατιστικής (20,6%), των Τεχνών και των Ανθρωπιστικών Επιστημών (11,5%) καθώς και της Μηχανικής, της Παραγωγής και των Κατασκευών (10,4%) (Διάγραμμα 15).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά Πεδίο Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ISCED 2013), με βάση τον προπτυχιακό τίτλο σπουδών 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Όσον αφορά στο έτος κτήσης του βασικού πτυχίου, το 39,3% των διδασκόντων ολοκλήρωσε τις σπουδές μεταξύ 2010 και 2015, με την υψηλότερη συγκέντρωση να σημειώνεται το 2014 (Διάγραμμα 16).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά έτος απόκτησης προπτυχιακού τίτλου σπουδών, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

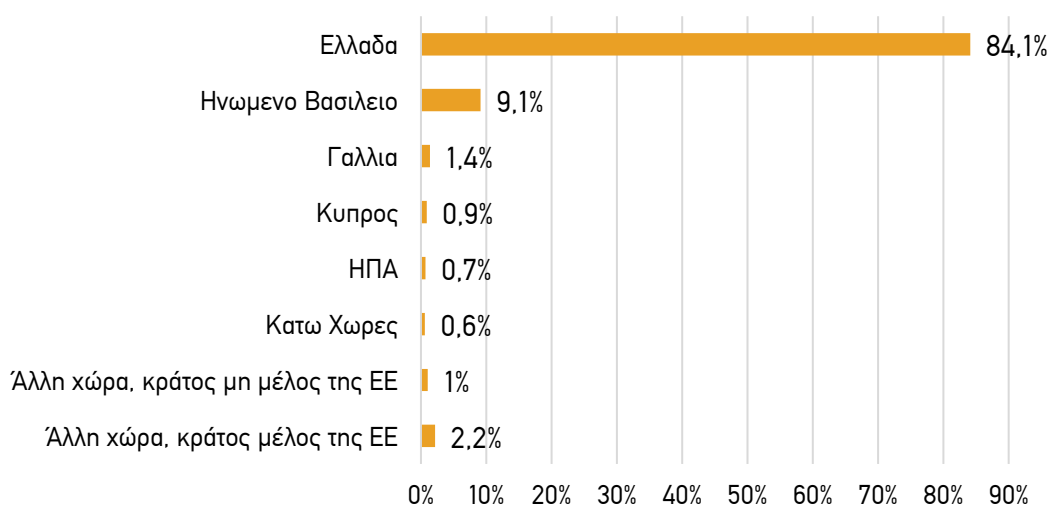
Σημειώνεται ότι από τους νέους διδάκτορες του 2021, 117 άτομα δήλωσαν ότι διαθέτουν δεύτερο πτυχίο. Από αυτούς, το 91,5% δήλωσε ότι έχει πραγματοποιήσει αυτό τον κύκλο σπουδών του στην Ελλάδα, το 2,6% στις ΗΠΑ και το ίδιο ποσοστό στη Γαλλία και τέλος, το 1,7% στο Ηνωμένο Βασίλειο. Από όσους απέκτησαν δεύτερο πτυχίο από ελληνικό ΑΕΙ, το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης σημειώνει την υψηλότερη συγκέντρωση (23,4%), ακολουθούμενο από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (22,4%) και το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (7,5%). Η πλειονότητα των πτυχίων αυτών εμπίπτουν στο πεδίο εκπαίδευσης «Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» (ποσοστό 24,8%). Ακολουθούν σπουδές στο πεδίο εκπαίδευσης «Υγεία και πρόνοια» (ποσοστό 17,9%).

Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών

Από το σύνολο των νέων διδασκόντων, το 84,3% έχει μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, ενώ το 15,7% ξεκίνησε την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής μετά την ολοκλήρωση των προπτυχιακών σπουδών.

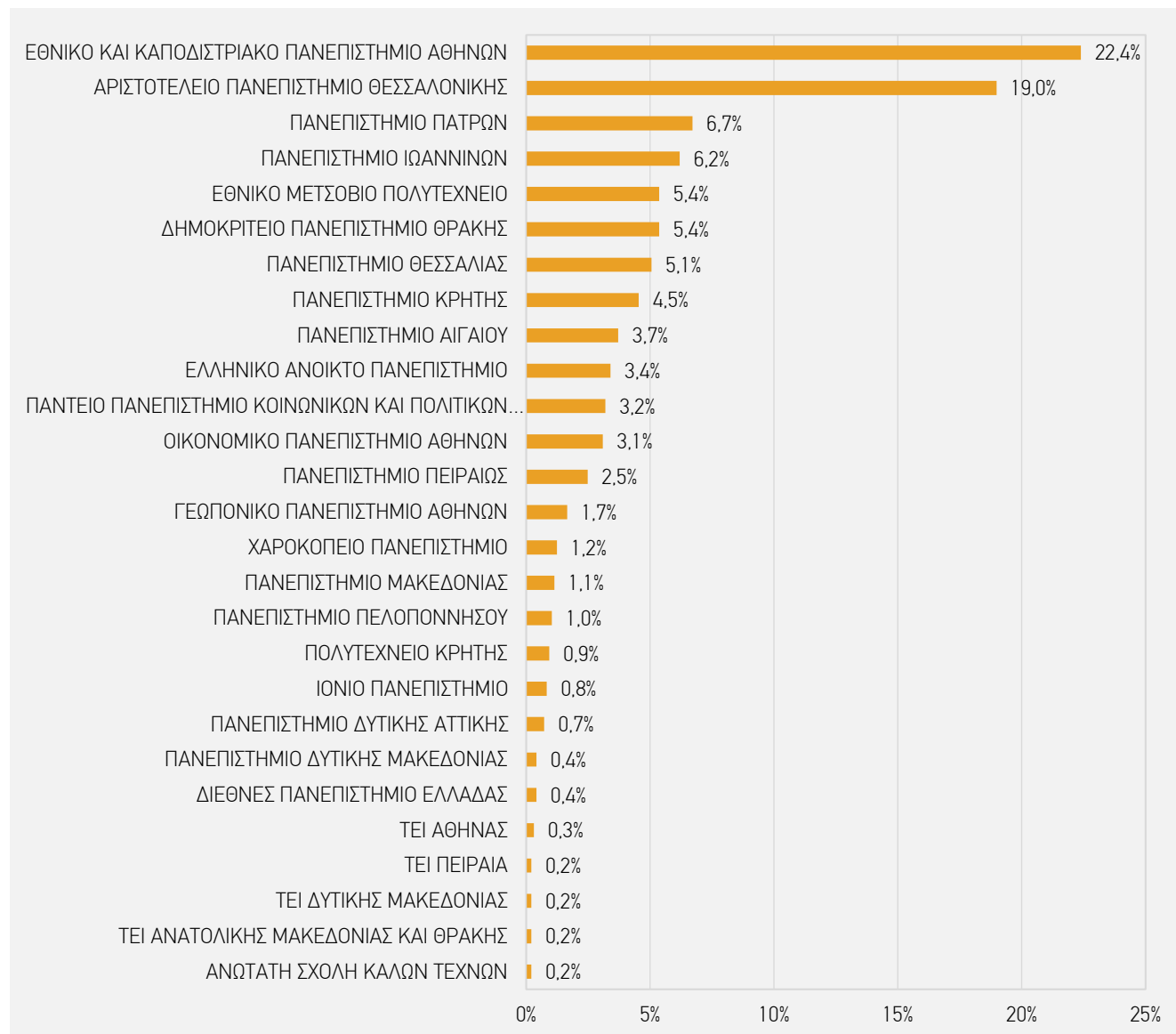
Από όσους έχουν μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, οι περισσότεροι (84,1%) τον απέκτησαν στην Ελλάδα και ακολουθούν, με σημαντική διαφορά, όσοι σπούδασαν στο Ηνωμένο Βασίλειο (Διάγραμμα 17).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά χώρα απόκτησης μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, 2021 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών)

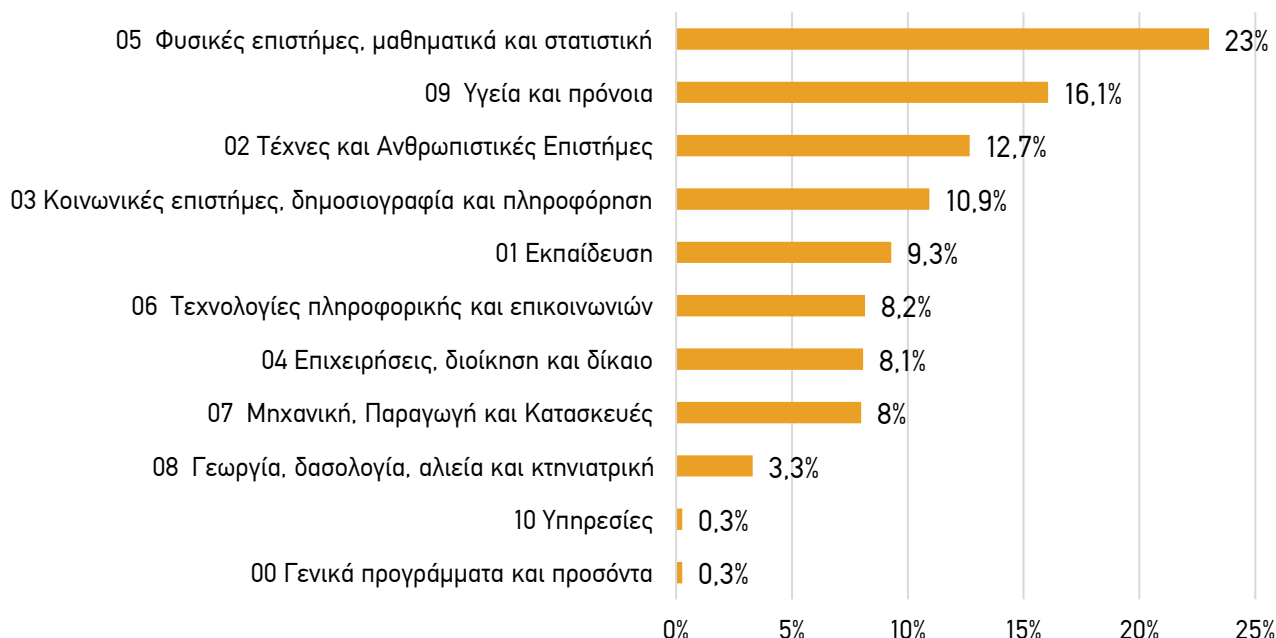
Οι περισσότεροι από τους διδάκτορες, που απέκτησαν το μεταπτυχιακό τους δίπλωμα στην Ελλάδα, είναι απόφοιτοι του ΕΚΠΑ (22,4%) ενώ ακολουθούν οι απόφοιτοι του ΑΠΘ (19,0%) (Διάγραμμα 18).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά ΑΕΙ που απέκτησαν τον μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών στην Ελλάδα, 2021 (ως % των αποκρίσεων, όσων έλαβαν το μεταπτυχιακό τους δίπλωμα από ελληνικό ΑΕΙ)

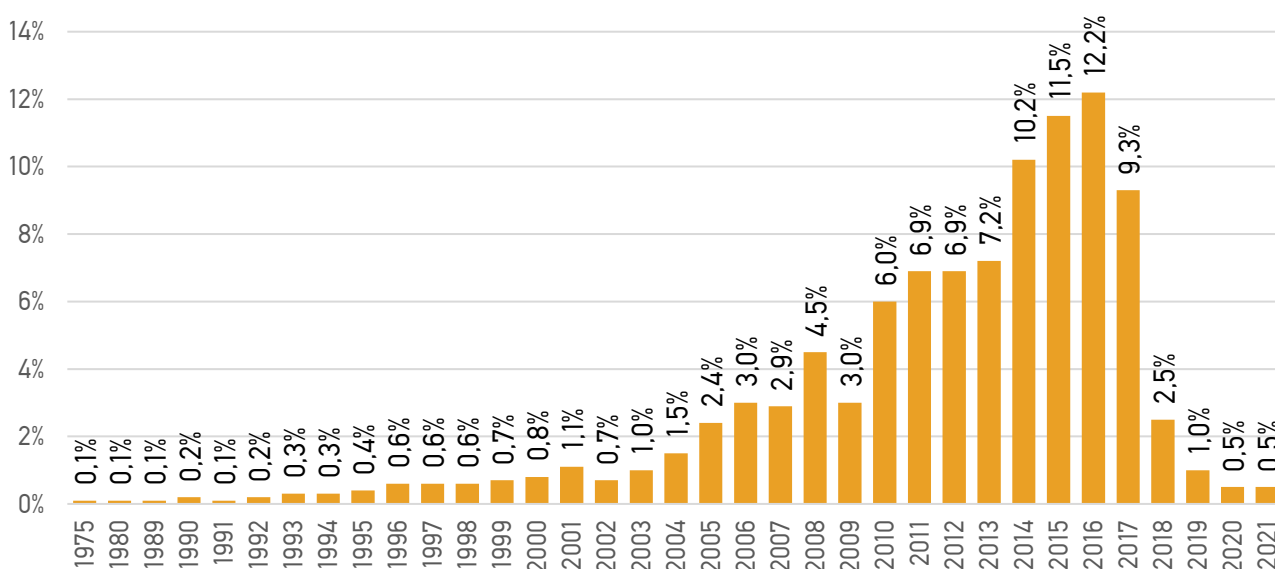
Όσον αφορά στα Πεδία Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ISCED 2013) στα οποία αντιστοιχούν οι μεταπτυχιακές σπουδές των νέων διδασκόντων, η πλειονότητά τους έχει εξειδίκευση στο πεδίο των Φυσικών Επιστημών, των Μαθηματικών και της Στατιστικής (23,0%), ενώ ακολουθούν – με ποσοστά άνω του 10% – όσοι έχουν αποφοιτήσει από τμήματα που άπτονται σε αντικείμενα του τομέα της Υγείας και Πρόνοιας (16,1%), των Τεχνών και των Ανθρωπιστικών Επιστημών (12,7%) και των Κοινωνικών Επιστημών, της Δημοσιογραφίας και της Πληροφόρησης (10,9%) (Διάγραμμα 19).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά Πεδίο Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ISCED 2013), με βάση τον μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών 2021 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών)

Όσον αφορά στο έτος απόκτησης του μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, η πλειονότητα των διδασκόντων ολοκλήρωσε τις μεταπτυχιακές σπουδές μεταξύ 2014 και 2017 (Διάγραμμα 20).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά έτος απόκτησης μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών, 2021 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών)

Από τους νέους διδάκτορες του 2021, 153 άτομα δήλωσαν ότι διαθέτουν δεύτερο μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών. Από αυτούς, το 72,5% δήλωσε ότι έχει πραγματοποιήσει αυτό τον δεύτερο κύκλο σπουδών του στην Ελλάδα, το 11,1% στο Ηνωμένο Βασίλειο, το 5,2% στη Κύπρο και το 3,3% στην Γαλλία. Από όσους απέκτησαν δεύτερο πτυχίο από ελληνικό ΑΕΙ, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (18,9%) σημειώνει την υψηλότερη συγκέντρωση, ακολουθούμενο από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (18,0%) και το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (9,0%). Η πλειονότητα των μεταπτυχιακών αυτών τίτλων εμπίπτουν στα πεδία εκπαίδευσης «Επιχειρήσεις, διοίκηση, δίκαιο» και «Κοινωνικές επιστήμες, δημοσιογραφία και πληροφόρηση» (ποσοστό 18,3% και στις δύο περιπτώσεις). Ακολουθούν μεταπτυχιακές σπουδές στο πεδίο «Εκπαίδευση» και «Υγεία και πρόνοια» (ποσοστό 16,3% και 13,1%, αντίστοιχα).

Ενότητα 5

Η περίοδος των διδακτορικών σπουδών

Η παρούσα ενότητα αναφέρεται στην περίοδο των διδακτορικών σπουδών, αποτυπώνοντας στοιχεία που παρουσιάζουν τους κυριότερους λόγους εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, τη βασική πηγή χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών, τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών, καθώς και τη διεθνή κινητικότητα των νέων διδασκόντων σε αυτή την περίοδο. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Το προσωπικό ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση διδακτορικής έρευνας ήταν ο κυριότερος λόγος για την εκπόνηση διατριβής (60,2%). Άλλοι λόγοι ήταν η προοπτική να ακολουθήσουν οι νέοι διδάκτορες ακαδημαϊκή σταδιοδρομία (19,7%) και η πρόσβαση σε καλύτερες επαγγελματικές ευκαιρίες (17,9%).

Συνολικά, τα ίδια μέσα (είτε από μισθωτή εργασία, είτε από προσωπικές αποταμιεύσεις / οικονομική στήριξη από την οικογένεια) αποτελούν την κύρια πηγή χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών, ενώ ακολουθεί η χρηματοδότηση από υποτροφία ή από συμμετοχή σε ερευνητικό έργο. Έχει ενδιαφέρον να σημειωθεί, πάντως, ότι η λήψη υποτροφίας είναι η κυριότερη πηγή χρηματοδότησης των σπουδών για όσους διδάκτορες ολοκλήρωσαν σχετικά σύντομα τη διατριβή τους, ανάμεσα σε 3 ως 5 χρόνια, ενώ ακολουθεί –με διαφορά– η μισθωτή εργασία.

Η χρηματοδότηση για διδακτορικές σπουδές (λήψη υποτροφίας ή/και συμμετοχή σε ερευνητικά έργα που σχετίζονται με τη διδακτορική έρευνα) συναντάται περισσότερο ως βασική πηγή χρηματοδότησης των διδασκόντων στις Φυσικές Επιστήμες και στις Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία. Αντίθετα η πλειονότητα όσων δήλωσαν μισθωτοί, πραγματοποίησαν διατριβή στις Κοινωνικές Επιστήμες. Αντίστοιχα, από όσους επέλεξαν την ίδια χρηματοδότηση ως κύρια πηγή πόρων των διδακτορικών τους σπουδών, οι περισσότεροι εκπόνησαν διατριβή στην Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας.

Οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες δήλωσαν πως οι σπουδές τους διήρκεσαν πέντε έτη (19,2%), ενώ ακολουθούν όσοι χρειάστηκαν 4 έτη (17,3%), 6 έτη ή πάνω από 10 (15,5% και στις δύο περιπτώσεις) για την περάτωση των σπουδών τους.

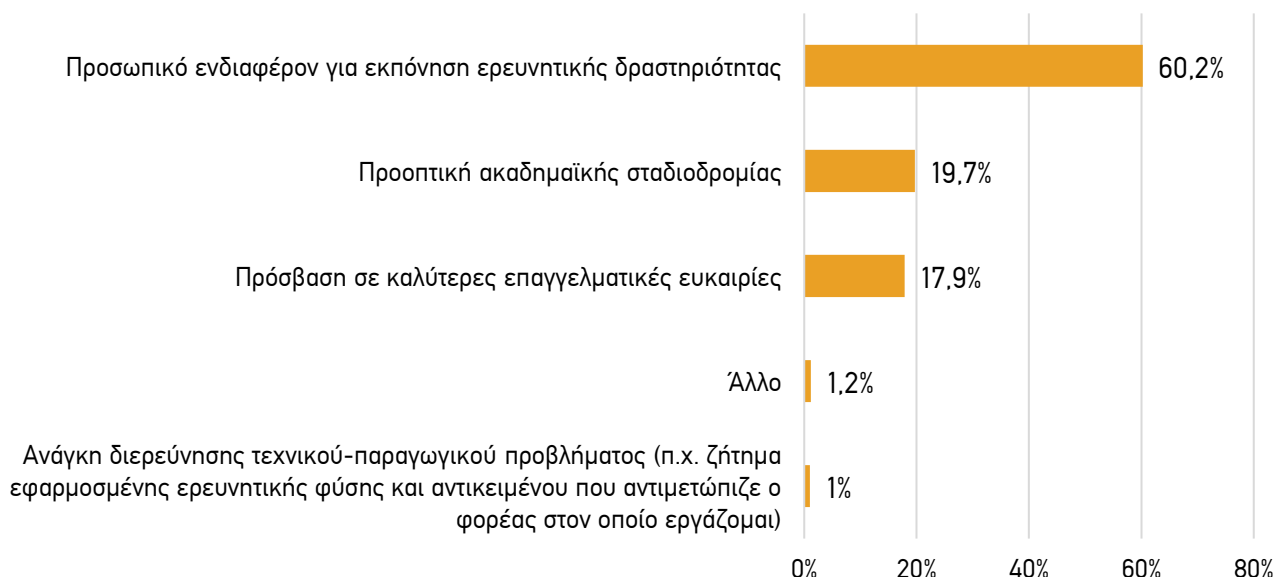
Η χρηματοδότηση για την πραγματοποίηση διδακτορικής διατριβής (είτε αφορά υποτροφία είτε συμμετοχή και χρηματοδότηση από ερευνητικό έργο που είναι συναφές με το πεδίο της διδακτορικής έρευνας) συμβάλλει στην επίσπευση της διάρκειας των διδακτορικών σπουδών, ενώ όσοι έχουν ως βασική πηγή εισοδήματος τη μισθωτή εργασία κι άρα εργάζονται παράλληλα με το διδακτορικό τους ολοκληρώνουν τη διατριβή τους σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Διαμονή στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών, για άλλους λόγους, εκτός τουρισμού, πραγματοποίησε το 17,1% των νέων διδασκόντων, οι περισσότεροι από τους οποίους για διάστημα μικρότερο του ενός έτους και για λόγους που αφορούσαν, κατά σειρά, την έρευνα πλαίσιο της διδακτορικής διατριβής (35,2%), επαγγελματικούς λόγους (29,6%) και εξαιτίας της συμμετοχής σε έργο της ΕΕ που προωθεί την κινητικότητα των ερευνητών (21,0%).

Κυριότερος λόγος εκπόνησης διδακτορικής διατριβής

Στο πλαίσιο της έρευνας προς τους νέους διδάκτορες, οι νέοι επιστήμονες ρωτήθηκαν για τον κυριότερο λόγο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, το προσωπικό ενδιαφέρον για την πραγματοποίηση της συγκεκριμένης ερευνητικής δραστηριότητας επιλέχθηκε καταγράφηκε ως ο κυριότερος λόγος από το 60,2% των νέων διδασκόντων, ενώ ακολουθούν με σημαντική διαφορά η προοπτική να ακολουθήσουν οι νέοι διδάκτορες ακαδημαϊκή σταδιοδρομία (19,7%) και η πρόσβαση σε καλύτερες επαγγελματικές ευκαιρίες (17,9%). Αξίζει να επισημανθεί, ότι μόλις για το 1,0% των νέων επιστημόνων η ανάγκη διερεύνησης ενός τεχνικού-παραγωγικού προβλήματος ήταν ο κύριος λόγος εκπόνησης της διατριβής (Διάγραμμα 21).

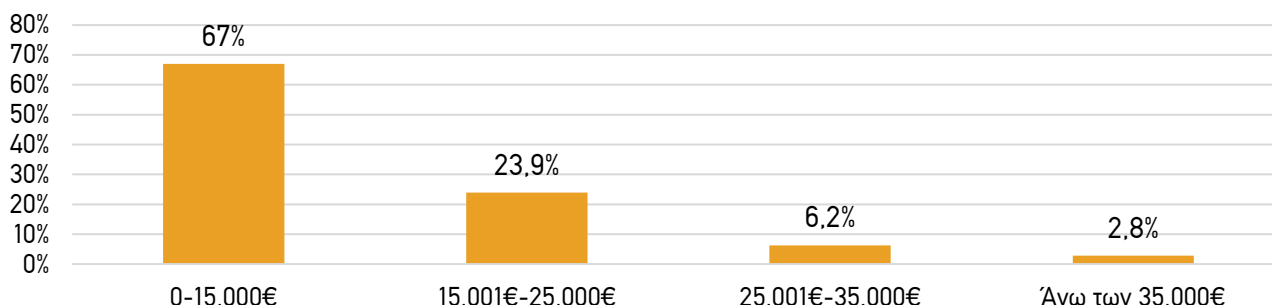
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 21: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά κυριότερο λόγο εκπόνησης διδακτορικής διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Χρηματοδότηση διδακτορικών σπουδών

Στο πλαίσιο της έρευνας, οι νέοι διδάκτορες ρωτήθηκαν για το ύψος του μέσου ετήσιου καθαρού εισοδήματος τα τελευταία τρία έτη πριν την υποστήριξη της διατριβής τους και για την πηγή χρηματοδότησης των διδακτορικών τους σπουδών. Ως προς το πρώτο ερώτημα, η πλειονότητα των διδασκόντων (67,0%) εκτίμησε ότι το εύρος του μέσου καθαρού εισοδήματος ήταν από 0 έως 15.000€, ενώ το 23,9% των διδασκόντων απάντησε ότι το μέσο ετήσιο καθαρό εισόδημά τους κυμάνθηκε από 15.001€ έως 25.000€ (Διάγραμμα 22).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 22: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά ύψος μέσου ετήσιου καθαρού εισοδήματος, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

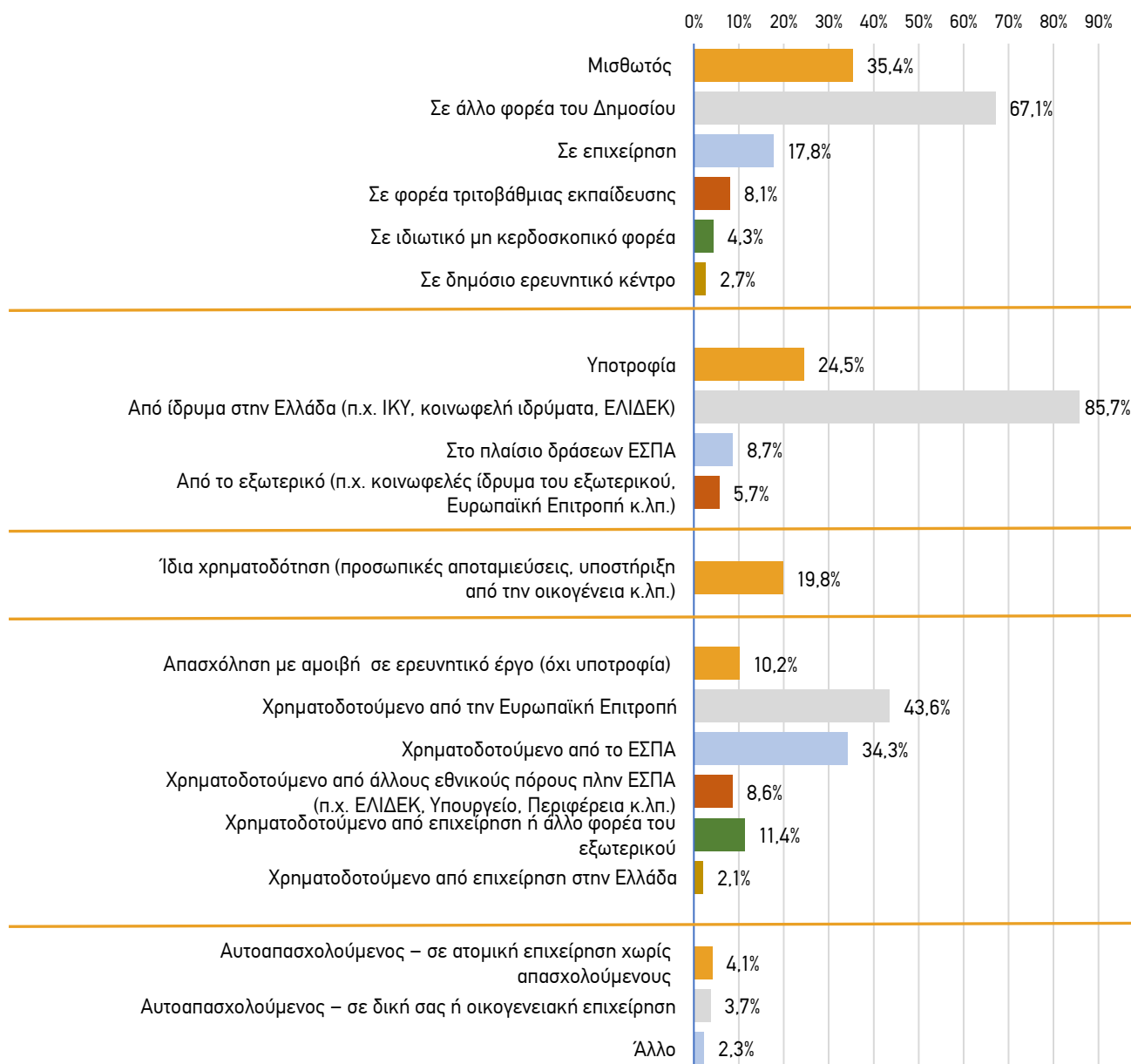
Διερευνώντας την πηγή χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών -και συγκεκριμένα τα τελευταία τρία έτη, πριν την υποστήριξη της διατριβής- προκύπτει, ότι οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες χρηματοδοτούν με ίδια μέσα τις διδακτορικές σπουδές τους, ενώ μια σχετικά μικρότερη μερίδα λαμβάνει υποτροφία για εκπόνηση διδακτορικής έρευνας.

Πιο συγκεκριμένα, η χρηματοδότηση των σπουδών με ίδια μέσα, είτε από μισθωτή εργασία, είτε προσωπικές αποταμιεύσεις / οικονομική στήριξη από την οικογένεια συγκεντρώνει ποσοστό της τάξης του 55,2% (35,4% των νέων διδακτόρων δήλωσε πως ήταν μισθωτός/ή, με μόνιμη – συστηματική απασχόληση ή με προσωρινή εργασία, και 19,8% προχώρησε σε χρηματοδότηση των σπουδών του από προσωπικές αποταμιεύσεις ή στήριξη από την οικογένεια).

Η χρηματοδότηση από υποτροφία ή συμμετοχή σε ερευνητικό έργο συγκέντρωσε 34,7% των αποκρίσεων (το 24,5% έλαβε υποτροφία για την εκπόνηση της διατριβής, και το 10,2% χρηματοδότησε τις διδακτορικές σπουδές του με αμοιβή σε ερευνητικό έργο που διακρίνεται από τη λήψη υποτροφίας).

Τέλος, η χρηματοδότηση μέσω αυτοαπασχόλησης συγκέντρωσε το 4,1% των αποκρίσεων (Διάγραμμα 23).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 23: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά κύρια πηγή χρηματοδότησης των σπουδών τους, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

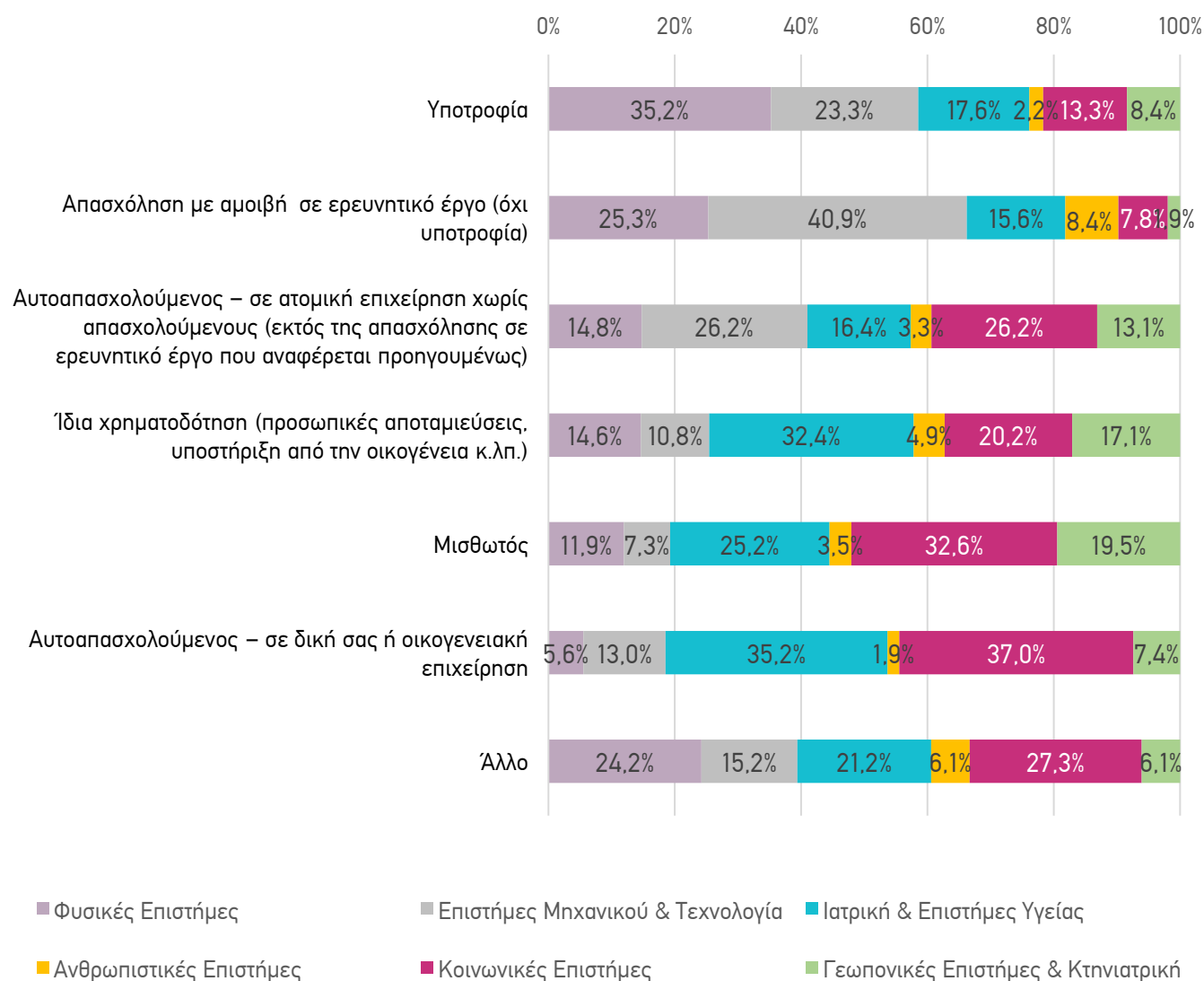

Στη συνδυαστική ανάλυση της κύριας πηγής χρηματοδότησης των διδακτορικών σπουδών⁴ με το επιστημονικό πεδίο της διατριβής προκύπτει, ότι η πλειονότητα όσων ήταν μισθωτοί, πραγματοποίησαν διατριβή στις Κοινωνικές Επιστήμες (32,6%), ενώ οι περισσότεροι από όσους είχαν υποτροφία ως κύρια πηγή χρηματοδότησης, έκαναν διατριβή στο πεδίο των Φυσικών Επιστημών (35,2%). Η πλειονότητα, όσων οι προσωπικές αποταμιεύσεις και η οικονομική ενίσχυση από την οικογένεια αποτέλεσαν την κύρια πηγή

⁴ Σε αυτό το πλαίσιο ανάλυσης οι πιθανές πηγές χρηματοδότησης εμφανίζονται αθροιστικά με βάση τις επιμέρους ομαδοποιήσεις τους (π.χ. στην κατηγορία 'Μισθωτός' συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα που αφορούν μισθωτούς σε επιχειρήσεις, μισθωτούς σε φορέα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, μισθωτούς σε άλλο φορέα του Δημοσίου κ.ο.κ.)

πόρων κατά την περίοδο εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής τους, εκπόνησαν διατριβή σε αντικείμενα που εμπίπτουν στο πεδίο της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας (32,4%). Τέλος, η πλειονότητα των διδασκόντων που απασχολούνταν με αμοιβή σε ερευνητικό έργο, εξειδικεύονταν στη Μηχανική και την Τεχνολογία (40,9%) (Διάγραμμα 24).

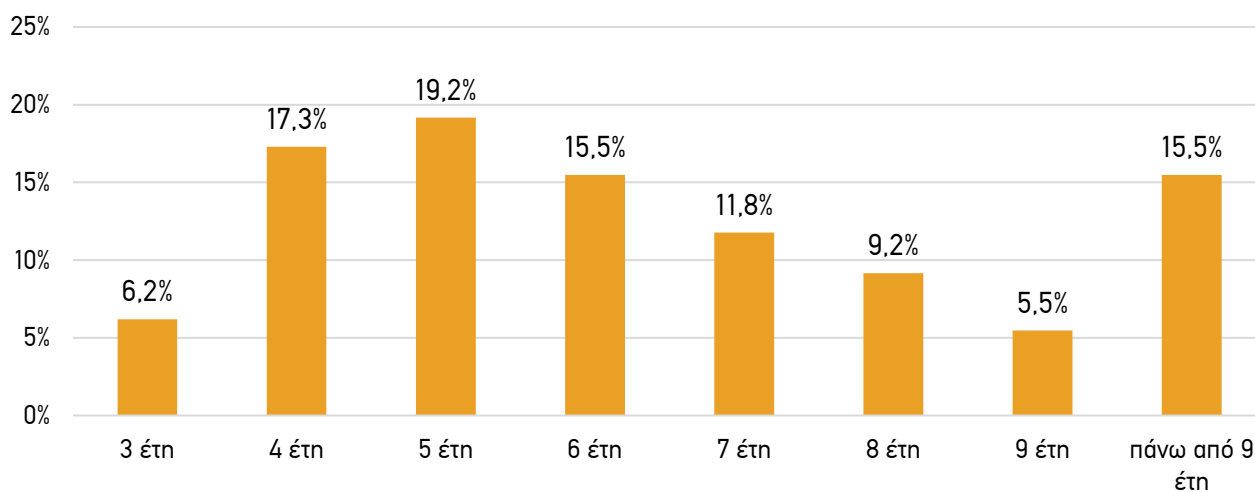
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 24: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά κύρια πηγή χρηματοδότησης των σπουδών τους και ανά επιστημονικό πεδίο της διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Διάρκεια διδακτορικών σπουδών

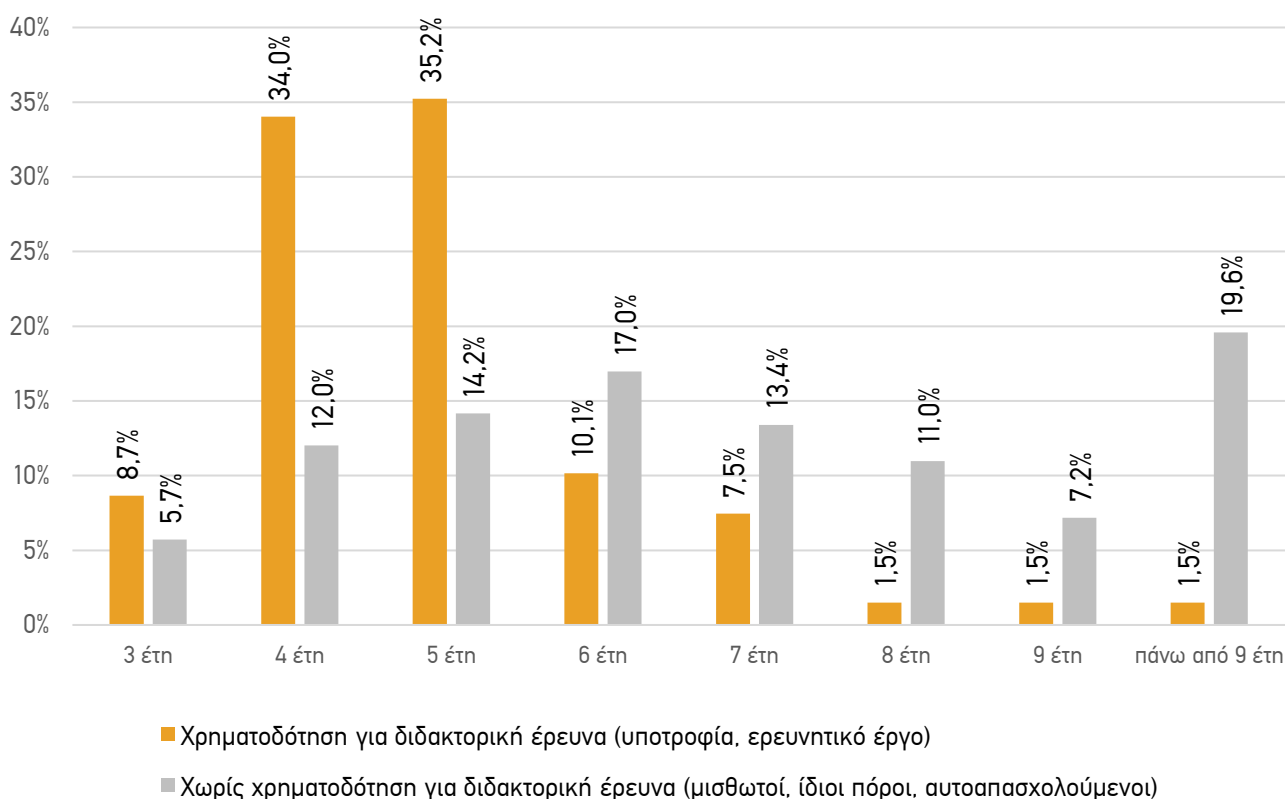
Η πλειονότητα των διδακτόρων του 2021 ολοκλήρωσαν τη διατριβή τους στα 5 έτη (19,2%), ενώ ακολουθούν όσοι χρειάστηκαν 4 χρόνια για την ολοκλήρωσή της (17,3%). Το 15,5% των διδακτόρων ολοκλήρωσαν τη διατριβή τους είτε σε 6 έτη, είτε σε πάνω από 9 (Διάγραμμα 25).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 25: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά διάρκεια διδακτορικών σπουδών, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

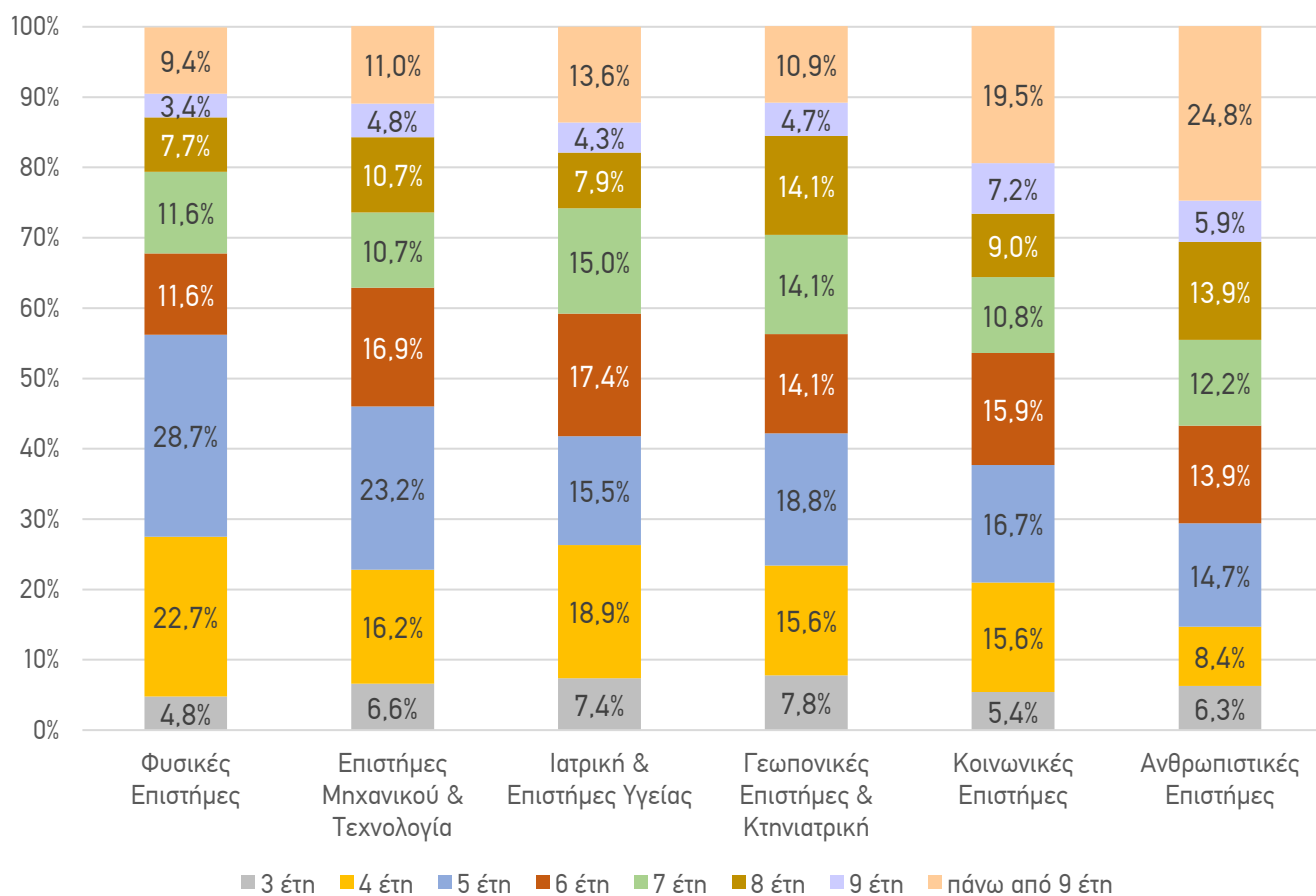
Το Διάγραμμα 26 παραθέτει με συνδυαστικό τρόπο την κατανομή των απαντήσεων των διδακτόρων ως προς την κύρια πηγή χρηματοδότησης και τη διάρκεια ολοκλήρωσης των διδακτορικών τους σπουδών. Η χρηματοδότηση για την πραγματοποίηση διδακτορικής διατριβής (είτε αφορά υποτροφία είτε συμμετοχή και χρηματοδότηση από ερευνητικό έργο που είναι συναφές με το πεδίο της διδακτορικής έρευνας) συμβάλλει στην επίσπευση της διάρκειας των διδακτορικών σπουδών. Αντίθετα, από τα 6 χρόνια των σπουδών και πάνω βασική πηγή εισοδήματος για τους διδάκτορες δεν αποτέλεσε η χρηματοδότηση του διδακτορικού, αφού το εισόδημα προέκυψε από μισθωτή εργασία ή ίδιους πόρους ή αυτοαπασχόληση.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 26: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων ανά πηγή χρηματοδότησης (ομαδοποιημένη) και χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης των διδακτορικών σπουδών, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

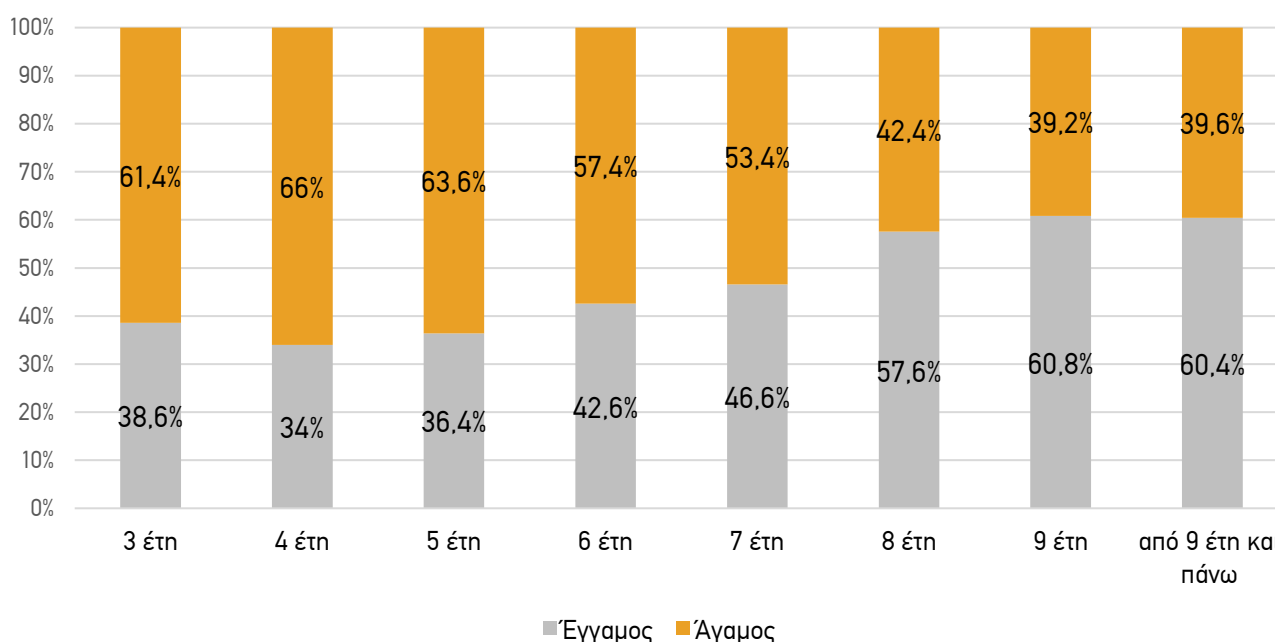
Στο Διάγραμμα 27 παρατίθενται, συνδυαστικά, η κατανομή των απαντήσεων ως προς τη διάρκεια ολοκλήρωσης των διδακτορικών σπουδών και το επιστημονικό πεδίο στο οποίο εντάσσεται η διατριβή. Η πλειονότητα όσων ολοκλήρωσαν τη διατριβή τους σε 3, 4, 6 ή 7 έτη εξειδικεύτηκαν στον τομέα της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας. Οι περισσότεροι διδάκτορες που χρειάστηκαν 5 έτη για την ολοκλήρωση των διατριβών τους, εξειδικεύτηκαν σε γνωστικά αντικείμενα συναφή με τις Φυσικές Επιστήμες, ενώ όσοι υποστήριξαν τις διατριβές τους σε περισσότερα από 8 έτη, σχετίζονταν με τις Κοινωνικές Επιστήμες.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 27: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων ανά διάρκεια διδακτορικών σπουδών και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

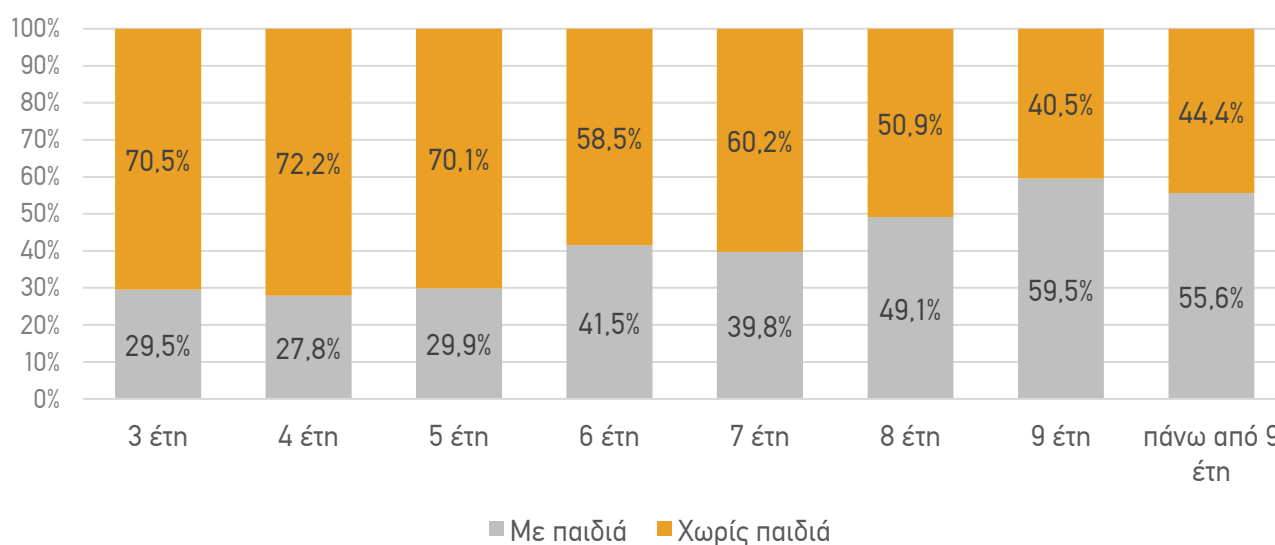
Συσχετίζοντας τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών με την οικογενειακή κατάσταση των νέων διδακτόρων προκύπτει ότι η πλειονότητα όσων ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους από 3 έως 7 έτη ήταν άγαμοι (ποσοστά από 61,4% - στα 3 έτη έως 53,4% - στα 7 έτη), ενώ η πλειονότητα όσων ολοκλήρωσαν τις σπουδές τους σε περισσότερα από 8 χρόνια ήταν έγγαμοι (ποσοστά από 57,6% ως 60,4%). Γενικά, φαίνεται να ισχύει ότι όσο αυξάνεται η διάρκεια των σπουδών, αυξάνεται και το ποσοστό των έγγαμων νέων διδακτόρων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 28: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων ανά διάρκεια διδακτορικών σπουδών και οικογενειακή κατάσταση, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Αντίστοιχα, αν συσχετισθεί η διάρκεια των διδακτορικών σπουδών με την ύπαρξη παιδιών, επιβεβαιώνεται το αναμενόμενο, δηλαδή πως όσοι δεν έχουν παιδιά είναι πιο πιθανό να ολοκληρώσουν πιο σύντομα τις διδακτορικές τους σπουδές (Διάγραμμα 29).

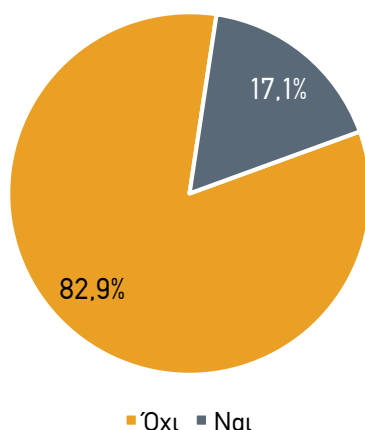
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 29: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων με/χωρίς παιδιά και ανά διάρκεια διδακτορικών σπουδών, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

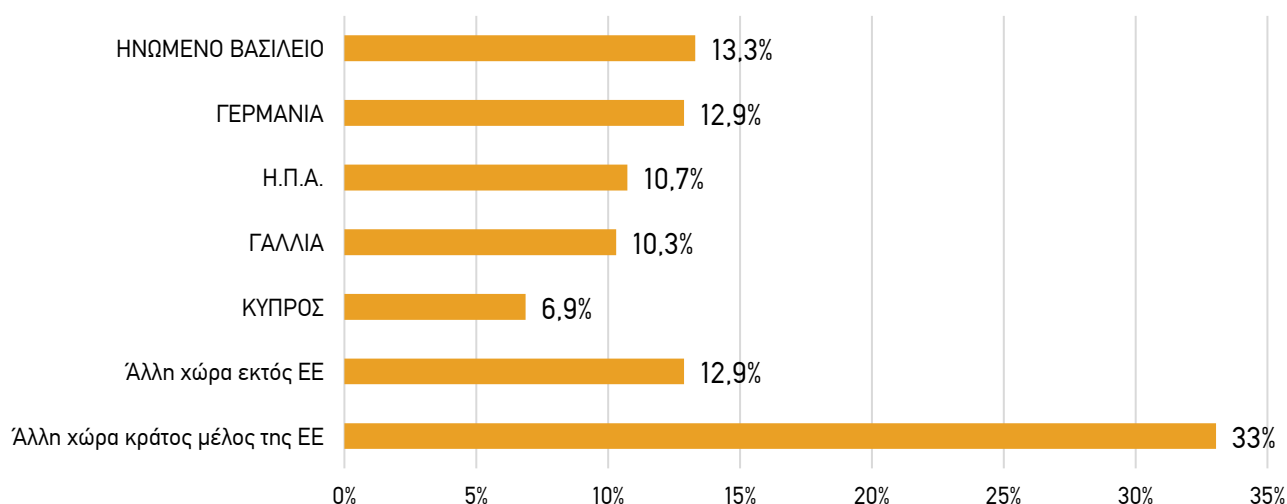
Διεθνής κινητικότητα νέων διδασκόντων

Σε ό,τι αφορά την κινητικότητα των διδασκόντων, προκύπτει ότι 233 άτομα (17,1% του συνόλου των αποκρίσεων) διέμειναν στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών για άλλους λόγους, εκτός τουρισμού (Διάγραμμα 30). Εκ των δημοφιλέστερων χωρών ήταν το Ηνωμένο Βασίλειο (13,3%), η Γερμανία (12,9%), οι Η.Π.Α. (10,7%) και η Γαλλία (10,3%) (Διάγραμμα 31).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 30: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων που διέμειναν σε άλλη χώρα κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών (για άλλους λόγους, εκτός τουρισμού), 2021 (ως % των αποκρίσεων)

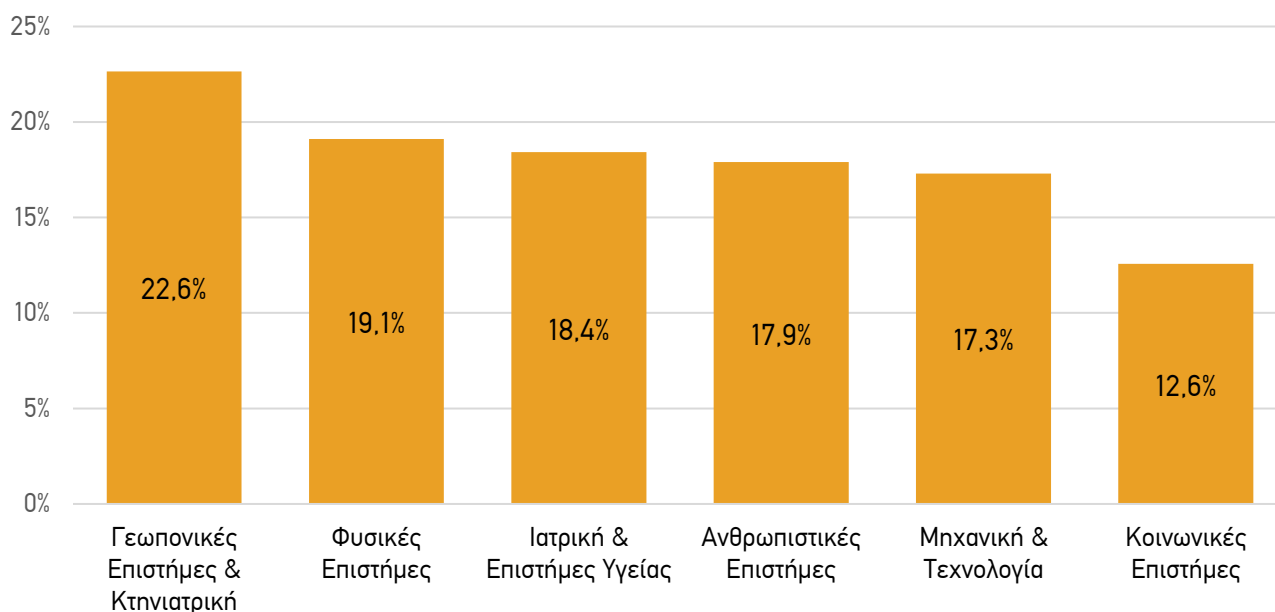
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 31: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων που διέμειναν σε άλλη χώρα κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών (για άλλους λόγους, εκτός τουρισμού), ανά επιστημονικό πεδίο έρευνας, 2021 (ως % των αποκρίσεων όσων διέμειναν στο εξωτερικό)

Συνδυάζοντας τα δεδομένα για το εάν οι νέοι διδάκτορες διέμειναν σε άλλη χώρα κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών, με το επιστημονικό πεδίο της διδακτορικής έρευνας, προκύπτει ότι η σχετικά

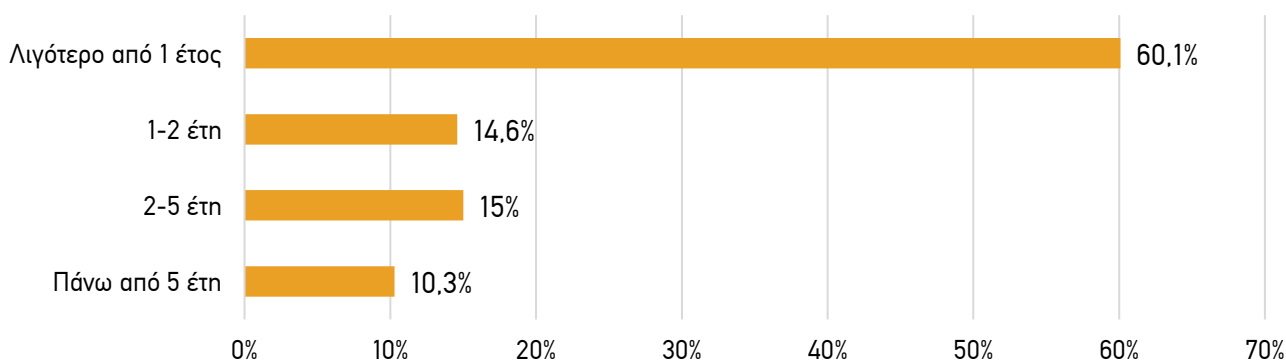
υψηλότερη κινητικότητα καταγράφεται μεταξύ των διδακτόρων των Γεωπονικών Επιστημών & Κτηνιατρικής και των Φυσικών Επιστημών, ενώ η μικρότερη κινητικότητα μεταξύ εκείνων των Κοινωνικών Επιστημών (Διάγραμμα 32).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 32: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων που διέμεναν σε άλλη χώρα κατά τη διάρκεια των διδακτορικών τους σπουδών (για λόγους άλλους, εκτός τουρισμού), ανά επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων όσων διέμεναν στο εξωτερικό)

Η διάρκεια της παραμονής των διδακτόρων εκτός Ελλάδας εμφανίζεται στο Διάγραμμα 33. Το υψηλότερο ποσοστό (60,1%) διέμεινε στο εξωτερικό για λιγότερο από ένα έτος, ενώ με σημαντική διαφορά ακολουθούν εκείνοι που διέμεναν για 1-2 χρόνια (14,6%).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 33: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων που διέμεναν σε άλλη χώρα, ανά διάρκεια παραμονής στο εξωτερικό, 2021 (ως % των αποκρίσεων όσων διέμεναν στο εξωτερικό)

Οι λόγοι της διαμονής των διδακτόρων εκτός Ελλάδας εμφανίζονται στο Διάγραμμα 34. Σύμφωνα με τις αποκρίσεις όσων διέμεναν στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια της εκπόνησης της διδακτορικής τους διατριβής, παρατηρήθηκε ότι το 35,2% των διδακτόρων εγκαταστάθηκε στο εξωτερικό στο πλαίσιο της

έρευνας του, το 29,6% εξ αυτών μετακινήθηκε για επαγγελματικούς λόγους, ενώ το 21,0% τους άλλαξε προσωρινά τόπο κατοικίας εξαιτίας της συμμετοχής σε ευρωπαϊκό έργο που προωθεί την κινητικότητα των ερευνητών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 34: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων που διέμεναν σε άλλη χώρα ανά σκοπό παραμονής στο εξωτερικό, 2021 (ως % των αποκρίσεων όσων διέμεναν στο εξωτερικό)

Από τα 233 άτομα που δήλωσαν πως διέμεναν σε χώρα του εξωτερικού, 36 δήλωσαν ότι διέμεναν και σε δεύτερη χώρα. Από αυτούς, η πλειονότητα (30,6%) μετακινήθηκε προς κράτος μέλος της ΕΕ, εκτός της Γερμανίας, της Ολλανδίας και της Ισπανίας, ενώ η πλειονότητα (83,3%) αυτών διέμενε στο εξωτερικό για λιγότερο από ένα έτος.

Ενότητα 6

Επιστημονική εξειδίκευση νέων διδασκόντων και αντικείμενο διδακτορικής έρευνας

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία για την επιστημονική εξειδίκευση των νέων διδασκόντων, το βασικό περιεχόμενο της διδακτορικής έρευνας και τις επιστημονικές εκροές κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα εξής:

Η Ιατρική και οι Επιστήμες Υγείας (26,0%), οι Κοινωνικές Επιστήμες (24,2%) και οι Φυσικές Επιστήμες (21,9%) είναι τα κύρια επιστημονικά πεδία στα οποία εντάσσονται οι περισσότερες από τις διδακτορικές διατριβές του 2021.

Υπεροχή των γυναικών καταγράφεται στα πεδία των Κοινωνικών Επιστημών, των Ανθρωπιστικών Επιστημών, των Γεωπονικών Επιστημών καθώς και της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας (58,6%, 56,2%, 53,4% και 55,0%, αντίστοιχα).

Η βασική δραστηριότητα-περιεχόμενο της διδακτορικής έρευνας των νέων διδασκόντων ήταν η συλλογή, η επεξεργασία και η ανάλυση δεδομένων (68,4%) καθώς και η διατύπωση και ο έλεγχος υποθέσεων σε πειράματα (35,2%).

Όσον αφορά στις επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τη διδακτορική έρευνα των νέων διδασκόντων, η δημοσίευση σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό (41,4%), η δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου (37,0%), η συμμετοχή σε διεθνές συνέδριο (36,9%), η συμμετοχή σε εθνικό συνέδριο (25,7%) και η δημοσίευση ανοικτής πρόσβασης σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό (24,5%) αποτελούν τις κυριότερες επιλογές τους.

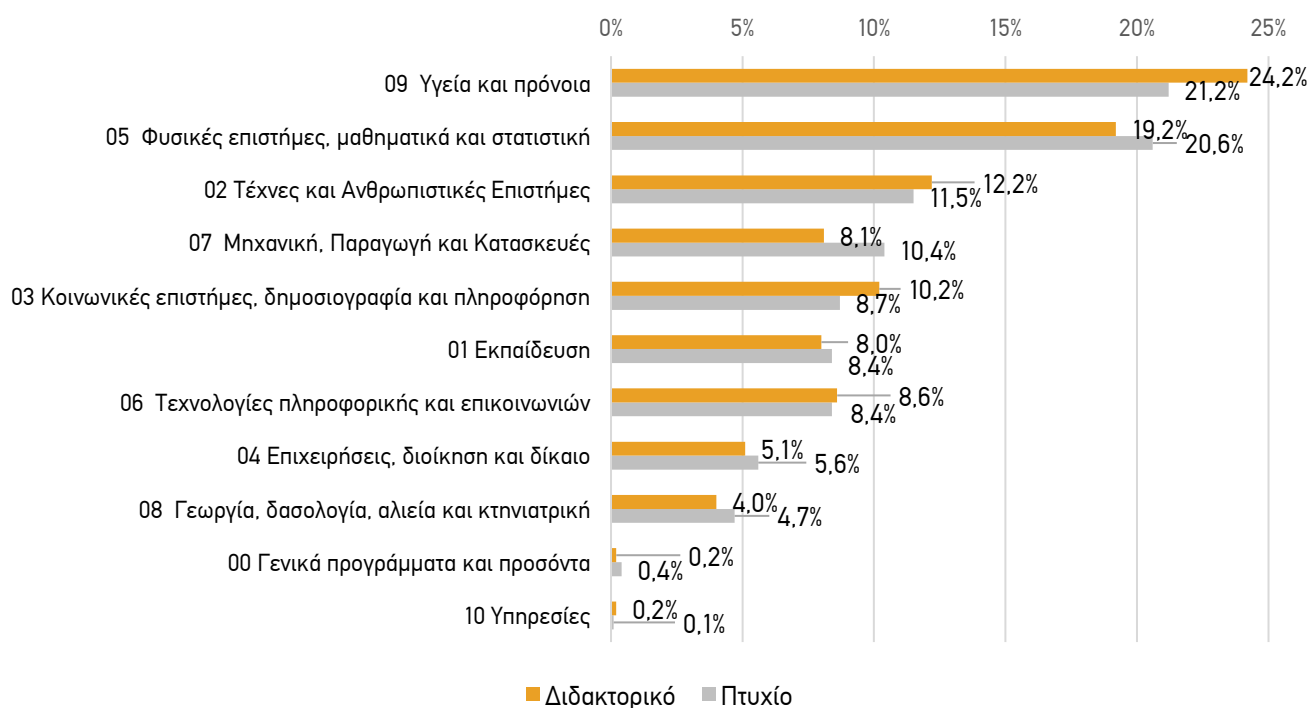
Συνδυάζοντας το είδος των επιστημονικών εκροών που παρήγαγαν οι νέοι διδάκτορες, με το επιστημονικό πεδίο εξειδίκευσης της διδακτορικής τους έρευνας, προκύπτει ότι συμμετοχή σε ερευνητικό έργο και δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου έχουν, με αξιοσημείωτη διαφορά, διδακτορικές έρευνες στις Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας. Αντίστοιχα, κατάθεση αίτησης κατοχύρωσης ευρεσιτεχνίας και προετοιμασία πρότασης για ερευνητικό έργο συνδέονται, συνηθέστερα, με έρευνες στις Φυσικές Επιστήμες, ενώ δημοσιεύσεις σε διεθνές περιοδικό, δημοσιεύσεις ανοικτής πρόσβασης και συμμετοχή σε διεθνή ή εθνικά συνέδρια έχουν, κατά πλειοψηφία, έρευνες συναφείς με την Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας. Τέλος, η δημοσίευση μονογραφίας και η δημοσίευση σε ελληνικό επιστημονικό περιοδικό αποτελούν μέσα διάχυσης των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας, κυρίως, των Κοινωνικών και Ανθρωπιστικών Επιστημών.

Κύριο πεδίο εκπαίδευσης νέων διδασκόντων

Στο Διάγραμμα 35 αποτυπώνεται συγκριτικά και η κατανομή των πεδίων εκπαίδευσης και κατάρτισης των νέων διδασκόντων με βάση το πτυχίο τους (με βάση την ταξινόμηση ISCED 2013), όπου φαίνεται μια σχετική ισορροπία μεταξύ διδακτορικών και προπτυχιακών σπουδών. Πάντως, τα πεδία «Υγεία και Πρόνοια» και «Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες» συγκεντρώνουν περισσότερους διδάκτορες σε σχέση με απόφοιτους

προπτυχιακών σπουδών. Αντίθετα, στα πεδία «Φυσικές επιστήμες, μαθηματικά και στατιστικά» και «Μηχανική, παραγωγή και κατασκευές» η συγκέντρωση απόφοιτων προπτυχιακών σπουδών είναι μεγαλύτερη σε σχέση με την αντίστοιχη των διδακτορικών σπουδών.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 35: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά κύριο πεδίο εκπαίδευσης και κατάρτισης (ταξινόμηση ISCED 2013) βάσει της εξειδίκευσης των διδακτορικών σπουδών και του πτυχίου τους, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

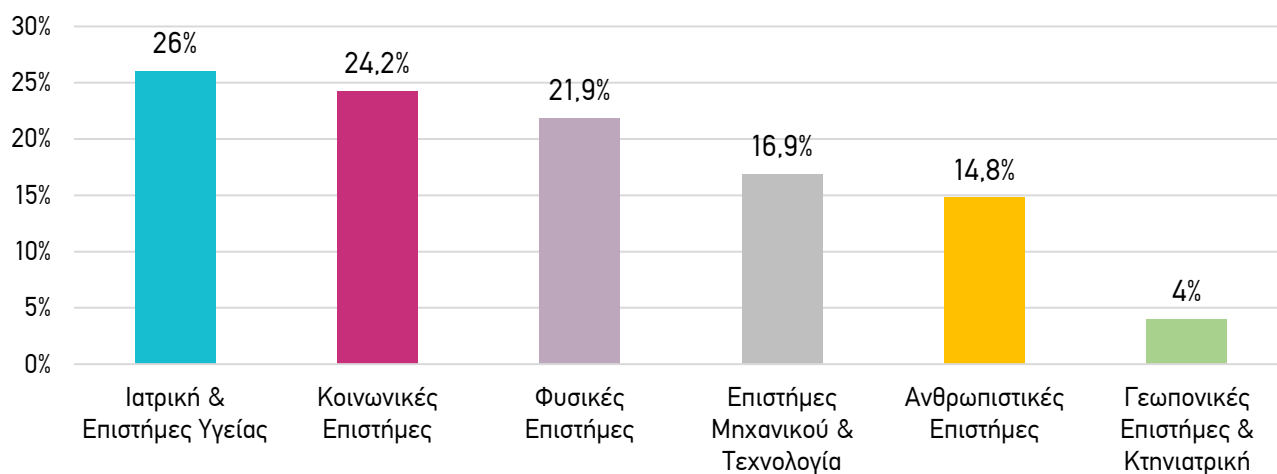
Επιστημονικό πεδίο διδακτορικής έρευνας

Το Διάγραμμα 36 παρουσιάζει την κατανομή της επιστημονικής εξειδίκευσης των νέων διδακτόρων –βάσει της διδακτορικής τους έρευνας– των ελληνικών ΑΕΙ στα 6 κύρια επιστημονικά πεδία της ταξινόμησης Frascati⁵, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΑΔΔ για το 2021.

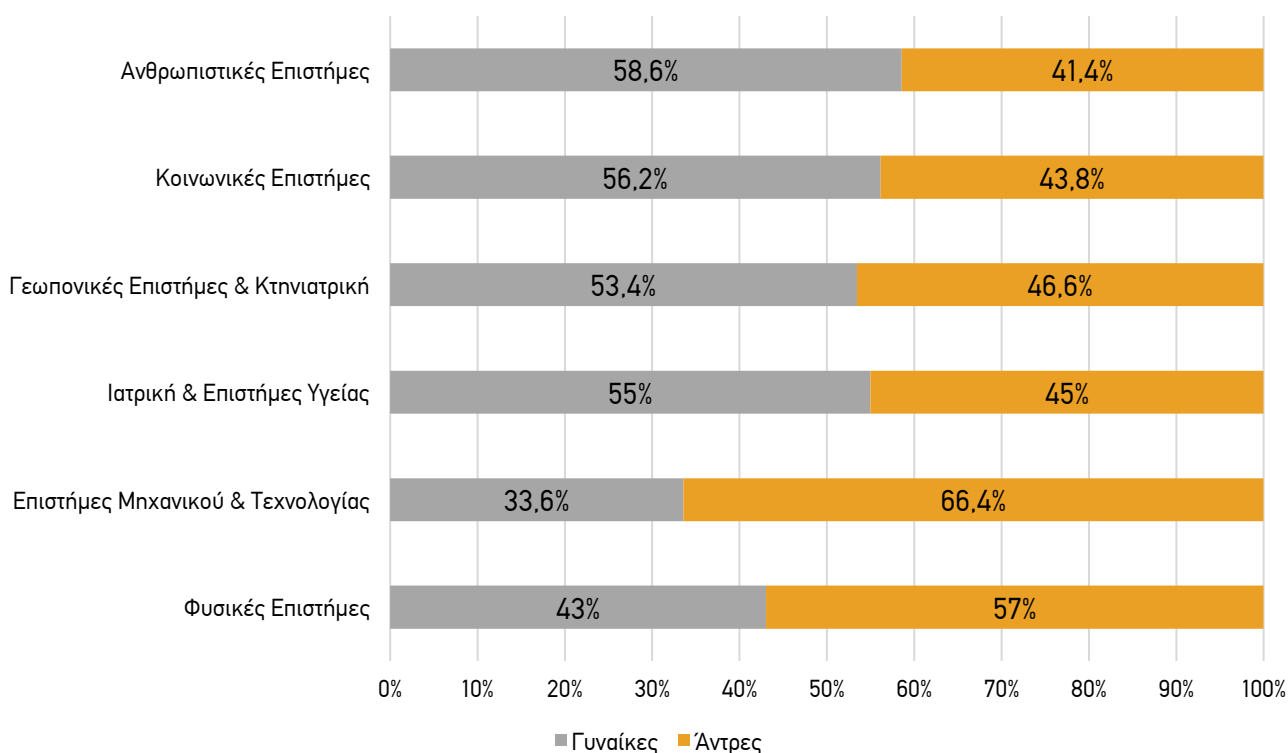
Οι περισσότερες διατριβές εντάσσονται στο πεδίο της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας (26,0%), ενώ ακολουθούν διατριβές που εμπίπτουν στο πεδίο των Κοινωνικών Επιστημών (24,2%), των Φυσικών Επιστημών (21,9%), των Επιστημών Μηχανικού και Τεχνολογίας (16,9%), των Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών (14,8%) και, τέλος, των Γεωπονικών Επιστημών και της Κτηνιατρικής (4,0%)⁶.

⁵ Major Fields of Research and Development, σύμφωνα με το εγχειρίδιο Frascati 2015 (https://read.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en#page61) Η ανάλυση των επιστημονικών πεδίων παρατίθεται στις μεθοδολογικές σημειώσεις.

⁶ Συχνά, μια διδακτορική διατριβή αντιστοιχεί σε περισσότερες επιστημονικές περιοχές. Για το λόγο αυτό, για την κατανομή των διδακτορικών διατριβών στα επιστημονικά πεδία ακολουθείται η τεχνική προσμέτρησης “whole counting”, δηλαδή κάθε διδακτορική διατριβή προσμετράται μια φορά για κάθε επιστημονικό πεδίο στο οποίο αντιστοιχεί. Είναι προφανές ότι με τον τρόπο αυτό το σύνολο των διδακτορικών διατριβών,

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 36: Κύριο επιστημονικό πεδίο της διατριβής των νέων διδασκόντων, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

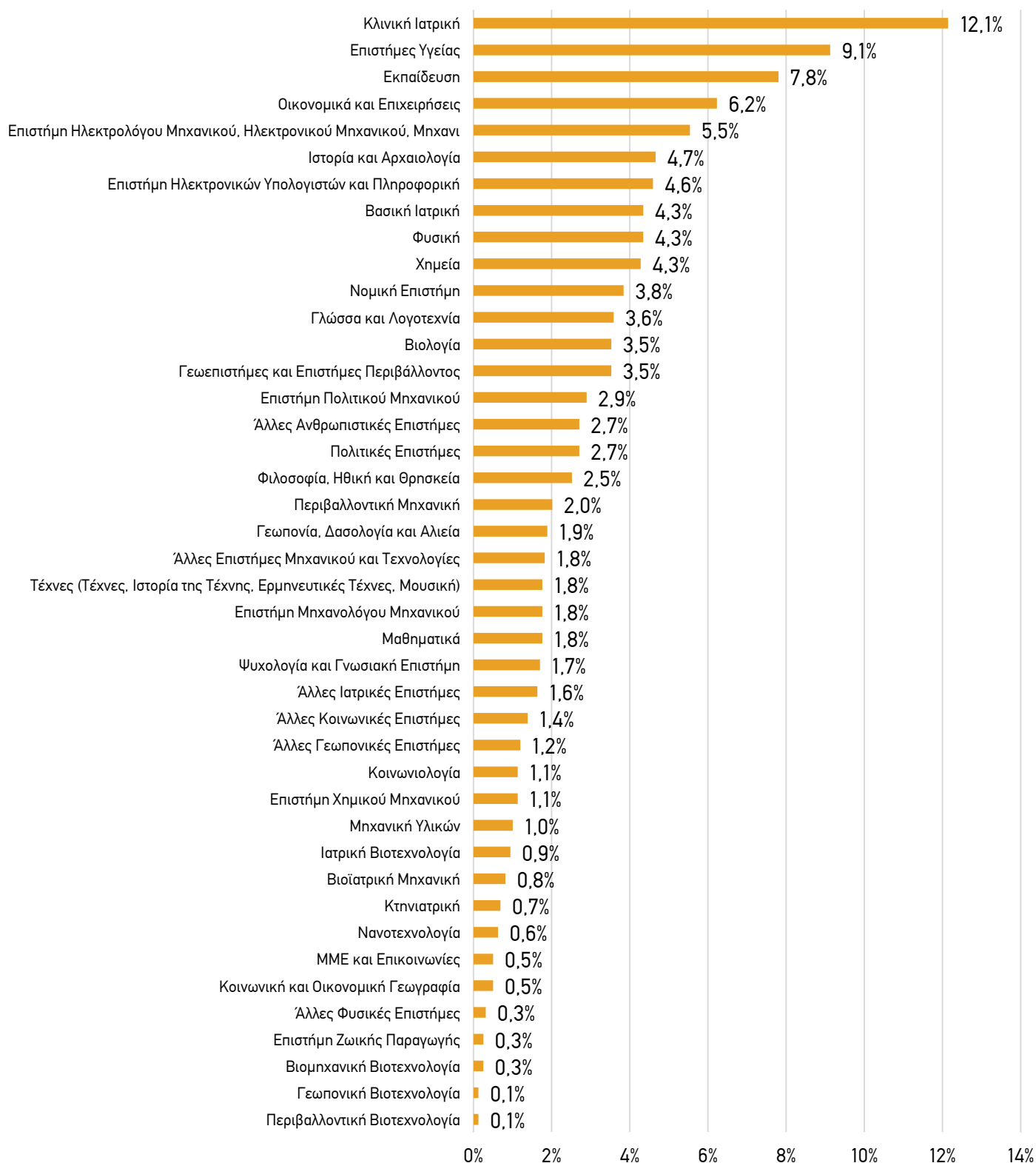
Το Διάγραμμα 37 παραθέτει συνδυαστικά στοιχεία για την κατανομή μεταξύ των δύο φύλων ανά επιστημονικό πεδίο. Στα πεδία των Κοινωνικών Επιστημών, των Ανθρωπιστικών Επιστημών, των Γεωπονικών Επιστημών καθώς και της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας καταγράφεται υπεροχή των γυναικών (58,6%, 56,2%, 53,4% και 55,0%, αντίστοιχα). Οι άνδρες υπερτερούν στα πεδία των Επιστημών Μηχανικού και Τεχνολογίας και των Φυσικών Επιστημών (66,4% και 57,0%, αντίστοιχα).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 37: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά επιστημονικό πεδίο της διατριβής και φύλο, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

όπως προκύπτει από το άθροισμα των διατριβών στο κάθε επιστημονικό πεδίο, είναι μεγαλύτερο από τον πραγματικό αριθμό των διατριβών (ή, στην περίπτωση απεικόνισης με ποσοστά, το σύνολο αθροίζεται σε ποσοστό μεγαλύτερο του 100%).

Η πιο αναλυτική αποτύπωση των επιστημονικών υποπεδίων που δήλωσαν οι νέοι διδάκτορες του 2021 ως προς την επιστημονική εξειδίκευση της διδακτορικής τους έρευνας φαίνεται στο Διάγραμμα 38.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 38: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά επιστημονικό υποπεδίο της διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

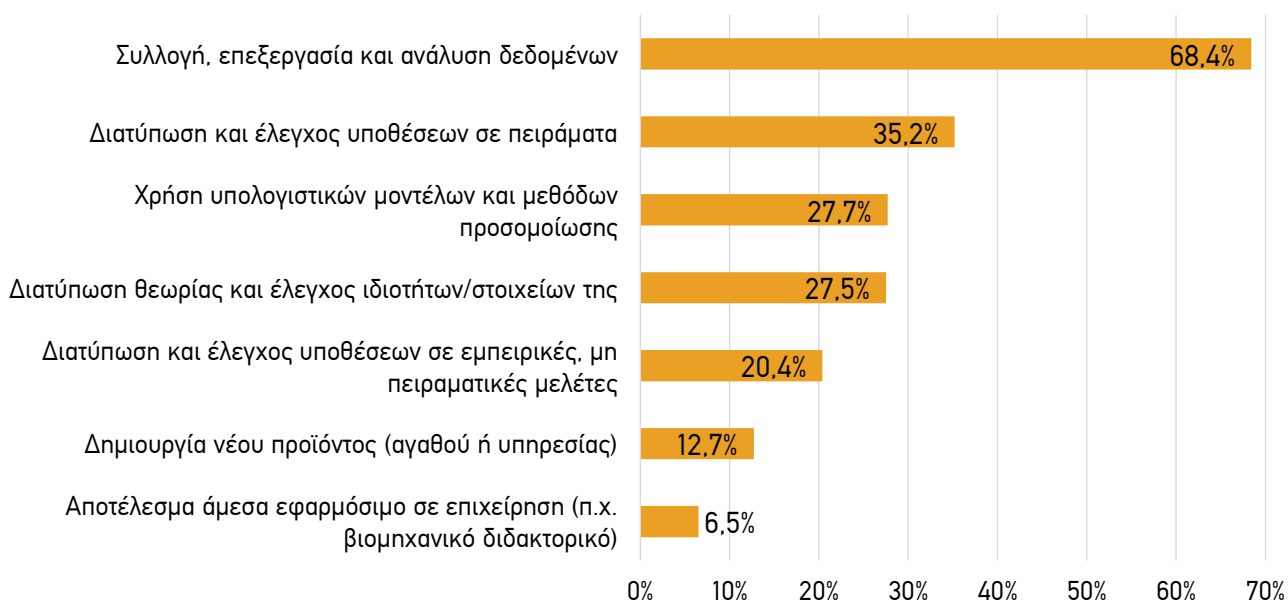

Ερευνητική στοχοθεσία και μεθοδολογία

Η έρευνα του ΕΚΤ συλλέγει στοιχεία σχετικά με την ερευνητική στοχοθεσία και τις ερευνητικές μεθόδους τις οποίες εφαρμόζουν οι διδάκτορες για την υλοποίηση της διδακτορικής τους έρευνας, διερευνώντας τη χρήση των μεθόδων αυτών στα έξι επιστημονικά πεδία, τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στην έρευνα και την διασύνδεση με τον παραγωγικό τομέα. Συγκεκριμένα εξετάστηκαν: Διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων σε πειράματα, Διατύπωση και έλεγχος υποθέσεων σε εμπειρικές, μη πειραματικές μελέτες, Διατύπωση θεωρίας και έλεγχος ιδιοτήτων/στοιχείων της, Συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων, Χρήση υπολογιστικών μοντέλων και μεθόδων προσομοίωσης, Δημιουργία νέου προϊόντος (αγαθού ή υπηρεσίας), Αποτέλεσμα άμεσα εφαρμόσιμο σε επιχείρηση (π.χ. βιομηχανικό διδακτορικό).

Στο Διάγραμμα 39 διερευνάται η βασική δραστηριότητα-περιεχόμενο της διδακτορικής έρευνας των νέων διδασκόντων. Η συλλογή, η επεξεργασία και η ανάλυση δεδομένων (σε ποσοστό 68,4%) ήταν οι ενέργειες στις οποίες προέβησαν κυρίως οι νέοι επιστήμονες. Ακολουθούν η διατύπωση και ο έλεγχος υποθέσεων σε πειράματα (35,2%), η χρήση υπολογιστικών μοντέλων και μεθόδων προσομοίωσης (27,7%), η διατύπωση θεωρίας και ο έλεγχος ιδιοτήτων/στοιχείων της (27,5%) καθώς και η διατύπωση και ο έλεγχος υποθέσεων σε εμπειρικές, μη πειραματικές μελέτες (20,4%). Χαμηλότερα ποσοστά συγκεντρώνουν η δημιουργία νέου προϊόντος (12,7%) και το άμεσα εφαρμόσιμο αποτέλεσμα στην επιχείρηση (6,5%) ως βασική δραστηριότητα και περιεχόμενο του ερευνητικού έργου των νέων διδασκόντων.

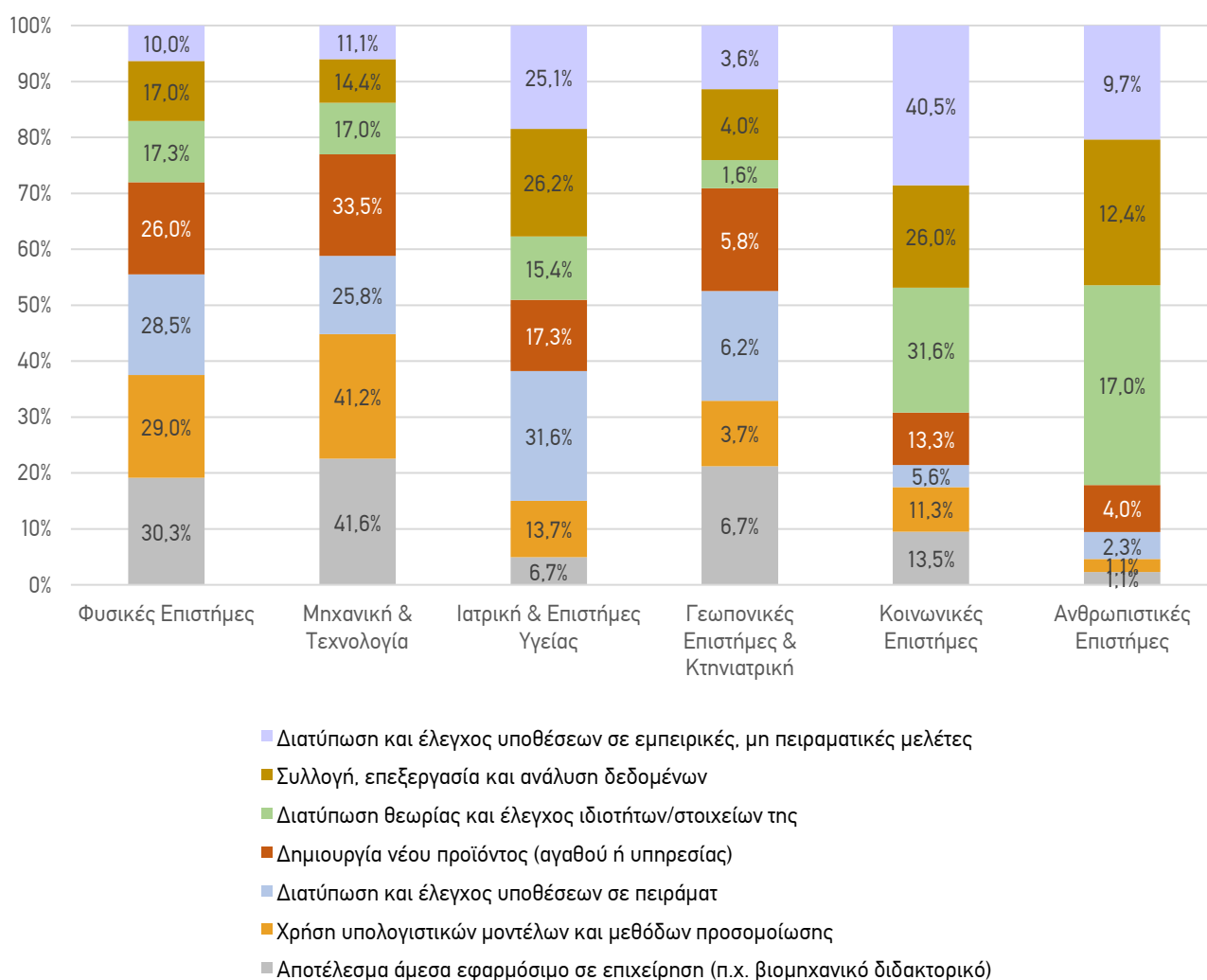
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 39: Βασική δραστηριότητα-περιεχόμενο διδακτορικής έρευνας, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Ενδιαφέροντα –αν και εν πολλοίς αναμενόμενα– συμπεράσματα προκύπτουν από τη συνδυαστική ανάλυση των δεδομένων για τη βασική δραστηριότητα-περιεχόμενο του ερευνητικού έργου των νέων διδασκόντων και τον τομέα της επιστημονικής τους εξειδίκευσης. Από τα δεδομένα προκύπτει ότι στο πεδίο των Κοινωνικών Επιστημών οι περισσότερες έρευνες σχετίζονται με τη διατύπωση και τον έλεγχο υποθέσεων

σε εμπειρικές, μη πειραματικές μελέτες καθώς και τη διατύπωση θεωρίας και τον έλεγχο ιδιοτήτων/στοιχείων της. Στο πεδίο της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας, το υψηλότερο ποσοστό εντοπίζεται σε έρευνες που υλοποιούνται με τη συλλογή, την επεξεργασία και την ανάλυση δεδομένων, ενώ στο πεδίο των Επιστημών Μηχανικού και της Τεχνολογίας, οι περισσότερες έρευνες σχετίζονται με (ορισμένα από) τα εξής: α) τη διατύπωση και τον έλεγχο υποθέσεων σε πειράματα, β) τη χρήση υπολογιστικών μοντέλων και μεθόδων προσομοίωσης, γ) άμεσα εφαρμόσιμο αποτέλεσμα στην επιχείρηση, δ) τη δημιουργία νέου προϊόντος (Διάγραμμα 40).

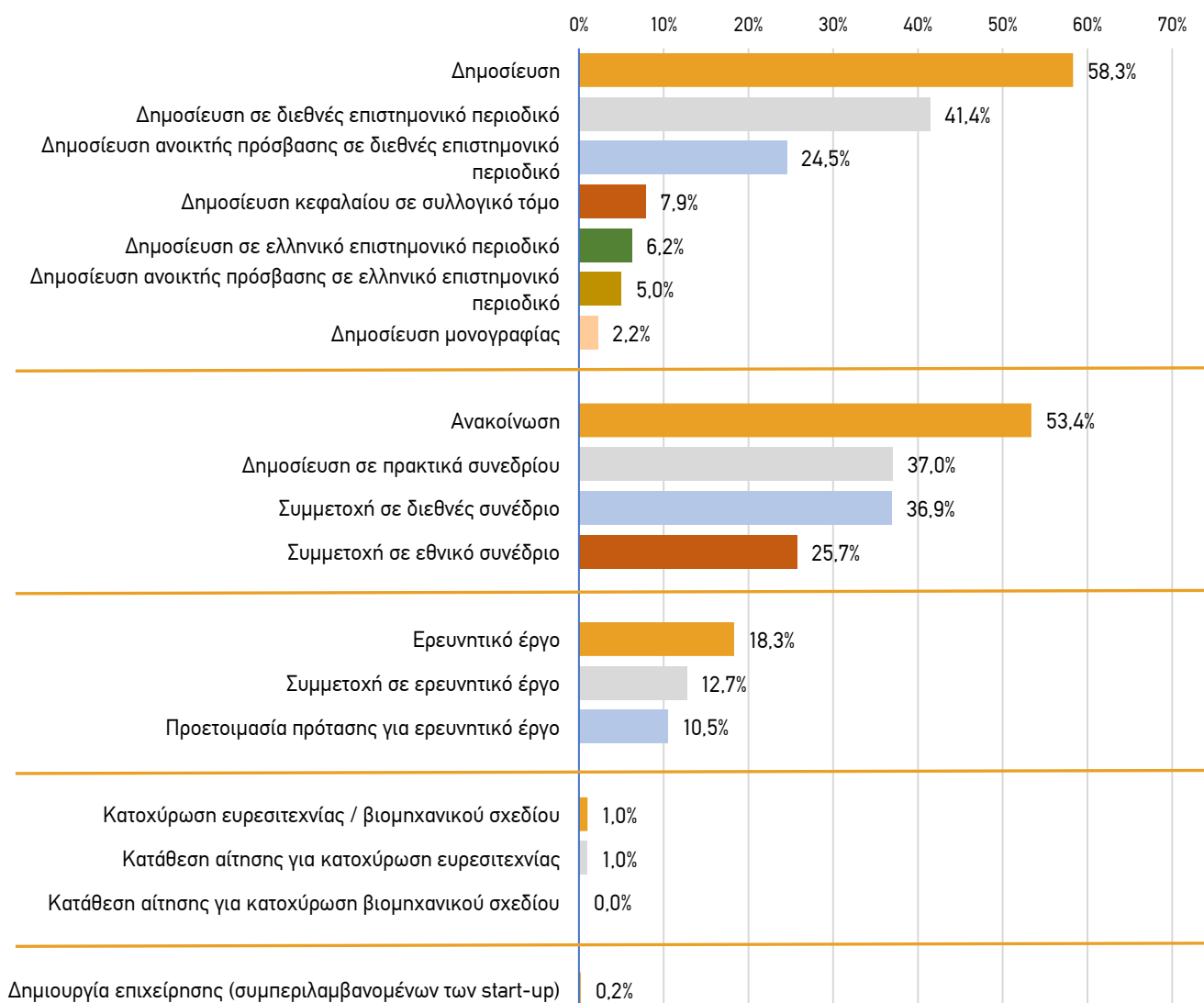
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 40: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά βασική δραστηριότητα-περιεχόμενο ερευνητικού έργου στο πλαίσιο των διδακτορικών σπουδών και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τη διδακτορική έρευνα

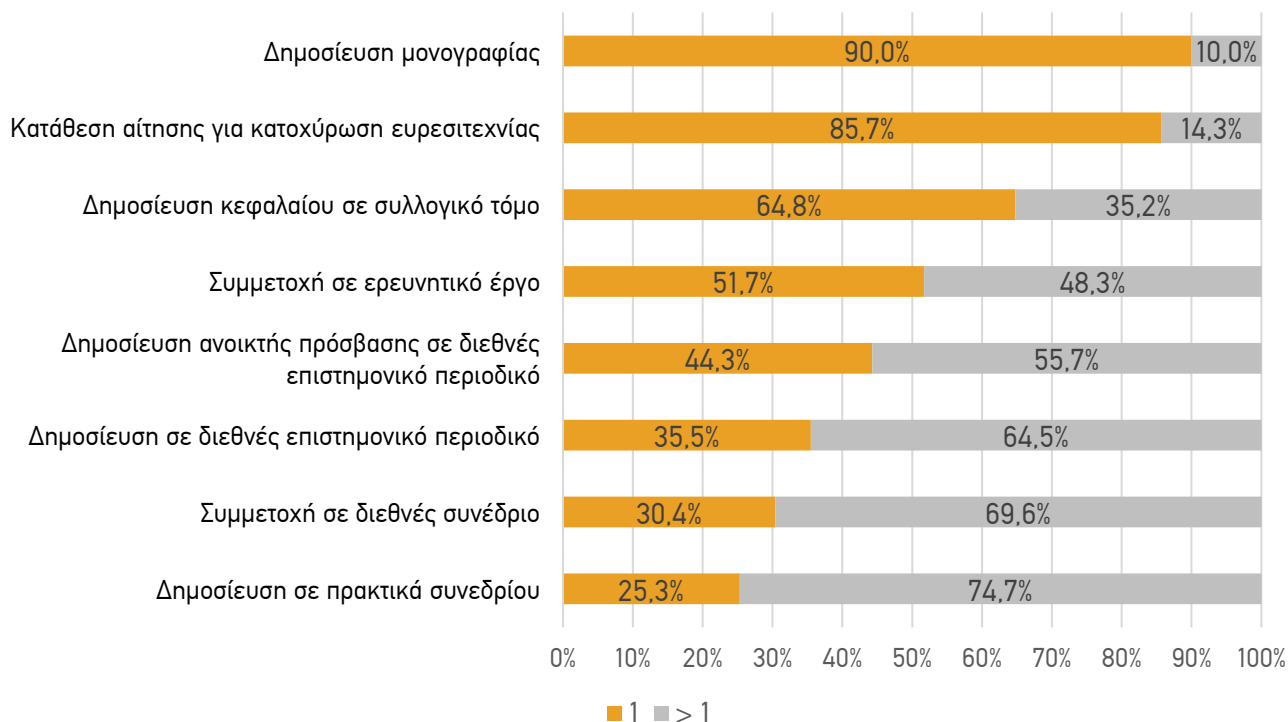
Η υποενότητα αυτή παρουσιάζει στοιχεία ως προς τις επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τη διδακτορική έρευνα των νέων διδασκόντων. Συγκεκριμένα, το Διάγραμμα 41 αποτυπώνει την κατανομή τους, ανά είδος επιστημονικής εκροής που έχει προκύψει. Το 41,4% έχει δημοσίευση σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό, το 37,0% έχει δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου, το 36,9% έχει συμμετοχή σε διεθνές συνέδριο, το 25,7% έχει συμμετοχή σε εθνικό συνέδριο και το 24,5% έχει δημοσίευση ανοικτής πρόσβασης σε διεθνές επιστημονικό περιοδικό.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 41: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος επιστημονικής εκροής που συνδέεται με τις διδακτορικές σπουδές, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

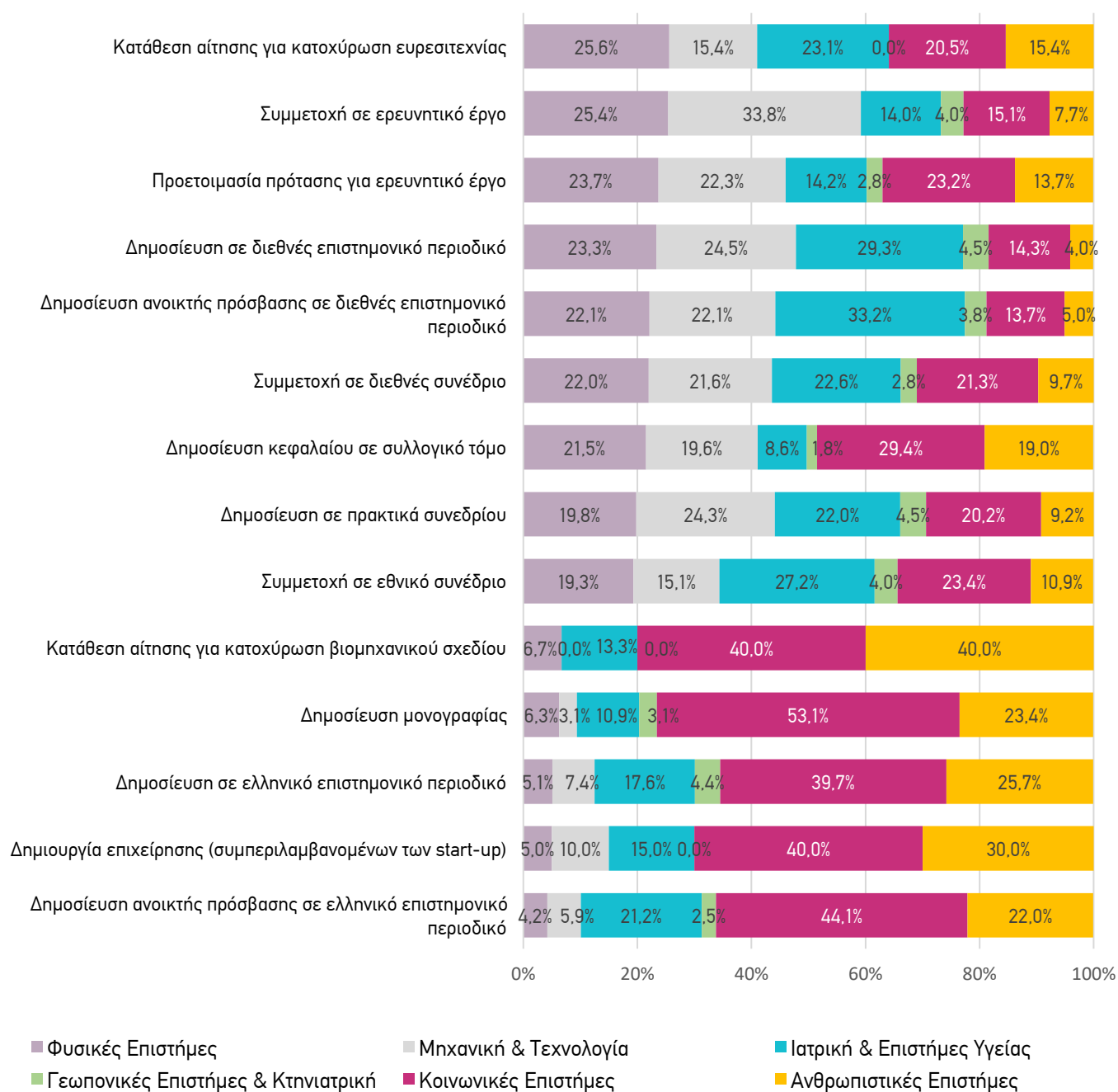
Στο Διάγραμμα 42 φαίνεται ότι οι νέοι διδάκτορες έχουν παράξει περισσότερες, από μια, επιστημονικές εκροές, ως αποτέλεσμα της διδακτορικής τους έρευνας, στο πλαίσιο δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίου, δημοσιεύσεων ανοικτής πρόσβασης σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά, συμμετοχών σε διεθνή συνέδρια.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 42: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά είδος και αριθμό επιστημονικών εκροών που συνδέονται με τις διδακτορικές σπουδές, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Το Διάγραμμα 43 παρουσιάζει συνδυαστικά το είδος των επιστημονικών εκροών που παρήγαγαν οι νέοι διδάκτορες συναρτήσει του επιστημονικού πεδίου εξειδίκευσής τους. Παρ' ότι γενικά παρατηρείται μια σχετική ισοκατανομή μεταξύ των έξι επιστημονικών πεδίων, ενδιαφέρον έχει η υψηλότερη συγκέντρωση που παρατηρείται στα πεδία των Κοινωνικών Επιστημών και των Ανθρωπιστικών Επιστημών για επιστημονικές εκροές, όπως η δημοσίευση μονογραφίας και η δημοσίευση σε ελληνικό επιστημονικό περιοδικό, επιβεβαιώνοντας τη σχετική τάση που διέπει αυτές τις επιστημονικές περιοχές (αντίστοιχα, τα υψηλά ποσοστά των συγκεκριμένων επιστημονικών πεδίων σε δραστηριότητες, όπως η δημιουργία νέας επιχείρησης και η κατοχύρωση βιομηχανικού σχεδίου έχουν μικρή μόνο πρακτική αξία, δεδομένου ότι αφορούν σε πολύ λίγα τέτοια εγχειρήματα). Αντίστοιχα, η συμμετοχή σε ερευνητικό έργο και η δημοσίευση σε πρακτικά συνεδρίου σημειώνουν υψηλότερα ποσοστά για διδακτορικές έρευνες στο επιστημονικό πεδίο των Επιστημών Μηχανικού και της Τεχνολογίας. Οι έρευνες στις Φυσικές Επιστήμες εντοπίζονται περισσότερο σε εκροές, όπως η κατάθεση αίτησης κατοχύρωσης ευρεσιτεχνίας και η προετοιμασία πρότασης για ερευνητικό έργο, ενώ οι έρευνες των πεδίων της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας έχουν, κυρίως, επιστημονικές εκροές, όπως οι δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά, οι δημοσιεύσεις ανοικτής πρόσβασης και η συμμετοχή σε διεθνή ή εθνικά συνέδρια.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 43: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος επιστημονικής εκροής που συνδέεται με τις διδακτορικές σπουδές, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Ενότητα 7

Χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτορική έρευνα

Στην παρούσα ενότητα αποτυπώνονται στοιχεία για τον βαθμό αξιοποίησης ψηφιακών τεχνολογιών και εργαλείων στη διδακτορική έρευνα όπως αναδεικνύονται από τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών για την υποστήριξη της διδακτορικής έρευνας, τον ρόλο των δεδομένων και των ΤΠΕ, την παραγωγή δεδομένων και κωδίκων προγραμματισμού ως εκροή της διδακτορικής διατριβής, και τέλος την ψηφιακή ταυτότητα των νέων διδασκόντων στη διάχυση. Για το περιεχόμενο αυτής της ενότητας έχουν ληφθεί υπόψη σχετικές αναλύσεις του ΟΟΣΑ⁷, ενώ κατά την προετοιμασία της αντίστοιχης ενότητας του ερωτηματολογίου που κλήθηκαν να απαντήσουν οι διδάκτορες έχει ληφθεί υπόψη η έρευνα του ΟΟΣΑ «International Survey of Scientific Authors 2018 “How is science going digital?”» Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Η βιβλιογραφική αναζήτηση και η πρόσβαση σε άλλες πηγές για την έρευνα αποτελούν τον πλέον συνήθη λόγο αξιοποίησης διαδικτυακών πλατφορμών ή συναφών εφαρμογών (apps), εργαλείων και λύσεων, κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών.

Για τους σκοπούς της διδακτορικής έρευνας μερίδα των νέων διδασκόντων αξιοποίησε επιδραστικές τεχνολογίες και μέσα, όπως μεθόδους, διαδικασίες με υπολογιστικά συστήματα για την εξόρυξη γνώσης και πληροφοριών από δομημένα ή αδόμητα δεδομένα (data mining & machine learning). Ορισμένοι διδάκτορες έκαναν χρήση δεδομένων μεγάλης κλίμακας (big data) με χαρακτηριστικά μεγέθους, πολυπλοκότητας και ετερογένειας, των οποίων ο χειρισμός είναι δυνατός μόνο με μη συμβατικά εργαλεία (π.χ. με τη χρήση βοηθητικών προγραμμάτων τύπου Hadoop, MySQL, κ.λπ.).

Οι περισσότερες επιστημονικές εκροές των νέων διδασκόντων που συνδέονται με τη διδακτορική τους έρευνα δεν περιλαμβάνουν τη δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων ή την ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού.

Οι περισσότεροι διδάκτορες έκαναν διάχυση των αποτελεσμάτων της έρευνάς τους μέσω του διαδικτύου και συγκεκριμένα, μέσω ενός εξειδικευμένου ακαδημαϊκού προφίλ ή ιστοσελίδας επιστημονικής δικτύωσης (π.χ. Academia, ORCID κ.λπ.).

⁷ OECD (2019), Measuring the Digital Transformation: A Roadmap for the Future, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/9789264311992-en>.

Bello, M., and Galindo-Rueda, F. (2020), Charting the digital transformation of science, OECD Publishing, Paris. <https://doi.org/10.1787/1b06c47c-en>

Χρήση ψηφιακών εργαλείων και πλατφορμών για την υποστήριξη της διδακτορικής έρευνας

Η χρήση ποικιλίας ψηφιακών εργαλείων υποστηρίζουν το σύνολο των διαδικασιών και των βημάτων υλοποίησης επιστημονικής έρευνας. Σε αυτή τη βάση οι νέοι διδάκτορες κλήθηκαν να υποδείξουν τη χρήση ψηφιακών εργαλείων για μια σειρά από δραστηριότητες που αφορούν άμεσα τη διδακτορική τους έρευνα, και οι οποίες μπορούν να ομαδοποιηθούν στις ακόλουθες κύριες διαστάσεις: αναζήτηση πληροφοριών και πόρων, διαχείριση έργου και ανάλυση δεδομένων, συγγραφή και διάδοση επιστημονικών αποτελεσμάτων.

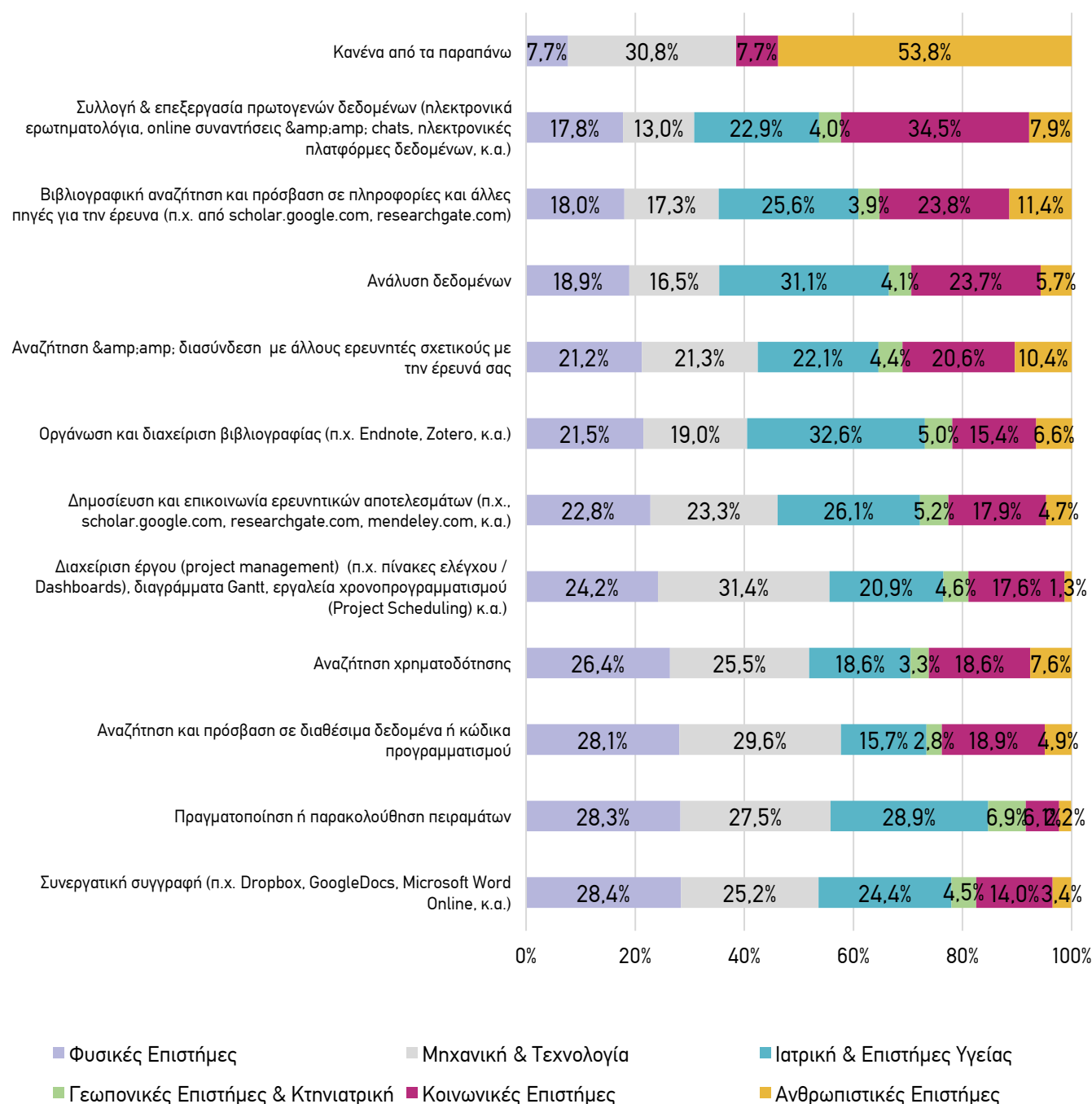
Πιο αναλυτικά, στο Διάγραμμα 44 φαίνεται ότι η βιβλιογραφική αναζήτηση και η πρόσβαση σε άλλες πηγές για την έρευνα αποτελούν τον πλέον συνήθη λόγο –σχεδόν καθολικά– αξιοποίησης διαδικτυακών πλατφορμών ή συναφών εφαρμογών (apps), εργαλείων και λύσεων, κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών, των νέων διδασκόντων. Ακολουθούν η ανάλυση δεδομένων, η δημοσίευση και η επικοινωνία ερευνητικών αποτελεσμάτων καθώς και η αναζήτηση και η διασύνδεση με άλλους ερευνητές. Ενδιαφέρον αποτελεί το ότι μόλις το 1,0% των νέων διδασκόντων δεν αξιοποίησε κανένα από τα παραπάνω εργαλεία/εφαρμογές.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 44: Λόγος αξιοποίησης διαδικτυακών πλατφορμών ή συναφών εφαρμογών (apps), εργαλείων και λύσεων, για τους σκοπούς της διδακτορικής έρευνας, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Το ακόλουθο Διάγραμμα (45) παρουσιάζει συνδυαστικά τα δεδομένα για την αξιοποίηση διαδικτυακών πλατφορμών ή συναφών εφαρμογών (apps), εργαλείων κ.λπ., ανά επιστημονικό πεδίο της διατριβής. Σε καθεμία από τις πιθανές εφαρμογές -η χρήση των οποίων εξετάζονται στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας- τα υψηλότερα ποσοστά χρήσης τους καταγράφονται σε διατριβές των εξής επιστημονικών πεδίων: Ιατρική και Επιστήμες Υγείας, Μηχανική και Τεχνολογία καθώς και Φυσικές Επιστήμες.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 45: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκτόρων, ανά λόγο αξιοποίησης διαδικτυακών πλατφορμών ή συναφών εφαρμογών (apps), εργαλείων και λύσεων, κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Ο ρόλος των δεδομένων και των ΤΠΕ στις ερευνητικές μεθόδους

Η ενότητα αυτή επιχειρεί να διερευνήσει τον βαθμό στον οποίο η διδακτορική έρευνα μοχλεύεται, ενεργοποιείται ή ακόμα και προσδιορίζεται από τις λεγόμενες επιδραστικές τεχνολογίες και ψηφιακά μέσα που αφορούν νέα δεδομένα και νέες δυνατότητες άντλησης και επεξεργασίας τους. Κατεξοχήν τέτοια περίπτωση αποτελούν τα μεγάλα δεδομένα. Εξάλλου, μια βασική πτυχή της ψηφιακοποίησης της επιστήμης αφορά την ανάπτυξη και χρήση προηγμένων ψηφιακών εργαλείων από επιστήμονες - όχι μόνο στους τομείς της επιστήμης των υπολογιστών και της μηχανικής ΤΠΕ - για την απόκτηση γνώσης σχετικά με τα φαινόμενα που εξετάζουν και αναλύουν, ενώ παράλληλα αξιολογούν νέα προς χρήση μοντέλα και διατυπώνουν προς έλεγχο υποθέσεις. Κάτι τέτοιο αφορά ενδεικτικά τη χρήση αναλυτικών στοιχείων μεγάλων δεδομένων, τεχνητής νοημοσύνης, δικτύων αισθητήρων και του Διαδικτύου των Πραγμάτων. Οι νέες δυνατότητες που παρέχονται από τις τεχνολογικές εξελίξεις και τον πλούτο των προς επεξεργασία δεδομένων επιδρούν στην ποιότητα, το εύρος και τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξάγεται.

Σε αυτό το πλαίσιο, το Διάγραμμα 46 δείχνει το κατά πόσο οι νέοι διδάκτορες ασχολήθηκαν με συγκεκριμένες δραστηριότητες που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως νέα επιδραστικά ψηφιακά μέσα, για τους σκοπούς της διδακτορικής τους έρευνας. Το 39,0% των νέων διδασκόντων αξιοποίησε μεθόδους, διαδικασίες με υπολογιστικά συστήματα για την εξόρυξη γνώσης και πληροφοριών από δομημένα ή αδόμητα δεδομένα (data mining & machine learning), ενώ το 33,2% των διδασκόντων έκανε χρήση δεδομένων μεγάλης κλίμακας (big data) με χαρακτηριστικά μεγέθους, πολυπλοκότητας και ετερογένειας των οποίων ο χειρισμός είναι δυνατός μόνο με μη συμβατικά εργαλεία (π.χ. με τη χρήση βοηθητικών προγραμμάτων τύπου Hadoop, MySQL, κ.λπ.). Η πλειονότητα των νέων διδασκόντων (80,4%) έκαναν χρήση βάσεων δεδομένων με χαρακτηριστικά μεγέθους, πολυπλοκότητας και ετερογένειας, των οποίων ο χειρισμός είναι δυνατός με συμβατικά εργαλεία (π.χ. με τη χρήση Excel, SPSS, κ.λπ.).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 46: Αξιοποίηση επιδραστικών ψηφιακών μέσων για τους σκοπούς της διδακτορικής έρευνας, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

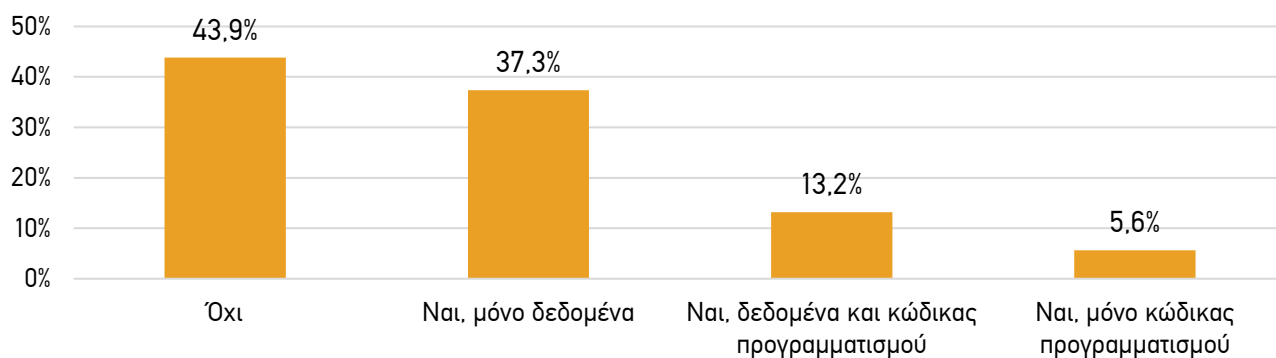

Ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού και δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων

Ορισμένοι εκδότες, φορείς χρηματοδότησης, ερευνητικά ιδρύματα και υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής ενθαρρύνουν τους ερευνητές να μοιράζονται τα δεδομένα και τον κώδικα που δημιουργούν για τους σκοπούς της έρευνάς τους, προκειμένου να καθίσταται εφικτή η επαλήθευση των ερευνητικών αποτελεσμάτων, διαδικασία που συμβάλλει στη βελτίωση της παραγόμενης έρευνας. Σε αυτό το πλαίσιο, η παρούσα ενότητα εξετάζει τον βαθμό στον οποίο οι ερευνητές μοιράζονται «ψηφιακά προϊόντα» που οι ίδιοι παράγουν για τους σκοπούς της διδακτορικής τους έρευνας, όπως δεδομένα και κώδικας, καθώς και οι δυνατότητες επαναχρησιμοποίησής τους.

Πιο συγκεκριμένα, στο Διάγραμμα 47 παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της ερώτησης που διερευνά το εάν και κατά πόσο στις επιστημονικές εκροές των νέων διδασκόντων που συνδέονται με τη διδακτορική τους έρευνα περιλαμβάνεται η δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων ή η ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού. Η πλειονότητα των διδασκόντων απαντά αρνητικά (43,9%), το 37,3% εξ αυτών εκτιμά ότι η έρευνά τους περιλαμβάνει μόνο δεδομένα, ενώ το 13,2% τους πιστεύει ότι οι επιστημονικές εκροές συμπεριλαμβάνουν τόσο δεδομένα όσο και ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού. Τέλος, η έρευνα του 5,6% των νέων διδασκόντων αφορά μόνο κώδικα προγραμματισμού.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 47: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανάλογα με το εάν οι επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τις διδακτορικές σπουδές περιλαμβάνουν τη δημιουργία νέων ερευνητικών δεδομένων ή την ανάπτυξη κώδικα προγραμματισμού, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

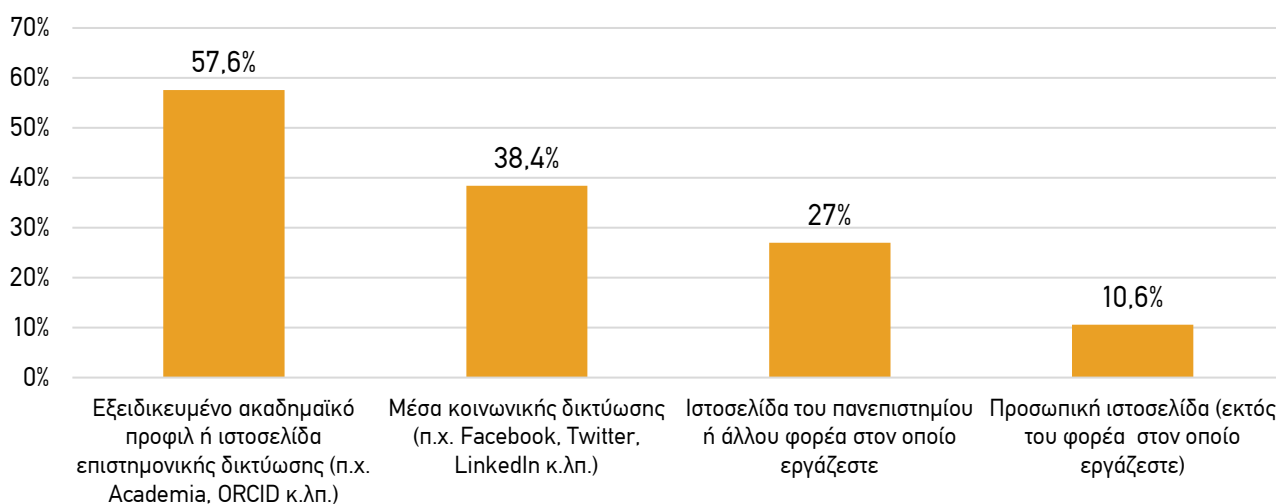
Χρήση διαδικτύου για τη διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων

Γενικά, το ψηφιακό αποτύπωμα προκύπτει από τα δεδομένα που δημιουργούνται καθώς ένας χρήστης περιηγείται στο διαδίκτυο ή χρησιμοποιεί τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Υπάρχουν δύο τύποι ψηφιακών αποτυπωμάτων: ενεργό και παθητικό. Το ενεργό ψηφιακό αποτύπωμα αναφέρεται σε προσωπικά δεδομένα που γίνονται προσβάσιμα μέσω της σκόπιμης δράσης ενός ατόμου, ενώ ένα παθητικό ψηφιακό αποτύπωμα δημιουργείται από προσωπικά δεδομένα που γίνονται προσβάσιμα στο διαδίκτυο χωρίς σκόπιμη

παρέμβαση από ένα άτομο. Σε αυτή την ενότητα διερευνάται το ενεργητικό ψηφιακό αποτύπωμα των διδασκόντων, όπως αυτό προσδιορίζεται με βάση την ερευνητική τους δραστηριότητα. Το συγκεκριμένο ζήτημα έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον, ιδίως αν ληφθεί υπόψη ο ρόλος του ψηφιακού αποτυπώματος της ερευνητικής δραστηριότητας στην επιστημονική διάχυση, την αξιολόγηση της έρευνας, την κινητροδότηση και τις προοπτικές σταδιοδρομίας.

Όσον αφορά το εάν και κατά πόσο έγινε διάχυση των ερευνητικών αποτελεσμάτων των διατριβών των νέων διδασκόντων μέσω διαδικτύου, χρησιμοποιώντας ψηφιακούς διαύλους επικοινωνίας, το 57,6% απάντησε ότι αυτό έγινε από εξειδικευμένο ακαδημαϊκό προφίλ ή ιστοσελίδα επιστημονικής δικτύωσης (π.χ. Academia, ORCID κ.λπ.), το 38,4% αξιοποίησε για αυτό το σκοπό μέσα κοινωνικής δικτύωσης (Facebook, Twitter, LinkedIn κ.λπ.) και το 27,0% έκανε χρήση της ιστοσελίδας του πανεπιστημίου ή του φορέα στον οποίο εργάζεται. Τέλος, το 10,6% χρησιμοποίησε/δημιούργησε προσωπική ιστοσελίδα (Διάγραμμα 48).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 48: Δίαυλοι επικοινωνίας, για τη διάχυση των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας μέσω διαδικτύου, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Ενότητα 8

Αξιοποίηση ερευνητικών αποτελεσμάτων στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα

Η ενότητα αυτή διερευνά το κατά πόσο τα ερευνητικά αποτελέσματα που προέκυψαν από τις διδακτορικές σπουδές έχουν (κάποια) σύνδεση με την εθνική παραγωγή, και ως εκ τούτου εάν μπορούν να αξιοποιηθούν για παραγωγικούς σκοπούς. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

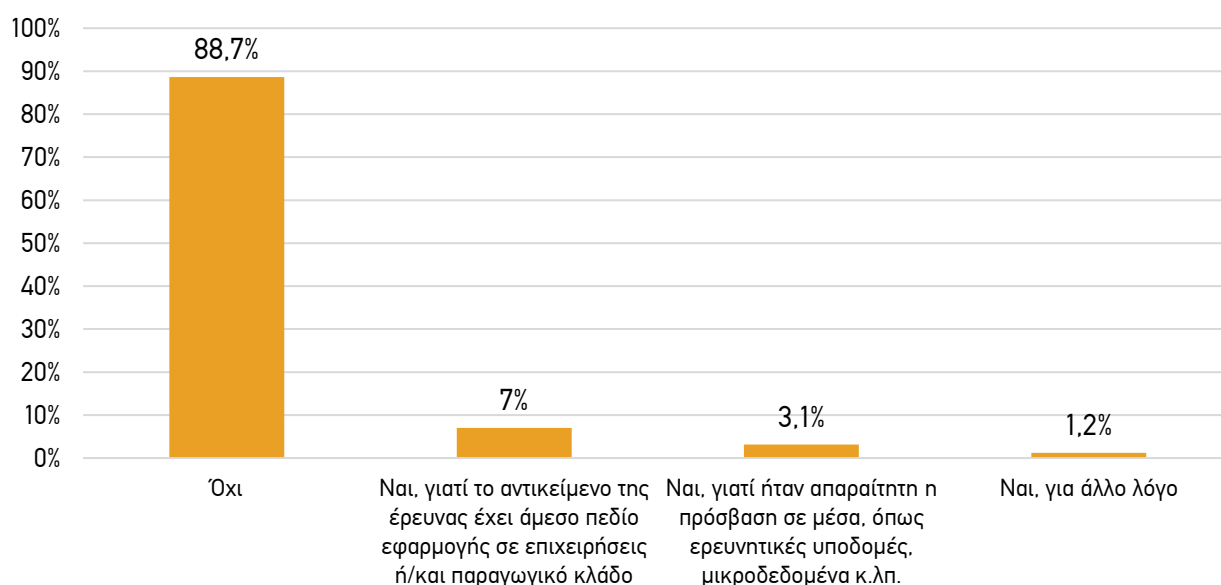
Από τους σχετικά λίγους νέους διδάκτορες που ανέπτυξαν ερευνητική συνεργασία με επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής τους (7,0% του συνόλου), η πλειονότητα το έπραξε, καθώς το αντικείμενο της έρευνας έχει άμεσο πεδίο εφαρμογής επιχειρήσεις κάποιου παραγωγικού κλάδου. Σε αυτές τις περιπτώσεις, οι περισσότερες διδακτορικές διατριβές εμπίπτουν στο πεδίο των Επιστημών Μηχανικού και Τεχνολογίας.

Από την άλλη πλευρά, στο ερώτημα, εάν τα αποτελέσματα της έρευνας των διδακτορικών σπουδών μπορούν να τύχουν περαιτέρω αξιοποίησης, οι νέοι διδάκτορες απάντησαν σε μεγάλο βαθμό καταφατικά. Συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα της διδακτορικής έρευνας μπορούν να αξιοποιηθούν από το Δημόσιο για την προαγωγή του κοινού οφέλους για το 35,7% των νέων διδασκόντων, ενώ το 28,9% κρίνει πως οι επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιήσουν τα ερευνητικά αποτελέσματά τους. Τέλος, ένα ποσοστό της τάξης του 41,2% θεωρεί ότι τα ερευνητικά τους αποτελέσματα μπορούν να αξιοποιηθούν για άλλους σκοπούς.

Συνεργασία νέων διδασκόντων με επιχειρήσεις, στο πλαίσιο της διδακτορικής έρευνας

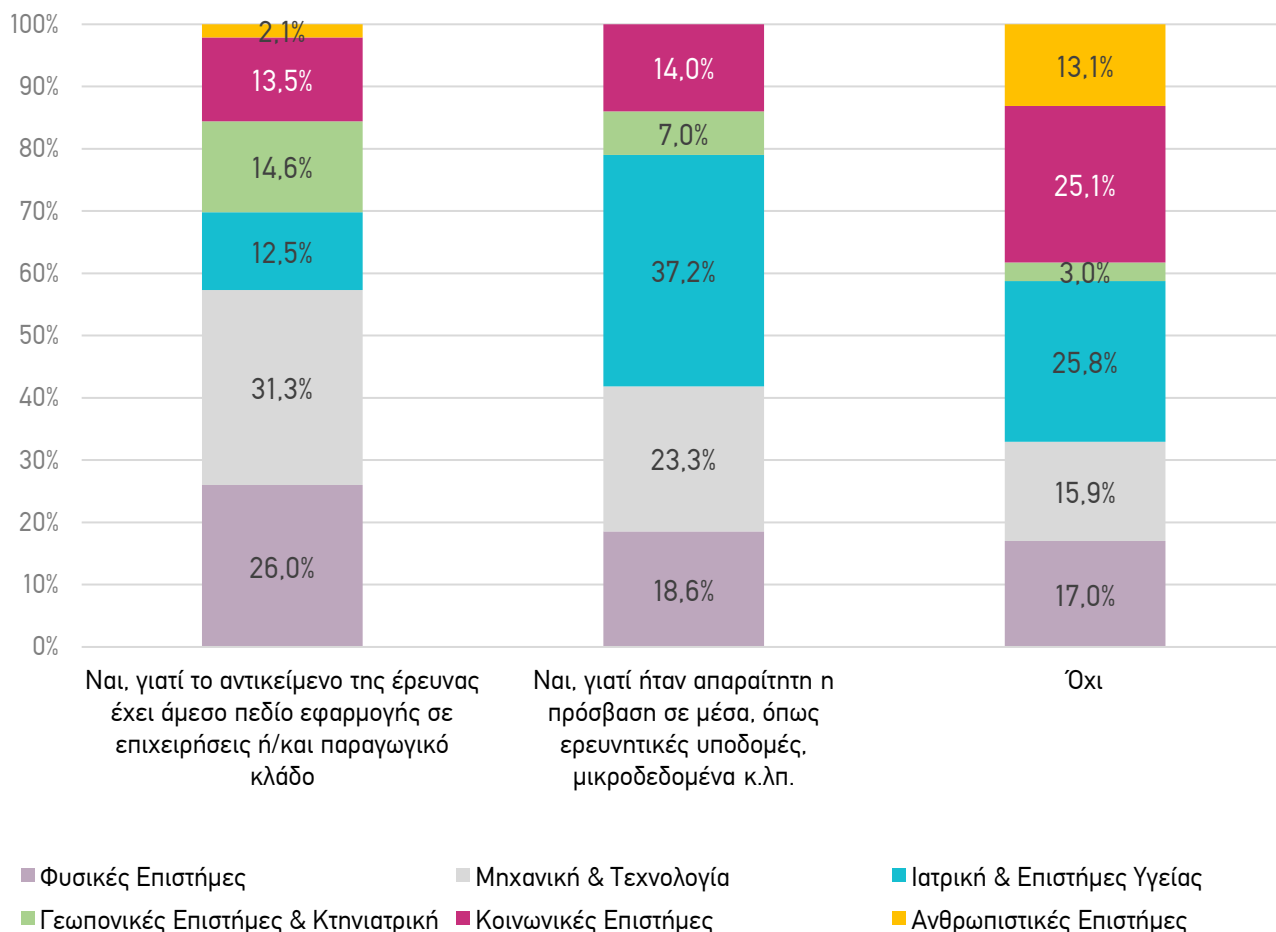
Οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες (88,7%) δεν ανέπτυξαν ερευνητική συνεργασία με επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής τους, κατά τη διάρκεια των διδακτορικών σπουδών. Αντίστοιχα, μόνο το 7,0% απάντησε καταφατικά, καθώς το αντικείμενο της έρευνας έχει άμεσο πεδίο εφαρμογής σε επιχειρήσεις και κάποιο παραγωγικό κλάδο, ενώ το 3,1% των νέων διδασκόντων απάντησε επίσης καταφατικά, καθώς η πρόσβαση σε μέσα, όπως ερευνητικές υποδομές, μικροδεδομένα κ.λπ. ήταν απαραίτητη για την έρευνά τους (Διάγραμμα 49).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 49: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος ερευνητικής συνεργασίας με επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

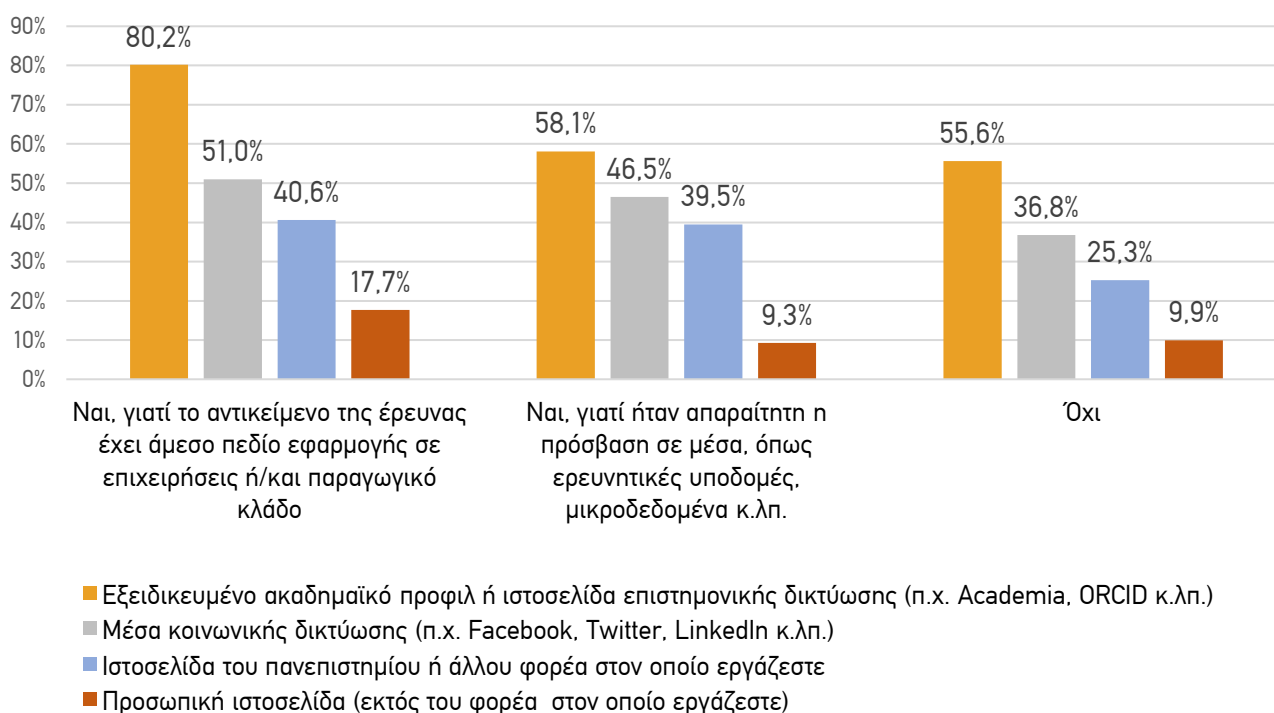
Στο πλαίσιο αυτής της ανάλυσης έγινε συσχέτιση των αποκρίσεων των νέων διδασκόντων με το επιστημονικό πεδίο εξειδίκευσης της διατριβής τους (Διάγραμμα 50). Από τα αποτελέσματα φαίνεται, ότι στις περιπτώσεις που η συνεργασία με τις επιχειρήσεις προέκυψε, καθώς το αντικείμενο της έρευνας έχει άμεσο πεδίο εφαρμογής σε αυτές, η υψηλότερη συγκέντρωση αποκρίσεων αφορά τις Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας (31,3%). Αντίστοιχα, όταν η συνεργασία με επιχειρήσεις έγινε στη βάση της αναγκαίας πρόσβασης σε υλικές υποδομές και άλλα μέσα για τη διδακτορική έρευνα, τα υψηλότερα ποσοστά σημειώνονται στο πεδίο της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας, ενώ ακολουθούν όσοι εξειδικεύονται στις Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 50: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος ερευνητικής συνεργασίας με επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής και επιστημονικό πεδίο αυτής, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Αναλύοντας, από την άλλη πλευρά, τους τρόπους με τους οποίους έγινε διάχυση των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας μέσω του διαδικτύου, με την πιθανότητα ύπαρξης συνεργασίας των νέων διδασκόντων με τον παραγωγικό τομέα για τους σκοπούς της συγκεκριμένης έρευνας, προκύπτει ότι οι σχετικά λίγοι νέοι διδάκτορες που έχουν μια τέτοια δραστηριότητα εμφανίζουν υψηλότερα ποσοστά διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων των διδακτορικών τους σπουδών μέσω διαδικτύου (Διάγραμμα 51), σε σχέση με τα γενικότερα ποσοστά που αντιστοιχούν σε όλο τον πληθυσμό των νέων διδασκόντων, ανεξάρτητα από το εάν συνεργάζονται ή όχι με επιχειρήσεις (Διάγραμμα 48). Πάντως, από τα δεδομένα προκύπτει μια ομοιόμορφη τάση αξιοποίησης των πιθανών μέσων (χρήση εξειδικευμένου ακαδημαϊκού προφίλ ή ιστοσελίδας επιστημονικής δικτύωσης, χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης, χρήση ιστοσελίδας του πανεπιστημίου ή του φορέα απασχόλησης και χρήση προσωπικής ιστοσελίδας), ανά πιθανό τρόπο συνεργασίας των νέων διδασκόντων με επιχειρήσεις (Διάγραμμα 51).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 51: Δίαυλος επικοινωνίας ανά είδος ερευνητικής συνεργασίας με επιχείρηση για τους σκοπούς της διδακτορικής έρευνας, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Το Διάγραμμα 52 εξειδικεύει περαιτέρω την παραπάνω ανάλυση ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας⁸ και ως προς τους πρώτους δέκα κλάδους- με τους οποίους συνεργάστηκαν ερευνητικά οι νέοι διδάκτορες για τους σκοπούς της διδακτορικής τους έρευνας. Τα υψηλότερα ποσοστά σημειώνονται στον κλάδο Επιστημονική έρευνα και ανάπτυξη (14,8%), ενώ ακολουθεί ο κλάδος Δραστηριότητες ανθρώπινη υγείας (11,0%). Οι υπόλοιποι κλάδοι σημειώνουν ποσοστά χαμηλότερα του 10%.

⁸ Ακολουθείται η στατιστική ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναθ.2 (NACE rev.2). Η ελληνική μετάφραση της ταξινόμησης βρίσκεται διαθέσιμη στον σύνδεσμο <https://www.statistics.gr/economic-activities>

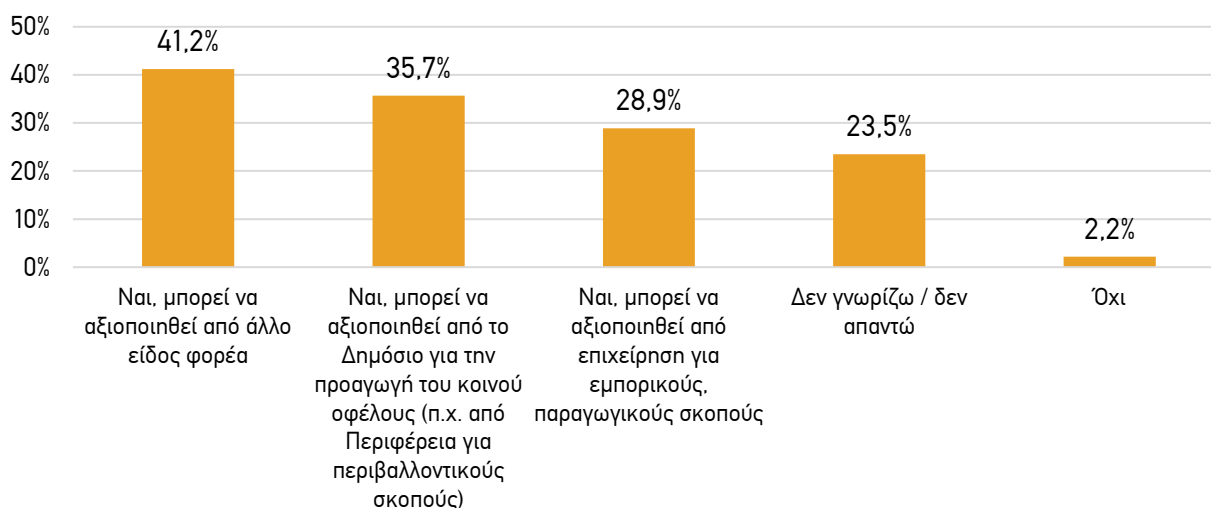
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 52: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά παραγωγικό κλάδο της επιχείρησης με την οποία πραγματοποιήθηκε συνεργασία για την εξυπηρέτηση των ερευνητικών σκοπών της διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με συνεργασία με επιχειρήσεις)

Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας από επιχειρήσεις ή/και το Δημόσιο

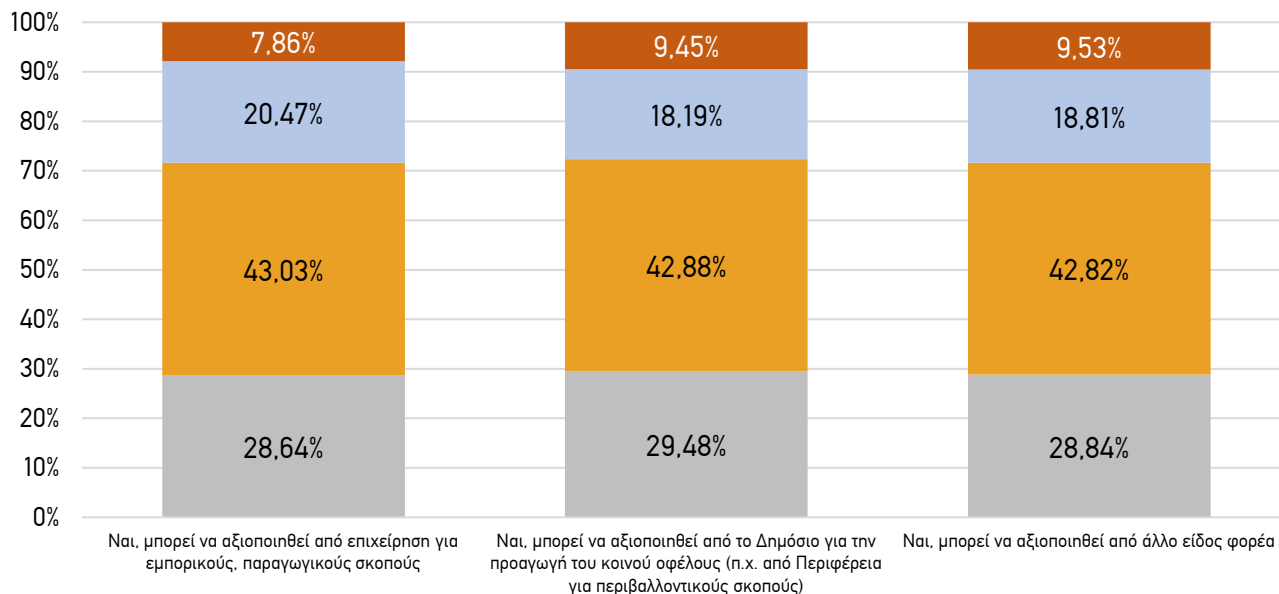
Στο ερώτημα, εάν τα αποτελέσματα της έρευνας των διδακτορικών σπουδών μπορούν να τύχουν περαιτέρω αξιοποίησης, οι νέοι διδάκτορες απάντησαν σε μεγάλο βαθμό καταφατικά, ενώ 23,5% δεν γνώριζε την απάντηση ή επέλεξε να μην απαντήσει. Συγκεκριμένα, το 35,7% των νέων διδασκόντων θεωρεί ότι η έρευνά του μπορεί να αξιοποιηθεί από το Δημόσιο για την προαγωγή του κοινού οφέλους, 28,9% κρίνει πως οι επιχειρήσεις μπορούν να αξιοποιήσουν τα ερευνητικά αποτελέσματα της διδακτορικής διατριβής για εμπορικούς, παραγωγικούς σκοπούς και 41,2% τους θεωρεί ότι τα αποτελέσματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλους σκοπούς, πλην των προαναφερθέντων (Διάγραμμα 53).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 53: Πιθανότητα περαιτέρω αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Αναλύοντας, επίσης, τους τρόπους με τους οποίους έγινε διάχυση των αποτελεσμάτων της διδακτορικής έρευνας μέσω του διαδικτύου με την πιθανότητα τα αποτελέσματα αυτά να μπορούν να τύχουν περαιτέρω αξιοποίησης, προκύπτει μια ομοιόμορφη τάση αξιοποίησης των πιθανών μέσων (χρήση εξειδικευμένου ακαδημαϊκού προφίλ ή ιστοσελίδας επιστημονικής δικτύωσης, χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης, χρήση ιστοσελίδας του πανεπιστημίου ή του φορέα απασχόλησης και χρήση προσωπικής ιστοσελίδας), ανά πιθανή αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων από επιχειρήσεις ή το Δημόσιο τομέα (Διάγραμμα 54). Και εδώ προκύπτει ότι όσοι νέοι διδάκτορες θα μπορούσαν να συνεργαστούν με επιχειρήσεις έχουν υψηλότερα ποσοστά διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων των διδακτορικών τους σπουδών μέσω διαδικτύου, σε σχέση με τις υπόλοιπες κατηγορίες διδασκόντων.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 54: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά τρόπο διάχυσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων των διδακτορικών σπουδών μέσω του διαδικτύου και πιθανή αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων της διατριβής από επιχείρηση ή το Δημόσιο, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

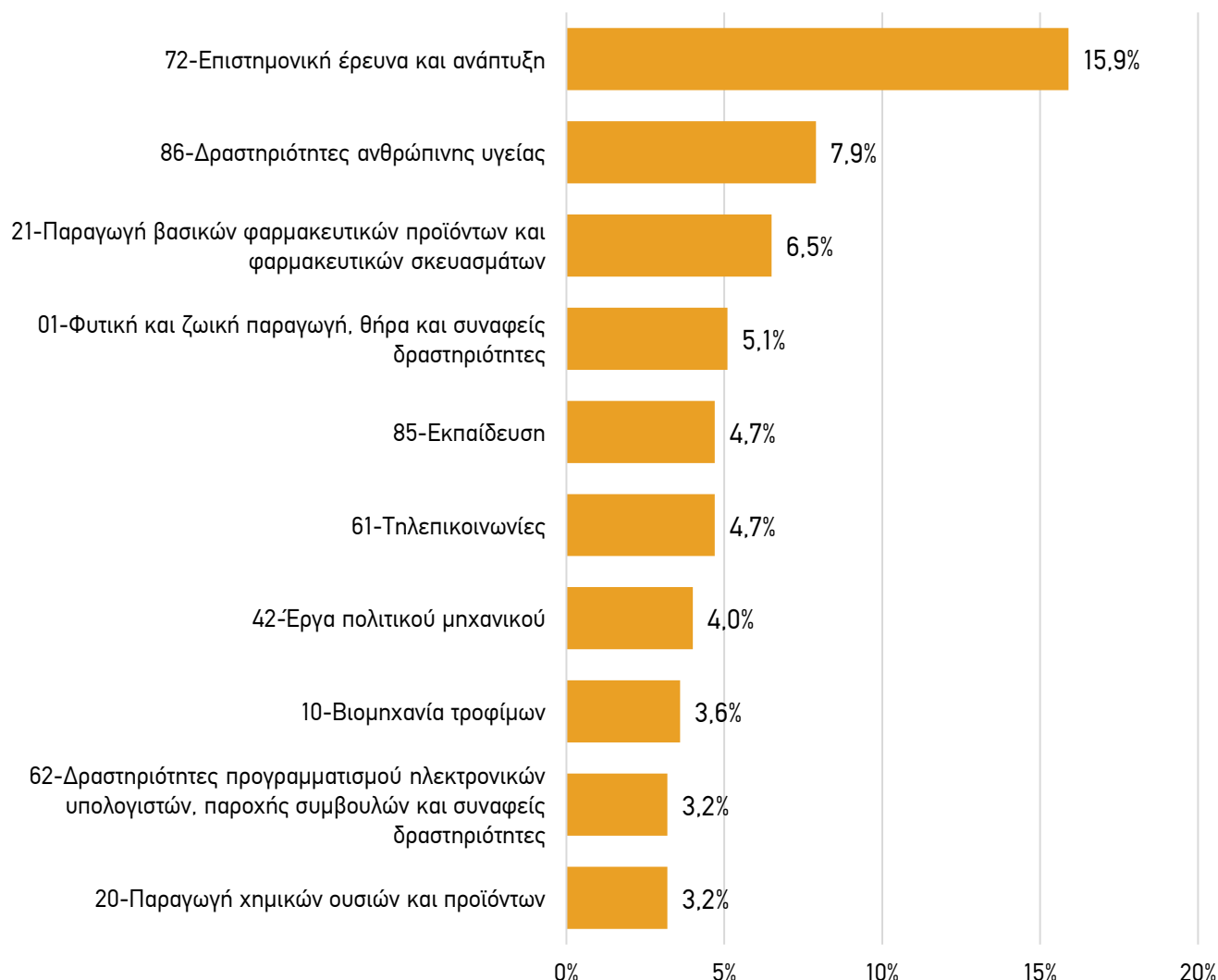

- Προσωπική ιστοσελίδα (εκτός του φορέα στον οποίο εργάζεστε)
- Ιστοσελίδα του πανεπιστημίου ή άλλου φορέα στον οποίο εργάζεστε
- Εξειδικευμένο ακαδημαϊκό προφίλ ή ιστοσελίδα επιστημονικής δικτύωσης (π.χ. Academia, ORCID κ.λπ.)
- Μέσα κοινωνικής δικτύωσης (π.χ. Facebook, Twitter, LinkedIn κ.λπ.)

Τα ακόλουθα δυο Διαγράμματα αναλύουν περαιτέρω τα στοιχεία σχετικά με τη δυνητική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων των διατριβών, εξειδικεύοντας την ανάλυση για τις περιπτώσεις που η πιθανή μελλοντική συνεργασία αφορά στις επιχειρήσεις, παρουσιάζοντας τον κλάδο NACE -τους πρώτους δέκα κλάδους- που οι νέοι διδάκτορες θεωρούν ότι είναι πιο συναφής (Διάγραμμα 55) και τον κοινωνικοοικονομικό στόχο NABS, αν η μελλοντική συνεργασία αφορά κυρίως στο Δημόσιο και την προαγωγή του κοινού οφέλους (Διάγραμμα 56).

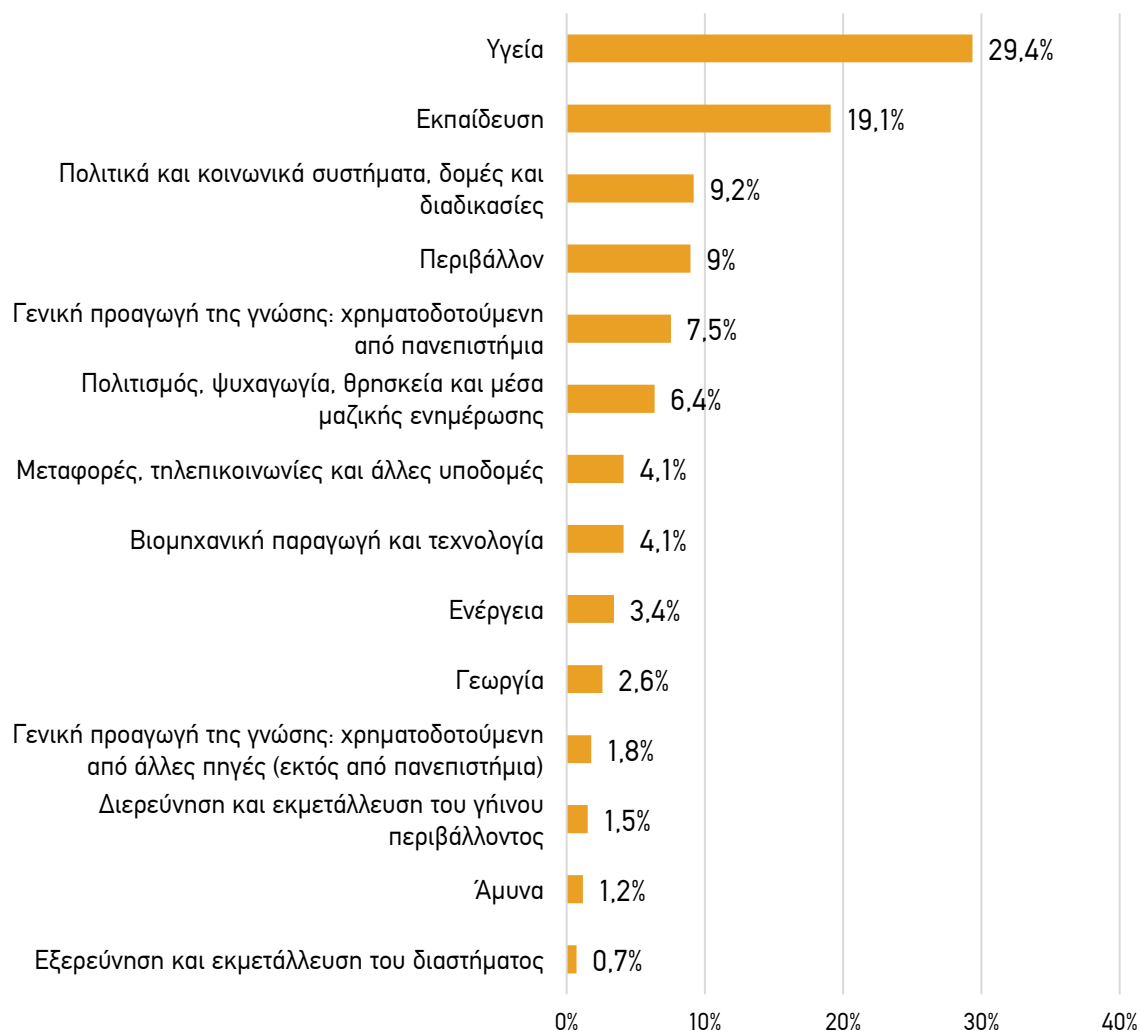
Οι κλάδοι Επιστημονική Έρευνα και Ανάπτυξη και Δραστηριότητες Ανθρώπινης Υγείας καταλαμβάνουν τις δυο πρώτες θέσεις μεταξύ των αποκρίσεων όσων απάντησαν καταφατικά στη δυνητική μελλοντική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από επιχειρήσεις (15,9% και 7,9%, αντίστοιχα, στο Διάγραμμα 55).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 55: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά παραγωγικό κλάδο δυνητικής αξιοποίησης των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων από επιχειρήσεις, 2021 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με δυνητική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους από επιχειρήσεις)

Αντίστοιχα, οι κοινωνικο-οικονομικοί στόχοι Υγεία και Εκπαίδευση καταλαμβάνουν τις δυο πρώτες θέσεις μεταξύ των αποκρίσεων όσων διδασκόντων απάντησαν καταφατικά στη δυνητική μελλοντική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από το Δημόσιο (29,4% και 19,1%, αντίστοιχα στο Διάγραμμα 56).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 56: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά κοινωνικο-οικονομικό στόχο NABS δυνητικής αξιοποίησης των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων από τον Δημόσιο τομέα, 2021 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με δυνητική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων τους από το Δημόσιο)

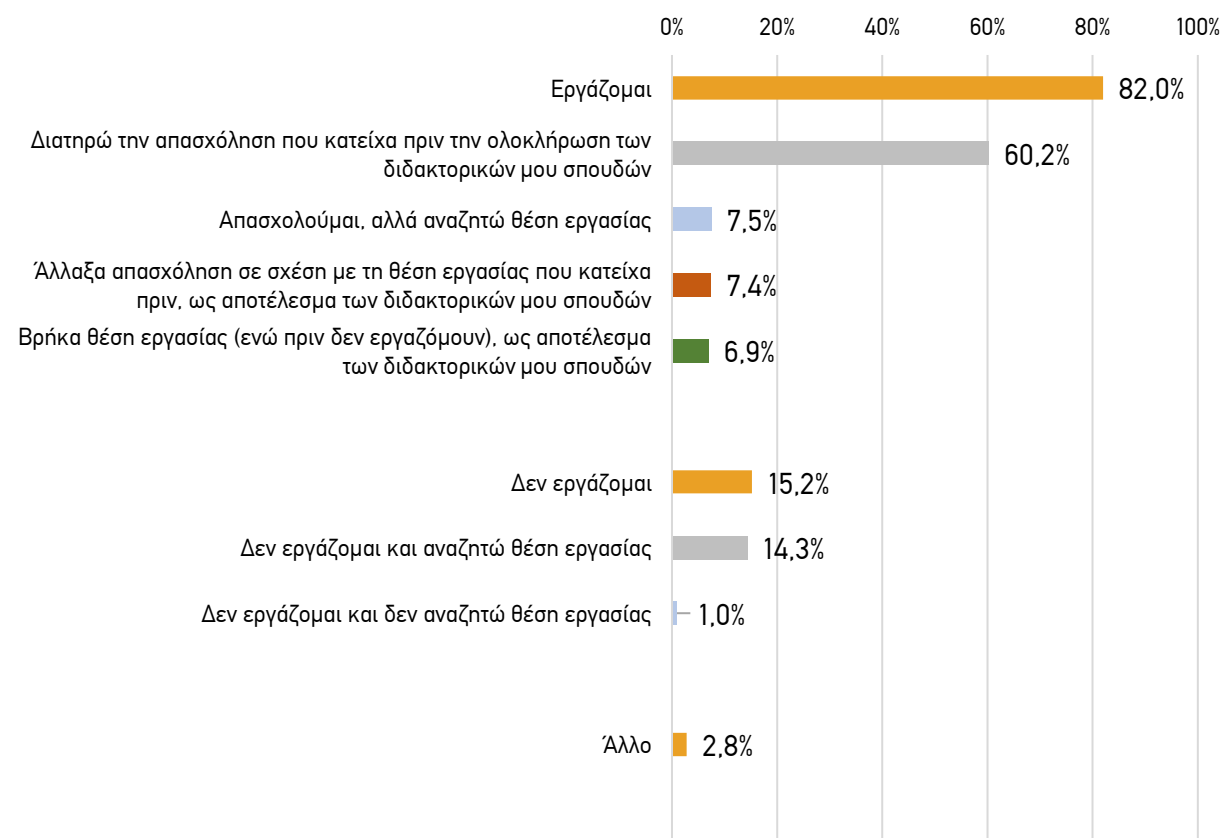

Επαγγελματική απασχόληση νέων διδακτόρων κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών

Τέλος, για τους περισσότερους από τους απασχολούμενους νέους διδάκτορες, η θέση εργασίας τους έχει συνάφεια με το ερευνητικό ή γνωστικό αντικείμενο των διδακτορικών σπουδών τους (63,0%). Για το 26,6% των διδασκόντων υπάρχει μόνο μερική συνάφεια, ενώ για το 10,4% εξ αυτών δεν υπάρχει συνάφεια.

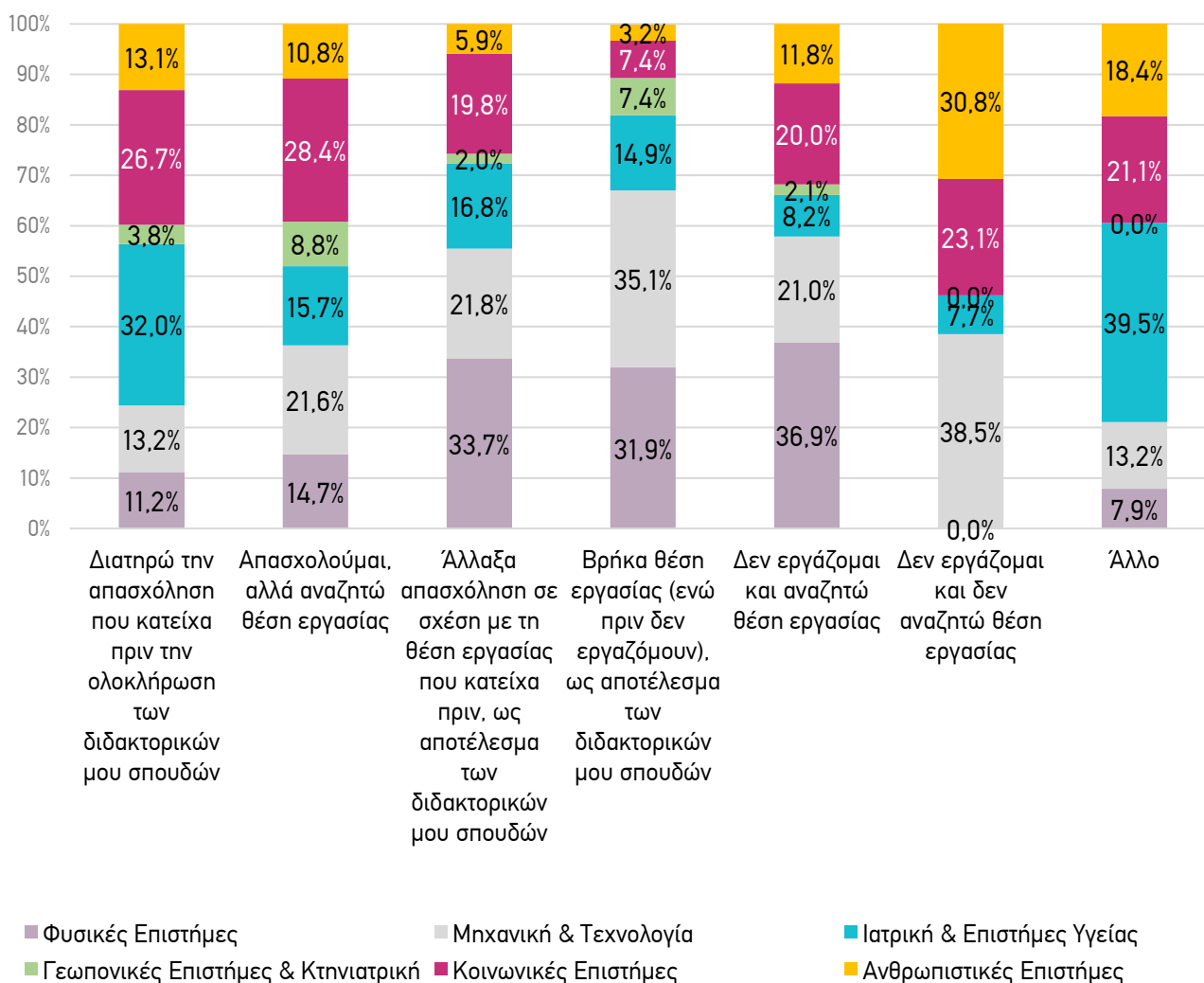
Όπως φαίνεται στο Διάγραμμα 57, η πλειονότητα διατηρεί τη θέση που κατείχε πριν την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών (60,2%), ένα σημαντικό ποσοστό της τάξης του 14,3% δεν εργάζεται και αναζητά θέση εργασίας. Χαμηλότερα ποσοστά συγκεντρώνουν όσοι απασχολούνται αλλά αναζητούν θέση εργασίας (7,5%), και εκείνοι που άλλαξαν απασχόληση σε σχέση με τη θέση εργασίας που κατείχαν πριν, ως αποτέλεσμα των διδακτορικών σπουδών (7,4%). Τέλος, ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι το 6,9% των νέων διδακτόρων βρήκε θέση εργασίας, ως αποτέλεσμα των διδακτορικών του σπουδών, ενώ πριν δεν εργαζόταν.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 57: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδακτόρων, ανά καθεστώς απασχόλησης κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

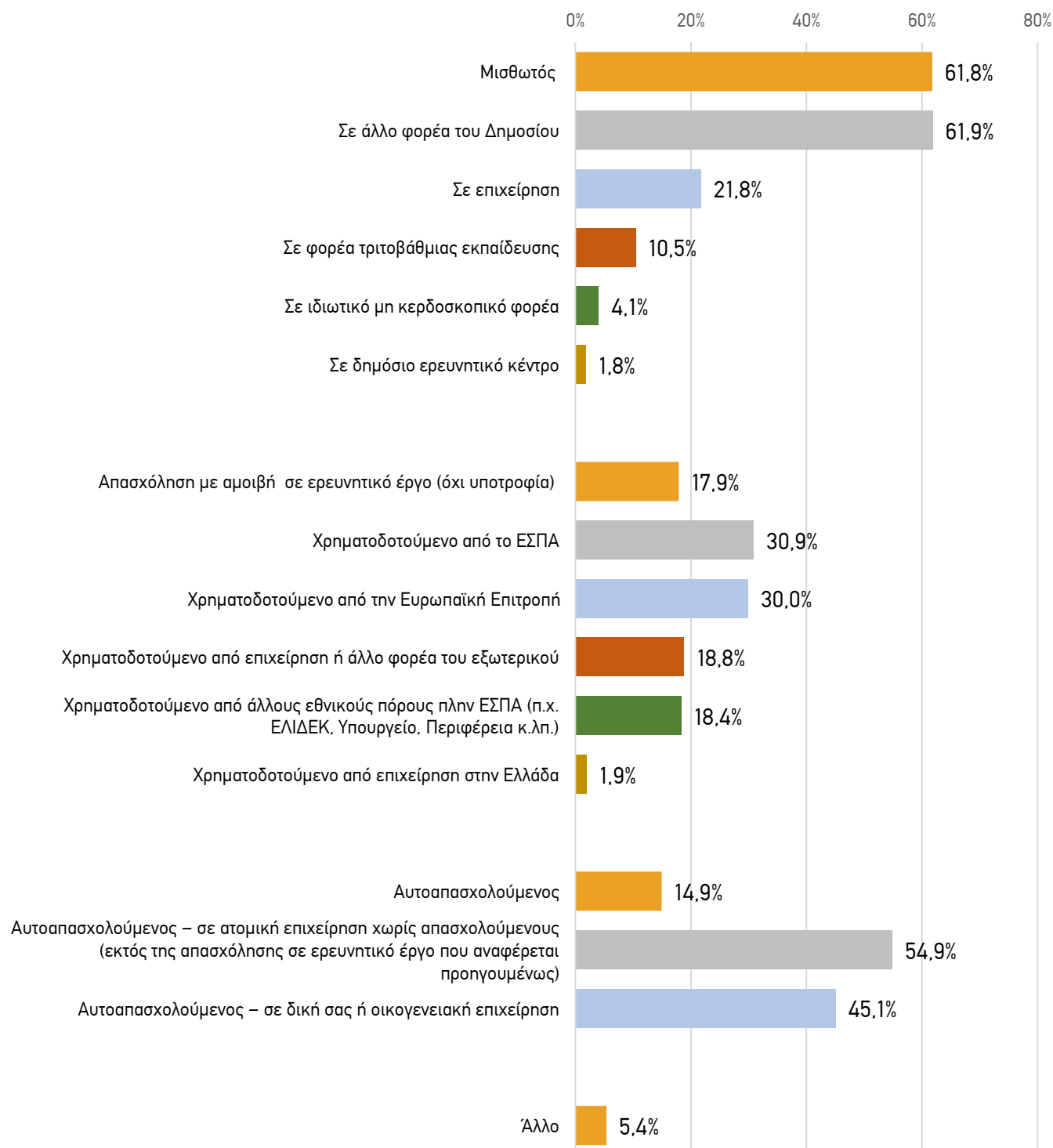
Συνδυάζοντας τα δεδομένα ως προς το είδος της απασχόλησης των νέων διδακτόρων με το επιστημονικό πεδίο στο οποίο εξειδικεύονται, φαίνεται ότι η πλειονότητα όσων δεν εργάζονται προέρχονται από τις Φυσικές Επιστήμες (36,9%), ενώ το ίδιο ισχύει και για όσους άλλαξαν απασχόληση σε σχέση με τη θέση εργασίας που κατείχαν πριν την ολοκλήρωση του διδακτορικού, ως αποτέλεσμα των διδακτορικών τους σπουδών (33,7%). Η πλειονότητα όσων βρήκαν θέση εργασίας, ως αποτέλεσμα των διδακτορικών τους σπουδών, προέρχονται από τις Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογία (35,1%), ενώ οι περισσότεροι από όσους διατήρησαν την απασχόληση που κατείχαν πριν την ολοκλήρωση των διδακτορικών τους σπουδών προέρχονται από το πεδίο της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας (32,0%) (Διάγραμμα 58).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 58: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά καθεστώς απασχόλησης κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Διερευνώντας περαιτέρω το είδος της κύριας επαγγελματικής απασχόλησης των νέων διδασκόντων, κατά την περίοδο ολοκλήρωσης των διδακτορικών σπουδών, και εξετάζοντας όσους δήλωσαν ότι απασχολούνται, προκύπτει ότι στην πλειονότητά τους είναι μισθωτοί (61,8%) και ακολουθούν όσοι απασχολούνται με αμοιβή σε ερευνητικό έργο (17,9%), ενώ έπονται οι αυτοαπασχολούμενοι (14,9%) (Διάγραμμα 59).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 59: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος κύριας επαγγελματικής απασχόλησης κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών, 2021 (ως % των αποκρίσεων διδασκόντων με απασχόληση)

Αναλύοντας περαιτέρω το είδος της μισθωτής εργασίας, προκύπτει ότι οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες μισθωτοί εργάζονται σε φορέα του δημόσιου τομέα, εκτός των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και των δημόσιων ερευνητικών κέντρων (61,9%), ενώ ακολουθούν όσοι εργάζονται σε επιχειρήσεις (21,8%), σε ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (10,5%), σε ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς φορείς (4,1%) και σε δημόσια ερευνητικά κέντρα (1,8%).

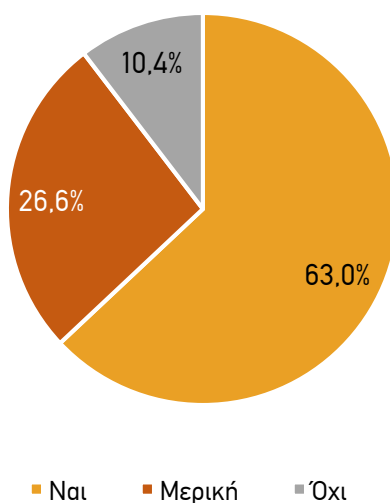
Αντίστοιχα, από τους νέους διδάκτορες που απασχολούνται με αμοιβή σε ερευνητικό έργο, οι περισσότεροι συμμετέχουν σε έργο ΕΣΠΑ (30,9%), ενώ ακολουθούν όσοι συμμετέχουν σε έργο που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως το Πρόγραμμα «Ορίζοντας 2020» (30,0%), σε έργο που χρηματοδοτείται από επιχείρηση ή άλλο φορέα του εξωτερικού (18,8%), καθώς και σε έργο που χρηματοδοτείται από άλλους εθνικούς πόρους, όπως το ΕΛΙΔΕΚ (18,4%).

Τέλος, από τους 662 νέους διδάκτορες που δήλωσαν ότι διαθέτουν και δευτερεύουσα απασχόληση, η πλειονότητα δήλωσε ότι αυτή ήταν μισθωτή εργασία (26,6%), ενώ ακολουθούν όσοι απασχολούνται με αμοιβή σε ερευνητικό έργο (12,5%), οι αυτοαπασχολούμενοι (ατομικές επιχειρήσεις χωρίς απασχολούμενους) (8,2%), και οι αυτοαπασχολούμενοι σε δική τους ή οικογενειακή επιχείρηση (7,4%).

Συνάφεια επαγγελματικής απασχόλησης με έρευνα

Η έρευνα προς τους νέους διδάκτορες διερεύνησε το εάν η θέση εργασίας τους έχει συνάφεια με το ερευνητικό ή γνωστικό αντικείμενο των διδακτορικών σπουδών τους. Σε αυτό το πλαίσιο, οι περισσότεροι απάντησαν καταφατικά (63,0%), ενώ το 26,6% απάντησαν ότι υπάρχει μόνο μερική συνάφεια, και το 10,4% απάντησαν αρνητικά (Διάγραμμα 60).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 60: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανάλογα με το εάν η θέση εργασίας έχει συνάφεια με το ερευνητικό/γνωστικό αντικείμενο των διδακτορικών σπουδών, 2021 (ως % των απαντήσεων διδασκόντων με απασχόληση)

Ενότητα 10

Μελλοντικοί στόχοι νέων διδασκτόρων

Στην παρούσα ενότητα αναλύονται οι επαγγελματικές προοπτικές των νέων διδασκτόρων, καθώς και η πιθανότητα μελλοντικής εγκατάστασής τους στο εξωτερικό. Τα σημαντικότερα ευρήματα είναι τα ακόλουθα:

Ακαδημαϊκή / ερευνητική σταδιοδρομία σκοπεύουν να ακολουθήσουν επαγγελματικά οι περισσότεροι νέοι διδάκτορες (52,9% - οι περισσότεροι προέρχονται από τις Κοινωνικές Επιστήμες), ενώ έπονται όσοι δεν προτίθενται να αλλάξουν θέση εργασίας (20,4% - κυρίως από την Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας), αλλά και όσοι σκοπεύουν να απασχοληθούν στον δημόσιο τομέα σε μη ερευνητικό, όμως, αντικείμενο (9,0% - επίσης από τις Κοινωνικές Επιστήμες).

Όσον αφορά την προοπτική εγκατάστασης των νέων διδασκτόρων στο εξωτερικό, η μεγάλη πλειονότητα (84,3%) δεν σκοπεύει να φύγει στο άμεσο μέλλον από τη χώρα.

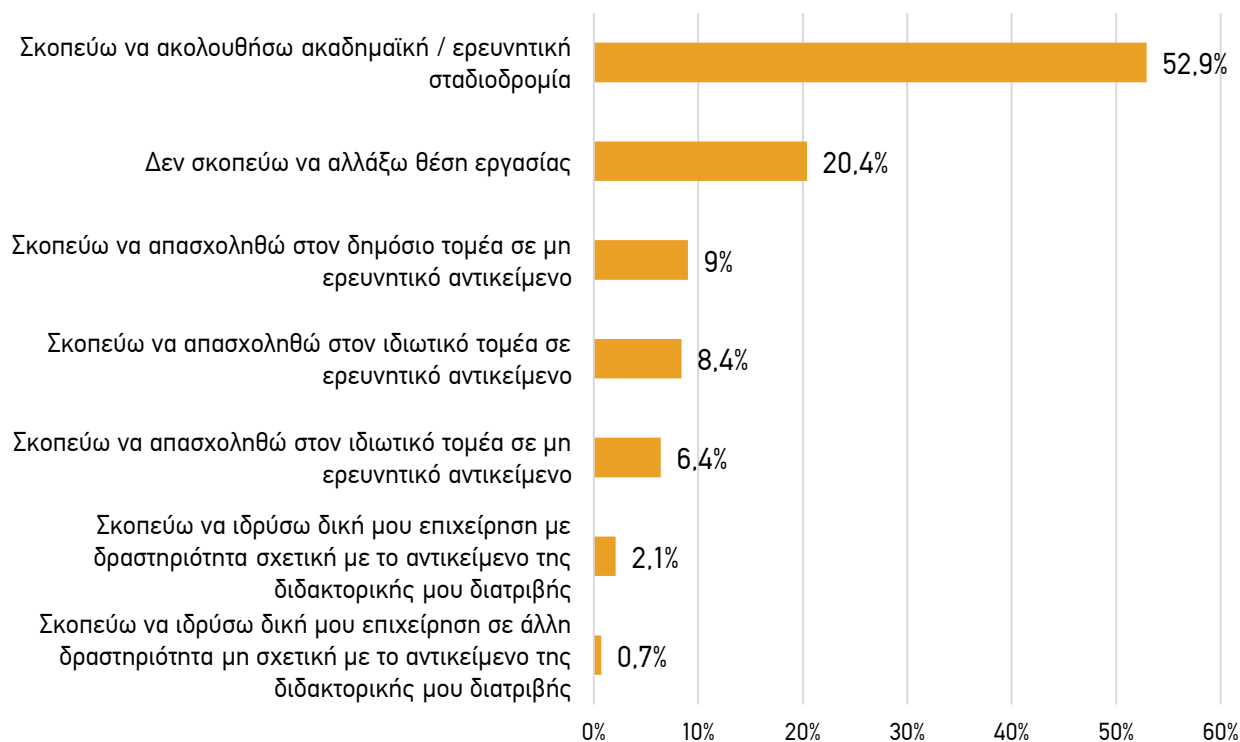
Από όσους σκοπεύουν να εγκατασταθούν μόνιμα στο εξωτερικό, η πλειονότητα προέρχεται από τις Φυσικές Επιστήμες (29,4%), ενώ ακολουθούν με μικρή διαφορά όσοι εξειδικεύονται στην Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας (25,7%), τις Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογίας (18,7%). Αντίστοιχα, η πλειονότητα όσων δεν σκοπεύουν να μεταναστεύσουν προέρχονται από τις Κοινωνικές Επιστήμες (25,5%), και την Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας (24,9%).

Η συνέχιση της ερευνητικής δραστηριότητας φαίνεται ότι αποτελεί το βασικό λόγο για την προοπτική μόνιμης εγκατάστασης των νέων διδασκτόρων εκτός χώρας (40,2%), ενώ έπεται η επαγγελματική απασχόληση σε οποιοδήποτε είδος θέσης εργασίας, εκτός έρευνας (26,2%) και η ακαδημαϊκή σταδιοδρομία (20,6%).

Μελλοντικές προοπτικές νέων διδασκτόρων ως προς την απασχόληση

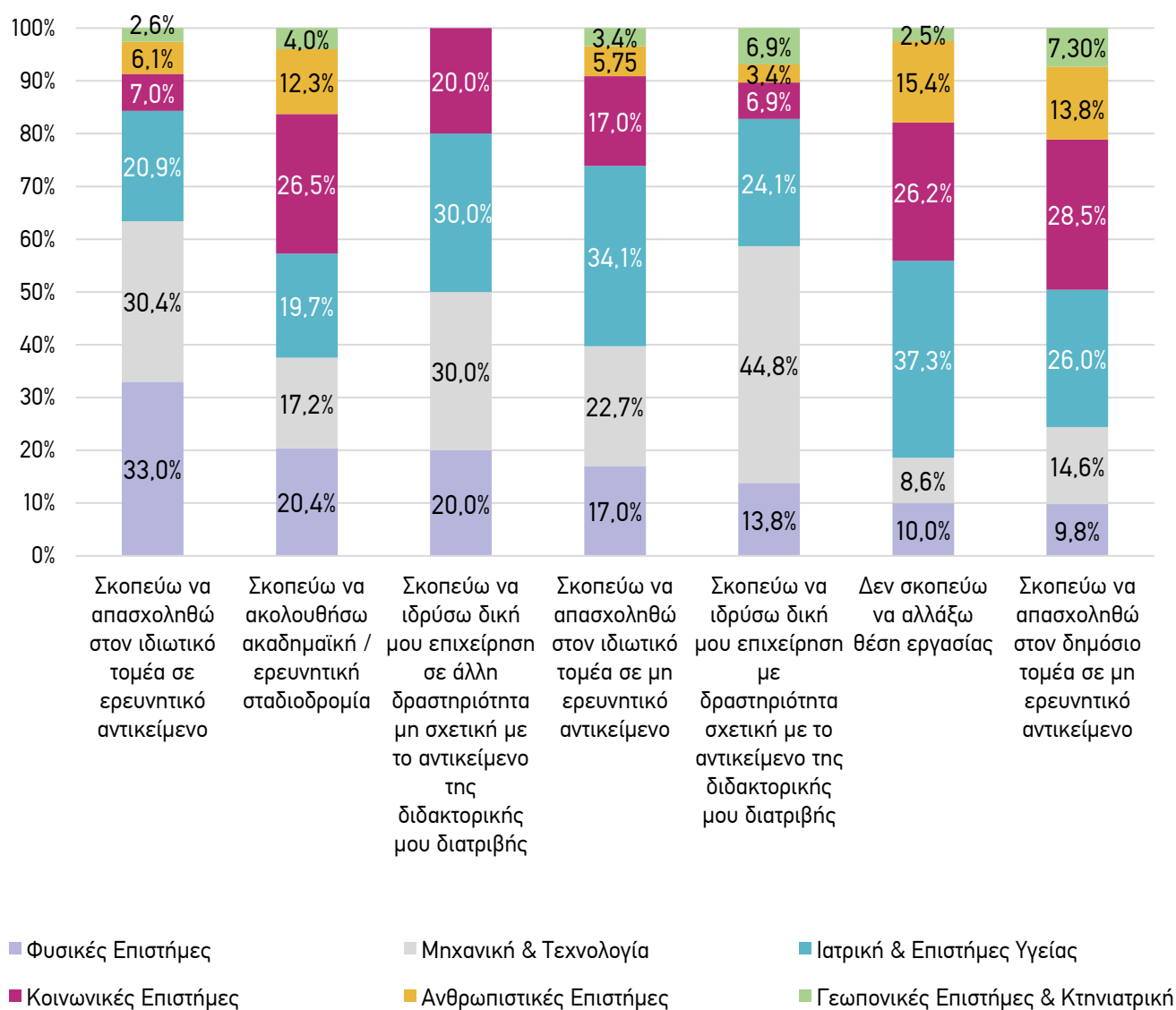
Για τους σκοπούς της παρούσας ενότητας διερευνήθηκε καταρχάς το είδος σταδιοδρομίας που σκοπεύουν να ακολουθήσουν οι νέοι διδάκτορες τα επόμενα 3 χρόνια. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα οι περισσότεροι σκοπεύουν να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή / ερευνητική σταδιοδρομία (52,9%), ενώ έπονται με διαφορά όσοι δεν προτίθενται να αλλάξουν θέση εργασίας (20,4%), αλλά και όσοι σκοπεύουν να απασχοληθούν στον δημόσιο τομέα σε μη ερευνητικό, όμως, αντικείμενο (9,0%). Χαμηλότερα ποσοστά συγκεντρώνουν όσοι σκοπεύουν να απασχοληθούν στον ιδιωτικό τομέα σε ερευνητικό αντικείμενο (8,4%), και σε μη ερευνητικό αντικείμενο (6,4%) (Διάγραμμα 61).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 61: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος σταδιοδρομίας που προσανατολίζονται να ακολουθήσουν τα επόμενα 3 χρόνια, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Συσχετίζοντας το είδος σταδιοδρομίας που προσανατολίζονται να ακολουθήσουν τα επόμενα 3 χρόνια οι νέοι διδάκτορες με το επιστημονικό πεδίο στο οποίο εξειδικεύονται, προκύπτει ότι οι περισσότεροι από όσους σκοπεύουν να ακολουθήσουν ακαδημαϊκή / ερευνητική σταδιοδρομία προέρχονται από τις Κοινωνικές Επιστήμες (26,5%), ενώ οι περισσότεροι από όσους δεν σκοπεύουν να αλλάξουν θέση εργασίας εξειδικεύονται –αναμενόμενα– στον τομέα της Ιατρικής και των Επιστημών Υγείας (37,3%). Αντίστοιχα, όσοι σκοπεύουν να απασχοληθούν στον δημόσιο τομέα σε μη ερευνητικό αντικείμενο προέρχονται και πάλι από τις Κοινωνικές Επιστήμες (28,5%), η πλειονότητα όσων σκοπεύουν να απασχοληθούν στον ιδιωτικό τομέα σε ερευνητικό αντικείμενο προέρχονται από τις Φυσικές Επιστήμες και τις Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογία (33,0% και 30,4%, αντίστοιχα), ενώ όσοι σκοπεύουν να απασχοληθούν στον ιδιωτικό τομέα σε ερευνητικό αντικείμενο προέρχονται από την Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας (34,1%) (Διάγραμμα 62).

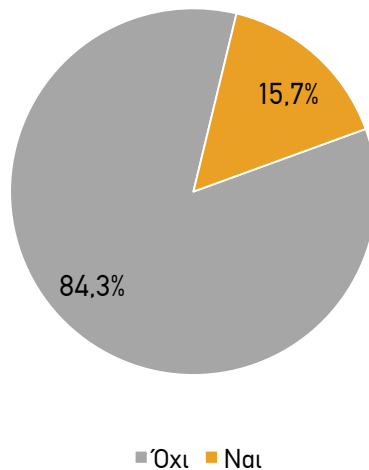
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 62: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά είδος σταδιοδρομίας που προσανατολίζονται να ακολουθήσουν τα επόμενα 3 χρόνια και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2021 (ως % των αποκρίσεων)

Μελλοντικές προοπτικές νέων διδασκόντων ως προς την πιθανή εγκατάσταση στο εξωτερικό

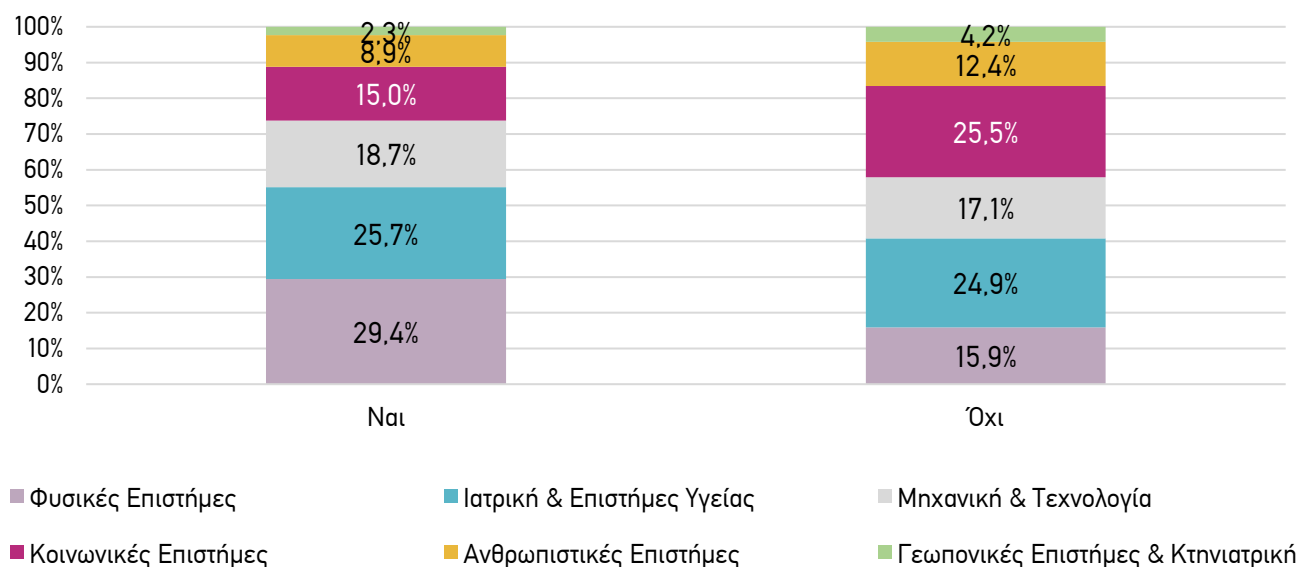
Στην υποενότητα αυτή, το ενδιαφέρον της ανάλυσης εστιάζεται στη διερεύνηση της προοπτικής εγκατάστασης των νέων διδασκόντων στο εξωτερικό. Με βάση τις αποκρίσεις των νέων διδασκόντων, η μεγάλη πλειονότητα αυτών (84,3%) δεν σκοπεύει να φύγει στο άμεσο μέλλον από τη χώρα (Διάγραμμα 63).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 63: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανάλογα με την προοπτική εγκατάστασής τους στο εξωτερικό, 2021 (ως % των νέων διδασκόντων)

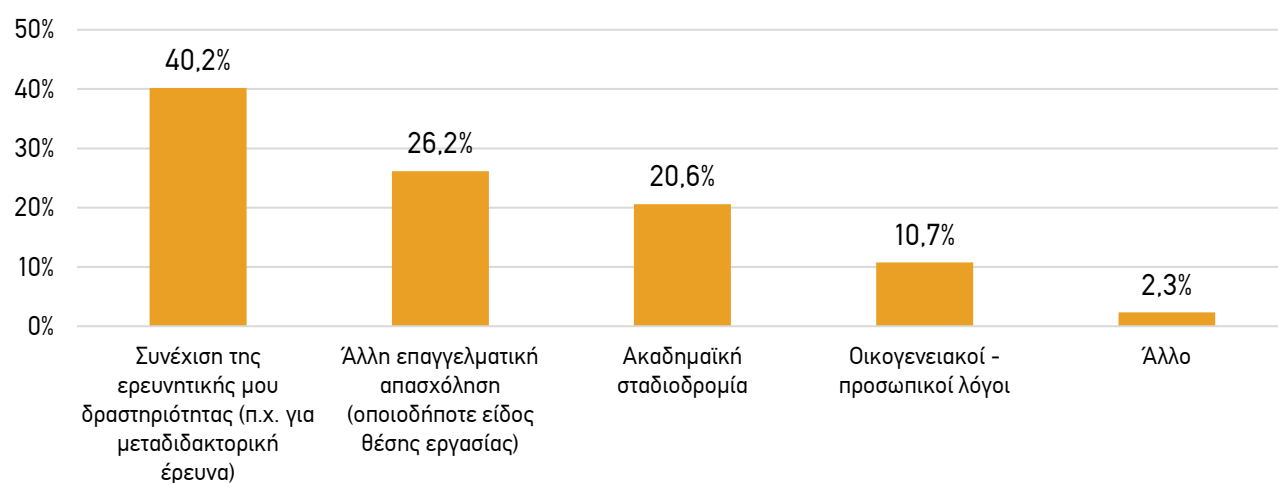
Ενδιαφέρον έχει το ότι οι περισσότεροι από όσους σκοπεύουν να εγκατασταθούν στο άμεσο μέλλον μόνιμα στο εξωτερικό προέρχονται από τις Φυσικές Επιστήμες (29,4%), ενώ ακολουθούν, με μικρή διαφορά, όσοι εξειδικεύονται στην Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας (25,7%) και το 18,7% προέρχονται από τις Επιστήμες Μηχανικού και Τεχνολογία. Αντίστοιχα, η πλειονότητα όσων δεν σκοπεύουν να μεταναστεύσουν, προέρχεται από τις Κοινωνικές Επιστήμες (25,5%) και την Ιατρική και τις Επιστήμες Υγείας (24,9%) (Διάγραμμα 64).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 64: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανάλογα με την προοπτική εγκατάστασής τους στο εξωτερικό και επιστημονικό πεδίο διατριβής, 2021 (ως % των νέων διδασκόντων)

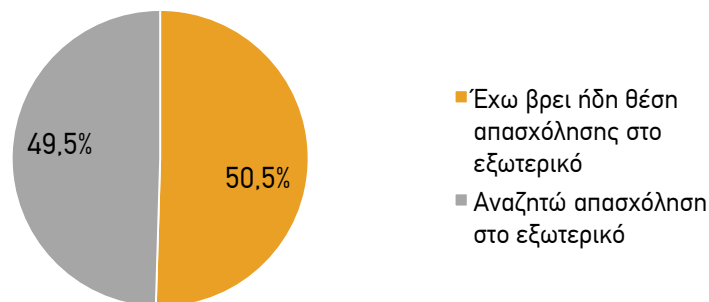
Η συνέχιση της ερευνητικής δραστηριότητας φαίνεται ότι αποτελεί το βασικό λόγο για την προοπτική μόνιμης εγκατάστασης των νέων διδασκόντων εκτός χώρας (40,2%), ενώ έπεται η επαγγελματική απασχόληση σε οποιοδήποτε είδος θέσης εργασίας, εκτός έρευνας (26,2%), και η ακαδημαϊκή σταδιοδρομία (20,6%) (Διάγραμμα 65).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 65: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά λόγο προοπτικής μόνιμης εγκατάστασης στο εξωτερικό, 2021 (ως % των νέων διδασκόντων που προσανατολίζονται να εγκατασταθούν στο εξωτερικό)

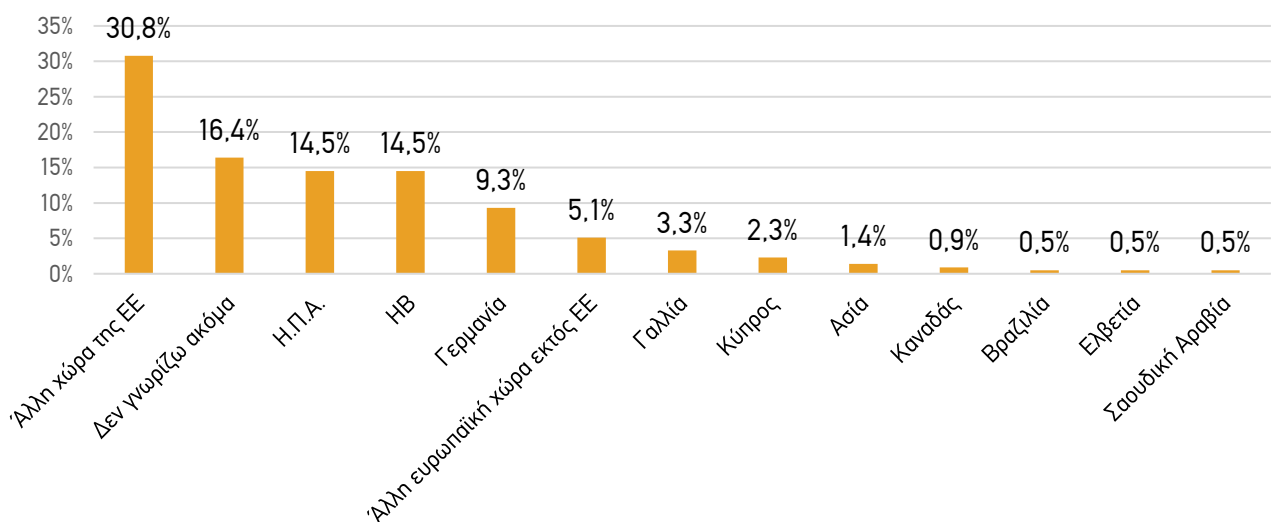
Διερευνώντας, αντίστοιχα, μεταξύ των νέων διδασκόντων που προσανατολίζονται να εγκατασταθούν στο εξωτερικό, το εάν έχουν βρει ή αναζητούν θέση απασχόλησης, προκύπτουν σχετικά ισορροπημένα στοιχεία, καθώς το 50,5% έχει βρει ήδη θέση απασχόλησης ενώ το 49,5% αναζητά (Διάγραμμα 66).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 66: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανάλογα με το εάν έχουν βρει ή αναζητούν θέση απασχόλησης στο εξωτερικό, 2021 (ως % των νέων διδασκόντων που προσανατολίζονται να εγκατασταθούν στο εξωτερικό)

Τέλος, οι ΗΠΑ και το Ηνωμένο Βασίλειο είναι οι χώρες που συγκεντρώνουν τις περισσότερες προτιμήσεις των νέων διδασκόντων για τη μετεγκατάσταση στο εξωτερικό (αμφότερες 14,5%), ενώ ακολουθούν η Γερμανία (9,3%), η Γαλλία (3,3%) και η Κύπρος (2,3%). Πρέπει να σημειωθεί εδώ, ότι η πλειονότητα των νέων διδασκόντων επιλέγουν κάποια άλλη χώρα-κράτος μέλος της ΕΕ εκτός των προαναφερθέντων (30,8%), το 16,4% δεν γνωρίζει ακόμα το που είναι πιθανό να εγκατασταθεί, ενώ και το 8,9% όσων προσανατολίζονται να εγκατασταθούν στο εξωτερικό επιλέγει μια άλλη χώρα, εκτός των προαναφερθέντων, που δεν είναι κράτος μέλος της ΕΕ (Διάγραμμα 67).

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 67: Ποσοστιαία κατανομή νέων διδασκόντων, ανά χώρα πιθανής μόνιμης εγκατάστασης, 2021 (ως % των νέων διδασκόντων που προσανατολίζονται να εγκατασταθούν στο εξωτερικό)

Μεθοδολογικές σημειώσεις

Πλαίσιο και περιγραφή της στατιστικής έρευνας

Η ετήσια εθνική στατιστική έρευνα για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου από ελληνικά ΑΕΙ διενεργείται από το Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Ηλεκτρονικού Περιεχομένου (ΕΚΤ) ως η αρμόδια Εθνική Στατιστική Αρχή, αποτελώντας μέρος των επίσημων στατιστικών που παράγει το ΕΚΤ.

Οι στατιστικές για τους διδάκτορες από ελληνικά ΑΕΙ παράγουν δείκτες για τους απόφοιτους ISCED 8 (διδακτορικό επίπεδο) με βάση την ταξινόμηση International Standard Classification of Education ISCED 2011 της UNESCO (<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>).

Η συλλογή των στοιχείων γίνεται μέσω του Εθνικού Αρχείου Διδακτορικών Διατριβών (ΕΑΔΔ), το οποίο συγκροτείται, τηρείται και διατίθεται δια νόμου, από το 1985 και εντεύθεν, από το ΕΚΤ. Στο ΕΑΔΔ συγκεντρώνονται σε ψηφιακή μορφή οι διδακτορικές διατριβές οι οποίες απονέμονται από τα ελληνικά πανεπιστήμια σε Έλληνες και μη Έλληνες, καθώς και διατριβές Ελλήνων που εκπονήθηκαν σε πανεπιστήμια του εξωτερικού και αναγνωρίστηκαν από τον αρμόδιο εθνικό φορέα – ΔΟΑΤΑΠ.

Το ΕΑΔΔ αποτελείται από δύο διακριτά πληροφοριακά συστήματα τα οποία αναπτύσσονται και λειτουργούν από το ΕΚΤ:

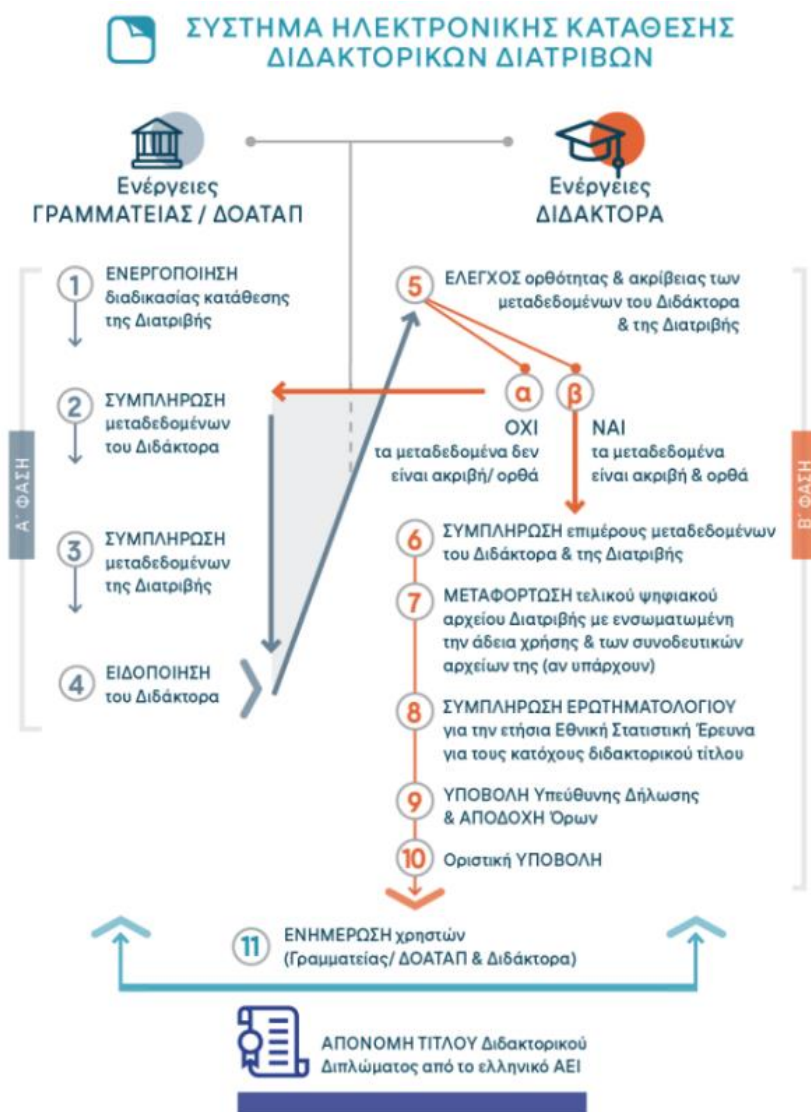
- ο το Σύστημα Ηλεκτρονικής Κατάθεσης, μέσω του οποίου γίνεται η ηλεκτρονική κατάθεση και διαχείριση των διατριβών (<https://phdms.ekt.gr/phdms/>)
- ο το Σύστημα Διάθεσης, μέσω του οποίου είναι δυνατή η online αναζήτηση και διάθεση των διατριβών (<https://www.didaktorika.gr/eadd/>).

Το Σύστημα Ηλεκτρονικής Κατάθεσης, πλήρως προσαρμοσμένο στα δεδομένα της ψηφιακοποίησης των δημοσίων υπηρεσιών, αποτελεί μοναδικό εργαλείο που χρησιμοποιείται αρμοδίως από τις Γραμματείες των ελληνικών ΑΕΙ και του ΔΟΑΤΑΠ (εφεξής «Γραμματείες»). Το συγκεκριμένο σύστημα είναι προσβάσιμο και επιτρέπει μόνο στο αρμόδιο προσωπικό των Γραμματειών, καθώς και στους διδάκτορες, να διεκπεραιώνουν τις διαδικασίες κατάθεσης με εύκολο και άμεσο τρόπο.

Πιο συγκεκριμένα, σε συνέχεια της υποστήριξης της διδακτορικής διατριβής και προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος στον/την διδάκτορα, η διατριβή θα πρέπει να ενταχθεί επιτυχώς στο ΕΑΔΔ ακολουθώντας μια συγκεκριμένη ροή εργασιών. Συνοπτικά, όπως φαίνεται στο σχήμα που ακολουθεί, οι Γραμματείες ενεργοποιούν τη διαδικασία κατάθεσης της διατριβής, αφού έχει ολοκληρωθεί με επιτυχία η δημόσια υποστήριξή της, και συμπληρώνουν τα στοιχεία που αιτούνται στην Α φάση. Στη συνέχεια οι διδάκτορες ελέγχουν και επικυρώνουν τα στοιχεία που εισήχθησαν στην Α φάση, συμπληρώνουν πρόσθετα μεταδεδομένα, μεταφορτώνουν τα τελικά ψηφιακά αρχεία των διατριβών τους και, επίσης, συμπληρώνουν το ερωτηματολόγιο της στατιστικής έρευνας του ΕΚΤ. Οι αρμόδιες Γραμματείες και οι διδάκτορες

εισέρχονται στο Σύστημα Ηλεκτρονικής Κατάθεσης - με απόλυτη ευθύνη τους ως προς το περιεχόμενο και τον χρόνο καταχώρησης.

Η διαδικασία της ηλεκτρονικής κατάθεσης μίας διτριβής στο σύστημα απεικονίζεται στο ακόλουθο Σχήμα:

Με βάση την παραπάνω διαδικασία, η ετήσια στατιστική έρευνα του ΕΚΤ καταγράφει ως νέους διδάκτορες σε ένα συγκεκριμένο έτος αναφοράς όλους όσους υποστήριξαν επιτυχώς τη διδακτορική τους διατριβή εντός του εξεταζόμενου έτους αναφοράς και ως εκ τούτου οι Γραμματείες έχουν ενεργοποιήσει τη διαδικασία κατάθεσης της διδακτορικής διατριβής.

Τα στοιχεία αντλούνται για κάθε έτος αναφοράς τον Απρίλιο του επόμενου ημερολογιακού έτους. Ο συγκεκριμένος χρόνος έχει επιλεγεί, προκειμένου να εγγράφονται στο σύστημα όσο το δυνατό

περισσότερες διατριβές και συμπληρωμένα ερωτηματολόγια για το έτος αναφοράς⁹ και παράλληλα να διασφαλίζεται η έγκαιρη δημοσίευση των στατιστικών αποτελεσμάτων. Η ενδεχόμενη καθυστερημένη καταχώρηση διατριβών από τις Γραμματείες ή συμπλήρωση ερωτηματολογίων από τους διδάκτορες είναι φαινόμενο που δεν μπορεί να αποκλειστεί. Για αυτόν τον λόγο στο σχετικό Διάγραμμα της έκδοσης που αποτυπώνει τον αριθμό των νέων διδακτόρων διαχρονικά είναι πιθανή η χρονικά προς τα πίσω επικαιροποίηση των στοιχείων.

Σύντομη περιγραφή δεδομένων

Η έρευνα είναι απογραφική. Τα στοιχεία συλλέγονται από:

- ο Την αίτηση κατάθεσης και τα μεταδεδομένα των διδακτορικών διατριβών, που συμπληρώνονται από τις Γραμματείες και τους διδάκτορες. Αναφέρονται στα στοιχεία που αφορούν τον αριθμό των νέων διδακτόρων, τα βασικά δημογραφικά χαρακτηριστικά (όπως φύλο, έτος γέννησης κ.α.), τα ιδρύματα και τις σχολές εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής, τα επιστημονικά πεδία και υποπεδία στα οποία εντάσσονται οι διδακτορικές διατριβές.

- ο το ερωτηματολόγιο της στατιστικής έρευνας του ΕΚΤ για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου που συμπληρώνεται ηλεκτρονικά από τους διδάκτορες. Έχει αναπτυχθεί από το ΕΚΤ στην πλατφόρμα Limesurvey και ενσωματώνει βασικούς και προχωρημένους ελέγχους ορθότητας κατά τη συμπλήρωση σε πραγματικό χρόνο, ώστε να εξασφαλίζεται η ακρίβεια των συλλεγόμενων στοιχείων.

Βάση για τη νέα δομή και το περιεχόμενο του ερωτηματολογίου που εφαρμόζεται από το 2021 και μετά, αποτέλεσαν διεθνείς εκθέσεις και πρακτικές, συναφείς με την ανάλυση δεδομένων για τους νέους διδάκτορες, όπως το Survey of Earned Doctorates (SED) του National Science Foundation (NSF), το Career Tracking Survey of Doctorate Holders (Science Connect – European Science Foundation), αντίστοιχες μελέτες και στοιχεία του Centre for Science and Technology Studies (CWTS) κ.ά.

Οι θεματικές που διερευνώνται σχετικά με τη χρήση ψηφιακών τεχνολογιών στη διδακτορική έρευνα έχουν προκύψει από ανάλυση και επιλογή ερωτήσεων που περιλαμβάνονται στην έρευνα του ΟΟΣΑ «OECD International Survey of Scientific Authors 2018 - How is science going digital?» (βλ. <https://www.oecd.org/sti/ISSA2questionnaire.pdf>), καθώς και από τις εξής σχετικές αναλύσεις του ΟΟΣΑ: OECD - Charting the digital transformation of science, Bello, M., Galindo-Rueda, Φ. (2020). Charting the digital transformation of science: Findings from the 2018, OECD International Survey of Scientific Authors (ISSA2). OECD Science, Technology and Industry Working Papers 2020/03.

Το περιεχόμενο αυτών των ερωτηματολογίων και των αναλύσεων παραμετροποιήθηκε για τους σκοπούς της εθνικής στατιστικής έρευνας του ΕΚΤ και προσαρμόστηκε στα δεδομένα και το πλαίσιο που ισχύει, αντίστοιχα, στην Ελλάδα.

Συνοπτικά, το ερωτηματολόγιο περιλαμβάνει τις εξής ενότητες:

⁹ Από τα στοιχεία προκύπτει ότι μέχρι τον Απρίλιο του επόμενου έτους έχει ξεκινήσει η διαδικασία κατάθεσης για ποσοστό άνω του 95% των διατριβών του έτους αναφοράς.

- ο Ενότητα 1: Δημογραφικά στοιχεία
- ο Ενότητα 2: Πρότεροι ακαδημαϊκοί τίτλοι και εξειδίκευση διδακτορικών σπουδών
- ο Ενότητα 3: Περίοδος διδακτορικών σπουδών (λόγος ανάληψης ερευνητικής δραστηριότητας και είδος της, βαθμός αξιοποίησης ψηφιακών εργαλείων, χρηματοδότηση, διεθνής κινητικότητα)
- ο Ενότητα 4: Επιστημονικές εκροές που συνδέονται με τις διδακτορικές σπουδές
- ο Ενότητα 5: Επαγγελματική απασχόληση κατά την ολοκλήρωση των διδακτορικών σπουδών
- ο Ενότητα 6: Μελλοντικές επαγγελματικές προοπτικές
- ο Ενότητα 7: Αξιολόγηση ερωτηματολογίου

Το πλήρες ερωτηματολόγιο είναι διαθέσιμο εδώ: https://metrics.ekt.gr/sites/metrics-ekt/files/questionnaires/pdf/2021/PhDStatistics_Questionnaire_2021.pdf

Τα στοιχεία που παραθέτει η παρούσα έκθεση αφορούν στα δεδομένα και τις αποκρίσεις των νέων διδασκόντων του έτους 2021 που κατέθεσαν τη διδακτορική τους διατριβή στο ΕΑΔΔ. Τα δεδομένα βασίζονται στα στοιχεία που έχουν συγκεντρωθεί από τις αιτήσεις των 1.837 νέων διδασκόντων και τις αποκρίσεις από τα συμπληρωματικά ερωτηματολόγια τα οποία ξεπερνούν τα 1.600.

Η παράθεση των στοιχείων γίνεται σε ποσοστιαία βάση είτε επί του συνόλου των νέων διδασκόντων, είτε επί του συνόλου των αποκρίσεων ανά ερώτηση και με βάση όσους συμπλήρωσαν τα σχετικά ερωτηματολόγια.

Βασικές Έννοιες

Σπουδές διδακτορικού επιπέδου

Ακολουθείται η ταξινόμηση International Standard Classification of Education ISCED 2011 της UNESCO (<http://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>). Στην Ελλάδα, η απονομή των διδακτορικών διπλωμάτων πραγματοποιείται αποκλειστικά από ΑΕΙ κατόπιν δημόσιας υποστήριξης της θέσης-διατριβής του υποψήφιου παρουσία επταμελούς εξεταστικής επιτροπής. Η διδακτορική διατριβή υλοποιείται με την καθοδήγηση επιβλέποντα που προεδρεύει σχετικής τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής. Η διατριβή αποτελεί εξ ορισμού ερευνητική δραστηριότητα.

Διεθνής κινητικότητα

Σύμφωνα με προσαρμογή του ΟΟΣΑ στο «Recommendations on Statistics of International Migration, Revision 1 (UN, 1998)»: Διδάκτορες με διεθνή κινητικότητα θεωρούνται αυτοί οι οποίοι διέμειναν σε άλλη χώρα πλην της οικείας χώρας υπηκοότητας ή διαμονής τους, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 3 μηνών, για λόγους συναφείς με την ερευνητική τους δραστηριότητα.

Ιθαγένεια

Σύμφωνα με τον Νόμο περί κύρωσης του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (3284 / ΦΕΚ Α' 217/10.11.2004) κτήση της ιθαγένειας γίνεται είτε αυτοδίκαια με τη γέννηση (ως τέκνο Έλληνα ή Ελληνίδας ή ως βρέφος που γεννιέται σε ελληνικό έδαφος, εφόσον πληρούνται συγκεκριμένες προϋποθέσεις), είτε με δήλωση και αίτηση, λόγω (γέννησης και) φοίτησης σε σχολείο στην Ελλάδα, τηρώντας μια συγκεκριμένη διαδικασία και προϋποθέσεις. Άλλοι τρόποι απόκτησης της ιθαγένειας είναι με αναγνώριση, υιοθεσία, κατάταξη στις ένοπλες δυνάμεις και με πολιτογράφηση.

Επιστημονικά πεδία διδακτορικής έρευνας

Η θεματική κατηγοριοποίηση των διδακτορικών διατριβών σε επιστημονικές περιοχές πραγματοποιείται με βάση την αναθεωρημένη ταξινόμηση Frascati (http://www.oecd-ilibrary.org/science-and-technology/frascati-manual-2015_9789264239012-en Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, The Measurement of Scientific, Technological and Innovation Activities, OECD Publishing, Paris). σε έξι κύρια επιστημονικά πεδία και 42 υποκατηγορίες:

Κύριο επιστημονικό πεδίο	Υποκατηγορία
Φυσικές Επιστήμες Natural Sciences	• Μαθηματικά • Επιστήμη Ηλεκτρονικών Υπολογιστών & Πληροφορική • Φυσική • Χημεία • Γεωεπιστήμες & Επιστήμες Περιβάλλοντος • Βιολογία • Άλλες Φυσικές Επιστήμες
Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογία Engineering & Technology	• Επιστήμη Πολιτικού Μηχανικού • Επιστήμη Ηλεκτρολόγου Μηχανικού, Επιστήμη Ηλεκτρονικού Μηχανικού, Μηχανικού ΗΥ • Επιστήμη Μηχανολόγου Μηχανικού

Κύριο επιστημονικό πεδίο	Υποκατηγορία
	• Επιστήμη Χημικού Μηχανικού • Μηχανική Υλικών • Βιοϊατρική Μηχανική • Περιβάλλοντική Μηχανική • Περιβαλλοντική Βιοτεχνολογία • Βιομηχανική Βιοτεχνολογία • Νανοτεχνολογία • Άλλες Επιστήμες Μηχανικού & Τεχνολογίες
Ιατρική και Επιστήμες Υγείας Medical & Health Sciences	• Βασική Ιατρική • Κλινική Ιατρική • Επιστήμες Υγείας • Ιατρική Βιοτεχνολογία • Άλλες Ιατρικές Επιστήμες
Γεωπονικές Επιστήμες & Κτηνιατρική Agricultural Sciences and Veterinary Sciences	• Γεωπονία, Δασολογία, και Αλιεία • Επιστήμη Ζωικής Παραγωγής • Κτηνιατρική • Γεωπονική Βιοτεχνολογία • Άλλες Γεωπονικές Επιστήμες
Κοινωνικές Επιστήμες Social Sciences	• Ψυχολογία και Γνωσιακή Επιστήμη • Οικονομικά και Επιχειρήσεις • Εκπαίδευση • Κοινωνιολογία • Νομική Επιστήμη • Πολιτικές Επιστήμες • Κοινωνική & Οικονομική Γεωγραφία • ΜΜΕ και Επικοινωνίες • Άλλες Κοινωνικές Επιστήμες
Ανθρωπιστικές Επιστήμες & Τέχνες Humanities and the Arts	• Ιστορία & Αρχαιολογία • Γλώσσα & Λογοτεχνία • Φιλοσοφία, Ηθική και Θρησκεία • Τέχνες (Τέχνες, Ιστορία της Τέχνης, Ερμηνευτικές Τέχνες, Μουσική) • Άλλες Ανθρωπιστικές Επιστήμες

Πεδία εκπαίδευσης & κατάρτισης και παραδείγματα συναφών αντικειμένων, σύμφωνα με τη Διεθνή Τυποποιημένη Ταξινόμηση της Εκπαίδευσης ISCED 2013

<https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/isced-fields-of-education-and-training-2013-en.pdf>

Πεδίο	Περιγραφή	Παραδείγματα
1	Εκπαίδευση	Νηπιαγωγοί, Δάσκαλοι
2	Τέχνες και Ανθρωπιστικές Επιστήμες	Καλές Τέχνες, Μουσική, Θεολογία, Ιστορία, Αρχαιολογία, Φιλοσοφία, Φιλολογία
3	Κοινωνικές Επιστήμες, Δημοσιογραφία και Ενημέρωση	Οικονομικά, Πολιτικές Επιστήμες, Ψυχολογία, Κοινωνιολογία, Δημοσιογραφία, Βιβλιοθηκονομία
4	Διοίκηση Επιχειρήσεων και Νομική	Λογιστική, Φορολογία, Χρηματοοικονομικά, Τραπεζική, Ασφαλιστική, Διοίκηση Επιχειρήσεων, Marketing, Διαφήμιση, Νομική
5	Φυσικές Επιστήμες, Μαθηματικά και Στατιστική	Βιολογία, Βιοχημεία, Περιβαλλοντικές Επιστήμες, Χημεία, Φυσική, Μαθηματικά, Στατιστική
6	Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας	Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές, Σχεδιασμός και Διαχείριση Βάσεων Δεδομένων και Δικτύων, Ανάπτυξη Λογισμικού και Εφαρμογών
7	Μηχανική και Κατασκευές	Χημικοί Μηχανικοί, Μηχανικοί Περιβάλλοντος, Πολιτικοί Μηχανικοί, Αρχιτέκτονες Μηχανικοί, Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί, Μηχανικοί Μεταλλείων, Μηχανικοί Υπολογιστών
8	Γεωργία, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική	Φυτική και Κτηνοτροφική Παραγωγή, Κηπουρική, Δασοκομία, Αλιεία, Κτηνιατρική
9	Επιστήμες Υγείας	Ιατρική, Οδοντιατρική, Φαρμακευτική, Νοσηλευτική
10	Παροχή Υπηρεσιών (π.χ. κ.λπ.).	Υπηρεσίες Ομορφιάς, Υπηρεσίες Καταλύματος-Εστίασης, Υπηρεσίες Ασφαλείας, Υπηρεσίες Μεταφορών

Στατιστική ταξινόμηση οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναθ.2 (NACE rev.2)

Η Ελληνική μετάφραση της στατιστικής ταξινόμησης οικονομικών δραστηριοτήτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αναθ.2 (NACE rev.2) είναι διαθέσιμη στον ακόλουθο σύνδεσμο:

<https://www.statistics.gr/economic-activities>

Κοινωνικοοικονομικοί στόχοι (NABS 2007)

Η ονοματολογία NABS 2007 (https://metrics.ekt.gr/sites/metrics-ekt/files/pages-pdf/NABS_2007.pdf) περιλαμβάνει τους εξής κοινωνικοοικονομικούς στόχους:

1. Διερεύνηση και εκμετάλλευση του γήινου περιβάλλοντος
2. Περιβάλλον
3. Εξερεύνηση και εκμετάλλευση του διαστήματος
4. Μεταφορές, τηλεπικοινωνιακές και άλλες υποδομές
5. Ενέργεια

6. Βιομηχανική παραγωγή και τεχνολογία
7. Υγεία
8. Γεωργία
9. Εκπαίδευση
10. Πολιτισμός, ψυχαγωγία, θρησκεία και μέσα μαζικής ενημέρωσης
11. Πολιτικά και κοινωνικά συστήματα, δομές και διαδικασίες
12. Γενική προαγωγή της γνώσης – προϋπολογισμοί των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων
13. Γενική προαγωγή της γνώσης – άλλοι προϋπολογισμοί εκτός των προϋπολογισμών των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων
14. Άμυνα

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ &
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ

ISSN: 2654-1238